TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI AYLIK DERGİSİ

SAYI: 440 • OCAK-ŞUBAT 2019

TEKSTİL İŞVEREN

EK GÜMRÜK VERGİSİ:
TEKSTİL VE HAZIR GİYİM DÜNYASINDAN GÖRÜŞLER

'KENEVİR'E YENİDEN MERHABA

POŞETSİZ HAYAT, TEKSTİL VE PLASTİK SEKTÖRÜNE NASIL YANSIDI?

İTÜ'DEN: ELEKTRONİK TEKSTİLİN YÜKSELİŞİ

TÜKETİCİLERİN 'ORGANİK TEKSTİL'E BAKIŞI

DENETİM SORUNU İÇİN YENİ BİR GİRİŞİM:
SLCP

Yün

SÜRDÜRÜLEBİLİR,
SAĞLIKLI VE HEP DEĞERLİ

CÜNEYT BAŞARAN YAZDI:
BREXIT SONRASI İNGİLTERE-TÜRKİYE TİCARİ İLİŞKİLERİ NASIL OLACAK?

TEKSTİL İŞVEREN
TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI DERGİSİ
SAYI: 440 • OCAK-ŞUBAT 2019

Türkiye
Tekstil Sanayii İşverenleri
Sendikası
Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1 Levent - İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr

Bayrak yarışı devam ediyor

Sektörümüzün önde gelen sekiz müteşebbisi bir araya gelerek İstanbul Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nı kurduklarında yıl 1961 idi. Sendika Karar Defteri'ne işlenen bir numaralı karar ise kuruluşumuzun ilk Başkan ve Yönetimine ilişkindi. Kuruluşundan günümüze tüm ülke sathına yayılarak, Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası adı altında çok değerli sanayicilerimizi bir araya getiren teşkilatımız, Türk ekonomisine ve çalışma hayatına çok önemli katkılarda bulundu. Şahsım da 23'üncü ve 24'üncü dönem Genel Kurullarımızın gösterdiği teveccühle seçildiğim Başkanlık görevini aynı hassasiyet ve sorumluluk bilinciyle gururla sürdürdüm. Çalışma arkadaşlarımla birlikte bu altı yıla pek çok etkinlik ve proje sığdırdık. Sendikamızın hazırladığı kanun teklifleri ve hükümet nezdinde gösterdiği önemli çabalar sayesinde yasalaşan İşveren Dayanışma ve Yardım Fonu, üyelerimize sağlanan en önemli desteklerden biri oldu. Ayrıca Adli Yardım Desteğimiz, mesleki eğitim çalışmalarımız, yazılım ve fuar desteklerimiz ve daha birçok kalemle üyelerimizin ekonomik ve sınai faaliyetlerine katkı sağlamak için çalıştık. İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama Ödülleri, Üyelerimizin Endüstri 4.0'a Entegrasyonu gibi günümüzün gereği yeniliklere adapte olması için pek çok yenilikçi proje gerçekleştirdik. Toplumda ve karar alıcılar nezdinde sektörümüzün algısının yükseltilmesi, ülkemiz için ne kadar stratejik bir sektör olduğunun vurgulanması, iş hayatında örgütlülüğün önemi gibi kritik konulara dikkat çekmek için kamuoyu çalışmaları yaptık.

Sendikamızın ve sektörümüzün uluslararası temsiline önem verdik. Sektörümüzle ilgili yenilikleri takip edebileceğimiz konferanslara katıldık; ITMF, Euratex, IWTO, Textile Institute gibi uluslararası kuruluşlara katkı sağlamaya devam ettik. Bu çalışmaların hedefi Sendikamızı ulusal ve uluslararası çevrelerde bir referans noktası haline getirmekti.

Ülkemiz ve özellikle sektörümüz için ekonomik şartların dalgalı bir seyir izlediği bu dönemde, hem işverenlerimizin işletmelerinin hayatta kalması, hem de işçilerin refah seviyelerini koruyarak iş barışını tesis etmek için Toplu İş Sözleşmeleri (TİS) müzakerelerinde azami çaba gösterdik. Bu vesileyle önümüzdeki aylarda başlayacak 25'inci Dönem TİS sürecini yürütecek yeni Yönetimimize şimdiden başarılar diliyorum.

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın 25'inci Genel Kurulu'nun üyelerimiz ve sektörümüze hayırlı olmasını temenni eder, yeni Faaliyet Dönemi çalışmalarının Türk tekstil sektörünün dünyada hak ettiği yere gelmesine katkı sağlamasını dilerim.

Saygılarımla,

Muharrem Kayhan
Yönetim Kurulu Başkanı

Tekstil İşveren Dergisi

Ocak - Şubat 2019 Sayı: 440

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Adına
İmtiyaz Sahibi
Muharrem Kayhan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. Başar Ay

Yayın Kurulu
Levent Oğuz, Av. Çiğdem Ayvazoğluyüksel,
Av. Ezgi Yazıcı, Tuba Kobaş Huvaj, Lerzan Öztürk,
İrem Yılmaz, Gamze Kılınç, Sinem Kahveci

İdari Merkezi
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası
Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent-İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx),
Fax: (0212) 344 07 66-67,
www.tekstilisveren.org.tr

JODOMO

Yayına Hazırlayan
JODOMO Bilgi Teknolojileri ve Danışmanlık A.Ş.

Baskı
Birinci Baskı Matbaacılık ve Reklamcılık Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti
Maltepe Mah. Davutpaşa Çifte Havuzlar Sokak No: 2/61/1 Zeytinburnu/ İstanbul
Tel:0212 612 0088

Yayın Türü:
Yerel, Aylık, Süreli
ISSN: 1307-6566

Bu dergi, JODOMO Bilgi Teknolojileri ve Danışmanlık A.Ş. tarafından,
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası
için hazırlanmıştır. Para ile dağıtılıp, satılamaz. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.
Dergide bulunan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

Değişim ve yeniliklere bakış

Kıymetli Okuyucular,
Yeni yılın ilk sayısından merhaba...
Geçen yılı kapatırken, 2019'un güzel ve umut dolu haberlerle gelmesi dileklerimizi paylaşmıştık. Dengelenen döviz kurları, düşüşe geçmeye başlayan enflasyon oranı beklentileri, umarız daha iyi gelişmelerin habercisi olur. Bu göstergeler, yaklaşmakta olan Toplu İş Sözleşmesi müzakerelerimiz için önemli veriler. Tabii, bundan önce gerçekleşecek yerel seçimler de ülkemiz için başka bir kritik eşik.
2019'da, Avrupa Birliği'nde değişim rüzgârları esecek. Brexit, bütçe tartışmaları, mülteci krizi gibi sorunlarla boğuşan AB'de önce Parlamento seçimleri yapılacak, sonra yine çok kritik bir organ olan Komisyon yeniden şekillenecek, 2020-2027 dönemi için AB politikaları yeniden çizilecek.
Fakat ne olursa olsun, sanayinin Avrupa'ya geri dönmesine, ekonomideki payının tekrar artmasına öncelik verilecek. Tüm bunların konuşulduğu AB Sanayi Günleri'ni takip ettik ve öne çıkan konuları bu sayıda sizlerle paylaştık.
Bu sayıda ayrıca; dünyada uzun süredir uygulanan, ülkemizde geçtiğimiz aylarda başlatılan ve tartışmalara yol açan ücretli plastik poşet uygulamasına sektörümüz açısından baktık.
Dünyanın en eski ve en doğal elyaflarından yün üretim metotlarının tekrar gündeme gelmesiyle, bu konuyu bir kez daha tüm yönleriyle ele aldık. Uzun zamandır tekstil üreticilerimize ciddi yük getiren aşırı sayıda denetim sorununa yeni yaklaşımları da bu sayımızda inceledik.
Son olarak, ülkemizdeki yerel seçimlerden hemen sonra gerçekleşecek Sendikamızın 25'inci Genel Kurulu'nun üyelerimiz, sektörümüz ve ülkemiz adına hayırlı sonuçlar doğurmasını dilerim.

Av. Başar Ay
Genel Sekreter

8 Kısa haberler

10 Aklımızda kalanlar

12 Dünyada çalışma hayatı

14 **Yün: Sürdürülebilir, sağlıklı ve hep değerli**
10 bin yıllık geçmişe sahip yün, sentetik elyafa karşı pazarda zorlansa da, hem üreticinin hem tüketicinin gözünde yeri bambaşka. Yünü tüm yönleriyle ele aldık, bu alanda Türkiye'nin ve dünyanın önde gelen temsilcileriyle görüştük.

20 **Kenevir ihracatı 2020'de başlayabilir**
Mucize bitki olarak bilinen 'kenevir', tekstil sektörünün gündeminde. Uzmanlara göre Türkiye, kenevir ile tekstildeki gücüne güç katacak.

26 **Tekstilde yerli üretime ek vergi desteği**
Pamuk ipliği ve suni sentetik iplik ithalatına yüzde 5 ila 8 oranında getirilen ek gümrük vergisi ile ilgili sektörün uzmanlarıyla görüştük, yorumlarını sorduk.

32 **Avrupa Birliği Tekstil Gündemi / 2019: AB'de değişim yılı**
AB Komisyonu tarafından 5-6 Şubat'ta Brüksel'de düzenlenen Sanayi Günleri Konferansı, Birlik'in 2019'da yaşayacağı değişimlerin gölgesinde geçerken, iki anahtar kavram öne çıktı: Dijital Dönüşüm ve buna uyum sağlayacak gelişecek İş Gücü Becerileri...

36 **Teknoloji: Dikişsiz örme**
Dikişsiz örme teknolojisi, dikiş içeren üretimi eski moda haline getirerek, kumaşların parçalar halinde üretilmesi ve daha sonra birleştirilmesi ihtiyacını ortadan kaldırıyor.

İÇİNDEKİLER

38 **Denetim yorgunluğu için akılcı bir girişim: SLCP**
Standart oluşturmanın yanı sıra kaynakların ortak ve etkin kullanılmasını sağlamayı hedefleyen SLCP projesi ile denetim mekanizması yeni bir boyut kazandı. 'Sendika'mızın da paydaşı olduğu projeyi, direktörü Janet Mensink ile konuştuk.

42 **Cüneyt Başaran yazdı**
Brexit sonrası Türkiye -İngiltere ticari ilişkileri nasıl olacak?

44 **Poşetsiz hayat tekstil ve plastik sektörüne nasıl yansıdı?**
Bez çantalara talebin artmasıyla, plastik dışı alışveriş çantası üretiminde yüzde 5'lik, çanta bezi üretiminde ise yüzde 10'luk artış yaşandı. Plastik sektöründe yaklaşık 10 bin çalışanın işsiz kalacağı öngörülüyor.

48 **Elektronik tekstilin yükselişi**
Ülkemiz akademisyenleri tarafından akıllı tekstiller konusunda yürütülen araştırmalar, sektöre önemli katkılar sağlıyor.

52 **Tüketici 'organik tekstil'e nasıl bakıyor?**
Kocaeli Üniversitesi öğretim üyelerinin yaptığı araştırma, tüketicilerin organik tekstile bakışını ve tercihlerini ortaya koyarken, pazarın nasıl şekilleneceğine dair ipuçları veriyor.

54 **Emre Pakel: "Türk erkekleri daha cesur olmalı"**
26'ncı Koza Genç Moda Tasarımcıları Yarışması'nda ikincilik ödülü kazandıktan sonra, henüz 25 yaşındayken kendi markasını kuran Emre Pakel, özgün ve cesur avangart tasarımlarıyla modada kadın/erkek ayrımını ortadan kaldırıyor.

58 **Üçü bir arada: Basel**
Bir günde üç ülke görmek ister misiniz? Avrupa'nın göbeğindeki İsviçre kenti Basel, size bu olanağı sağlıyor.

62 Kültür sanat

64 İngilizce özetler

66 Fuar takvimi

İhracatta İstanbul farkı

Bu yıl elde edilen 168.1 milyar dolarlık ihracat oranı ile Cumhuriyet tarihinin rekoru kırıldı. İstanbul, il sıralamasında listenin başında yer aldı.
Ticaret Bakanlığı ile Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre; Türkiye'de 2018 yılında fiili ihracat yüzde 7.1 artışla 168.1 milyar dolara yükseldi. Cumhuriyet tarihinin ihracat rekoru olarak kayıtlara geçen rakama karşılık ithalat, yüzde 4.6 düşüşle 223.1 milyar dolara geriledi.
Verilere göre dış satışların yüzde 43'ü İstanbul'daki firmalar tarafından gerçekleştirilirken, milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren il sayısı 17'ye ulaştı.

Çin'den ithal edilen battaniyelere soruşturma

Ticaret Bakanlığı, Çin'den ithal edilecek battaniyelere yönelik üreticilere soruşturma açılması kararı aldı. Ticaret Bakanlığı'nın 'İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliği', Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, yerli üreticiler tarafından yapılan başvuruya istinaden Çin Halk Cumhuriyeti menşeli 'sentetik liflerden battaniyeler (elektrikli olanlar hariç) ve seyahat battaniyeleri', 'diğer battaniyeler ve seyahat battaniyeleri' ile 'yalnız, kesilerek battaniye elde edilebilen rulo veya kesilmiş halde örme tüylü mensucat'a (battaniye) yönelik nihai gözden geçirme soruşturması açılmasına karar verildi.
Karar kapsamında Almanya, Kore, Çin ve Tayland menşeli 'akrilik veya modakrilik liflerin' ithalatına yönelik damping ve sübvansiyon soruşturmaları, yerli üreticilerin başvurularını geri çekmesi nedeniyle önlemsiz kapatılacak.

Gümrüklerde 'akıllı' dönem

Gümrükler de teknoloji çağına ayak uyduracak. Artık gümrükler, teknolojik imkanlarla donatılarak 'akıllı sınırlara' dönüştürülecek. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Dünya Gümrük Günü Etkinliği kapsamında yaptığı açıklamada, 2019 yılı sloganının 'Kesintisiz Ticaret, Seyahat ve Taşımacılık İçin Akıllı Sınırlar' olduğunu söyledi. Gümrüklerde tam dijitalleşmeye, modernleşmeye ve şeffaflaşmaya gitme hedefinde olduklarını dile getiren Pekcan, bu hedefleri gerçekleştirdiklerinde gümrüklerin Türkiye'nin en saygın ve prestijli kurumu haline geleceğini vurguladı. Pekcan, "Bu çalışmalarımızın neticesinde dış ticaret erbabımız işlemlerinde önemli ölçülerde zaman ve maliyet tasarrufu sağladı" diye konuştu.

Tekstil makinesinde 'yerli' hedefi

Geçen yıl 750 milyon dolarlık tekstil makinesi ihracatına karşın, 1.9 milyar dolarlık ithalat yapıldı. Sektör temsilcileri, ticaret açığını 500 milyon dolar azaltmayı hedefliyor. Makine İmalat Sanayi Dernekleri Federasyonu (MAKFED) ve İstanbul Sanayi Odası (İSO) organizasyonunda, tekstil sektörü ve sektöre yönelik üretim yapan tekstil makinecileri bir araya geldi. Toplantıda, MAKFED Başkanı Adnan Dalgakıran, sektörde 1 milyar 150 milyon dolarlık açık oluştuğunu söyledi. Dalgakıran, "Birlikte hareket ederek ilk aşamada 500 milyon dolarlık tekstil makinesi ithalatının yurt içi imkanlar ile tedariki hedeflendi" dedi.

Katar'a ihracatta yüzde 62 artış

Türkiye'den, Katar'a ihracatta rekor... Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre; Türkiye'den Katar'a yapılan ihracat 2018'de önceki yıla göre yüzde 62'lik artışla 630 milyon dolardan 1 milyar 19 milyon dolara ulaştı.
Türkiye'nin Doha Büyükelçisi Fikret Özer, Katar'dan Türkiye'nin ithal ettiği ürünlerin başında LNG'nin (sıvılaştırılmış doğal gaz) geldiğini kaydederek, onu petrokimya, gübre, alüminyum gibi ürünlerin takip ettiğini belirtti. Özer, "Umuyorum ki geçen yıl 1 milyar 19 milyon dolar olan ihracatımız 2019'da 1.5 milyar dolara varacaktır. İhracatımız artacaktır" diye konuştu.

İŞKUR 1.5 milyon kişiye iş buldu

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, istihdam rakamlarını açıkladı. Selçuk, İŞKUR'un geçen yıl 1 milyon 247 bin 188 kişinin istihdamına aracılık ettiğini söyleyerek, "İŞKUR, önemli bir başarıya imza attı. İstihdamına katkı sağlananların 435 bin 317'si kadın... İşe yerleştirilenlerin 210 bin 459'unu yükseköğretim mezunları, 430 bin 613'ünü ise gençler oluşturdu" dedi. Bakan Selçuk şöyle devam etti: "Bu kapsamda, 2018 yılında işbaşı eğitim programları kapsamında 300 bin 512, mesleki eğitip kursları kapsamında 117 bin 239 ve girişimcilik eğitim programlarında ise 81 bin 183 kişi olmak üzere aktif iş gücü programlarından 498 bin 934 kişinin yararlanmasını sağladık."

Hazır giyim sektörü ihracat rekoru kırdı

Hazır Giyim sektörü 2018'de 17.6 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirerek rekora imza attı. İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkanı Mustafa Gültepe, Türkiye'nin cari açığının kapatılmasına geçen yıl 15.8 milyar dolar katkı yapıldığını, en büyük ikinci ihracatın hazır giyim endüstrisinde yaşandığını belirtti. Hazır giyim ihracatının yüzde 71'inin Avrupa Birliği ülkelerine yapıldığını aktaran Gültepe "Anadolu'daki yeni yatırımlar ve ihracatta hedefledikleri yüzde 10'luk artış sayesinde, mevcut 510 bini koruyup ek istihdam yaratmaya çalışacaklarını" vurguladı.

'Made in Turkey' dünyada ilk 20'de

Dijital pazarlama platformu SEMrush farklı ülkelerde üretime gösterilen ilgiyi mercek altına alan bir araştırma yaptı. 50 ülkedeki 'made in X' kelimelerine küresel olarak gösterilen ilgiyi inceleyen araştırmanın sonuçlarına göre Türkiye; Kore, Kanada gibi birçok ülkeyi geride bırakarak 18'inci sırada yer aldı. 'Made in Turkey' araması yapan ülkeler sırasıyla Türkiye, Almanya ve Japonya oldu. Aralık 2015-Kasım 2018 arasındaki internet aramalarının ortalaması alınarak yapılan araştırmada Çin, aylık 137 bin aramayla ilk sırada yer alırken, Türkiye'nin ortalaması 3 bin 928 olarak gerçekleşti. Araştırmanın sonuçlarını değerlendiren SEMrush Türkiye ve Ortadoğu Bölgesi Kurumsal İletişim Direktörü Adam Zeidan, Türkiye'de ihracatın dinamosu olarak görülen sektörlerin küresel seviyedeki algısının da yüksek olduğunu söyledi. Zeidan, "Araştırmanın sonuçları Türkiye'nin kendi ürünlerine gösterdiği sadakati ortaya koydu" dedi.

2019 Yılı Küresel Hazır Giyim Ticaretinde 10 Anahtar Trend

Her yıl moda endüstrisi olumlu ve olumsuz yeni boyutlar kazanıyor. Yeni boyutlarla başa çıkabilmek ve adapte olabilmek için de gelecek trendlerine hazır olmak önemli. McKinsey & Company ve Fashion of Business tarafından ortak olarak yayınlanan Fashion of State raporuna göre, ileri görüşlü şirketler otomasyon ve yapay zekâda cesurca hamleler yapacak. Raporda 2019 yılında moda gündemini tanımlayacak 10 trendden söz edildi. Bu trendler:

1 TEMKİNLİ OLMAK

Uzun bir büyüme döneminin ve artan maliyetlerin ardından, sonraki döneme ilişkin stratejik önceliklerin daha çevik ve üretkenliği artırmaya yönelik olması muhtemel. 2018'deki küresel ticaret ve tarifelerin getirdiği belirsizlik, bu yılki küresel ekonomik büyümeyi azaltabilir. Raporda yer alan yöneticilere yapılmış bir anket çalışmasına yer verildi. Buna göre çalışmaya katılanların yüzde 42'si sanayinin 2019'da daha kötüye gideceğini düşünüyor.

2 HİNDİSTAN'IN YÜKSELİŞİ

Rapora göre Hindistan hızla büyüyen bir orta sınıfa sahip. Ayrıca imalat sektörünün giderek daha güçlü olması sayesinde moda endüstrisi için büyüyen bir odak noktası. 2018-2022 yılları arasında ülkenin yüzde 8 büyüyeceği tahmin edilirken, orta sınıf büyümesinin yüzde 19.4 ile Çin, Meksika ve Brezilya'yı geride bırakması bekleniyor.

3 TİCARET 2.0

2018 yılında ticaret konusunda ABD'nin aldığı aksiyonlar, tansiyonun ve maliyetlerin artmasına sebep oldu. Firmalar küresel değer zincirinin sarsılması durumuna karşın acil eylem planları yapmalı. Hazır giyim ticareti yeni tarifelerle, ticari gerilimlerle ve mevcut belirsizlikle yeniden şekillenebilir. Ancak güneyden güneye ticaretin büyümesinden ve ticari anlaşmaların yeniden müzakere edilmesinden doğacak yeni fırsatlar da oluşabilir. Küresel ticaretin eksenleri, Küresel Güney'de gelişmekte olan ekonomiler arasındaki ticaretin artışıyla değişiyor.

4 MÜLKSÜZLEŞME

Bugünün tüketicileri ilginç, kolayca ulaşılabilir, sürdürülebilir ve uygun fiyatlı moda ürünü istiyor. Ayrıca birçoğu söz konusu ürünü yeniden satmaya ve kiralamaya yöneliyor. Böylece moda ürününün yaşam süresi; ikinci el olması, tamir edilmesi ve kiralanması ile uzatılmış oluyor.

5 UYANIŞ

Genç tüketiciler özellikle de 'Z kuşağı', ürün satın aldıkları markayı bilmek istiyor. 'Z kuşağı'nın yüzde 90'ı firmaların çevresel ve sosyal problemlerden sorumlu olduğunu düşünüyor. Alışveriş alışkanlıkları giderek değişen genç jenerasyon, kendi değerlerine uyumlu markalar tercih ediyor.

6 ŞİMDİ YA DA ASLA

2019, moda sektöründe yer alan oyuncuların birçoğunun ticari işlevselliğini sosyal medyaya entegre ettiği bir yıl olacak. Ayrıca görsel tanıma araçları, ortalama tüketici için günlük alışveriş ile bütünleşecek. Şirketler yumuşak ama hızlı değişimi sağlayabilmek için uyuşmazlığı azaltmaya ve yeni teknolojiler başlatmaya odaklanıyor.

7 RADİKAL ŞEFFAFLIK

Tüketiciler daha fazla şeffaflık aramaya başladıkça, giyim şirketlerinde devam eden veri ihlalleri, markaların ve perakendecilerin güvensizliğini artırdı. Bunu düzeltmek için radikal şeffaflık düzeyi olan malzeme, işçilik, nakliye, görev ve markalama maliyetlerinin belirlenerek saydamlığın artırılması gerekli.

8 DEĞİŞİKLİĞE VE YENİLİĞE AÇIKLIK

Teknoloji ve sosyal medya ile yeni bir meydan okuyucu marka türü oluşuyor. Bu tür, sektör için ciddi değişimlere yol açabilecek ve geleneksellikten uzaklaşamayanlar rekabet yarışında geride kalacaklar. Geleneksel markalar, bu değişimi talep eden genç tüketiciler arasında rekabeti sürdürmek için iş modellerini, kendi markalarını ve tekliflerini değiştiriyor.

9 DİJİTAL ELE GEÇİRME

Online giyim satmak herkesin aynı şeyi yaptığı bir dünyada yeterli olmayacak. Firmaların duygu ve güven konusunda kendilerini farklılaştırması gerekiyor. Hem müşteriler, hem de moda şirketleri için tercih edilen platform olma yarışında rekâbet arttıkça, e-ticaret oyuncuları, karlı katma değerli hizmetler ekleyerek ve yeni teknolojilere odaklanarak yenilikler yapmaya devam edecek.

10 TALEP ÜZERİNE

Markalar ve perakendeciler artık ürünün tasarım sürecinin uzun olmasını göze alamazlar. Şu an zaman çizelgesini kısaltmak için teknolojiye, mesafenin yakınlığına ihtiyaçları var. 2019 yılında daha çok şirket talep üzerine uygulama yapmak için adım atıyor. Otomasyon ve veri analitiği, hızlı siparişe göre hazırlanmış üretim döngüleri için yeni bir girişim türü oluşturdu. Kitle piyasası oyuncuları, trendlere ve tüketici talebine daha hızlı cevap vermeyi amaçlayan bir tavır almaya başlayacak.

Kendini temizleyebilen giysi geliştirdi

Kavya Manyapu, Leora Peltz ve Pablo De Leon tarafından, Spacesuit Entegre Karbon Nanotüp Toz Temizleme (SPlcDER) sistemi geliştirildi. Teknoloji, uzay giysisinin dış katmanına gömülü olan esnek karbon nanotüp liflerinden yapılan paralel iletken ipliklerle çalışıyor. Karbon nanotüplere, giysinin etrafındaki bir elektrik alanın hareket dalgasını oluşturan, çok fazlı bir AC voltaj sinyali (yani bir temizleme sinyali) veriliyor. Bu, iki şekilde işe yarıyor - ilk olarak, ay tozu birikimini önlüyor ve ikinci olarak da birikmiş olabilecek tozu dışarı püskürtmeye yardımcı oluyor. Daha spesifik olarak, uzay giysisinin dış katmanı, elektrotlar için iletken olmayan bir katman görevi görüyor. Elektrik alan, toz parçacıklarını kaldırabiliyor, onları elektrostatik ve dielektroforetik kuvvetler vasıtasıyla iterek yüzeyden uzaklaştırabiliyor. SPlcDER sisteminin performansı, NASA tarafından geliştirilen ve yüzeye toz tutunmasını azaltmak için çalışan Work Function Matching (WFM) kaplama gibi bir kaplama eklenerek daha da artırılabiliyor.

Medi USA yeni sargı ürününü açıkladı

Juxtalite hd, orta ila şiddetli ödemi olan hastaların, toplar damara ait bacak ülserleri ve hastalıklarının yönetimi için, elastik olmayan bir kompres sargısıdır. Patentli, yan yana dizme bant teknolojisi ile tasarlanan ve yumuşak ama güçlü bir kumaştan üretilen juxtalite hd, tüm alt bacağın üzerine kademeli sıkıştırma yapmak için kullanılıyor. 2016 yılında, küresel kompres terapi pazarının 2.9 milyar ABD doları değerinde olduğu ve Grand View Research'e göre 2018 - 2025 arasında yıllık %5.2'lik karlı bileşik yıllık büyüme oranına (CAGR) şahit olması bekleniyor.

Mayer, e-tekstillerle ilgileniyor

Bugünlerde, çözgülü örme tekstil ürünlerinin elektriksel iletkenliği konusu, Karl Mayer'in yaptığı araştırmalar arasına girmiş durumda. "Tekstil devresi (Textile circuit)" başlıklı yeni bir projede, multibar raşel makineleri, üretim sırasında iletken iplikleri tekstile doğrudan dahil etmek için jakarlı ve jakarsız bir yöntem kullanılıyor.
İlk denemeler sonuçlandırıldığında, uzaktan kumanda edilebilmede, tekstillerin kullanımı dahil edilerek nelerin elde edilebileceği ortaya çıktı. Neredeyse sınırsız tasarım yelpazesine sahip elektrik iletkenliği olan yapılar, multibar raşel makineleriyle üretilebiliyor. Bu, multibar desenlendirmede Karl Mayer'in string bar sisteminin kullanılması mümkün oluyor. Çözgülü örgü, geniş tasarım özgürlüğü sunmanın yanı sıra, elektriksel olarak iletken tekstiller üretirken de maksimum verim sağlıyor.

Pijamaların uyku kalitesini artırdığı kanıtlandı

Uyku kalitesini arttırmak için Smith, SOMNOTEC adlı,% 94 doğal elyaf karışımından üretilen yeni bir kumaş geliştirdi. Yenilikçi kumaş, doğal ısıl düzenleyici özellikleri ile bilinen ultra ince merinos yünü ve tek başına merinostan üç kat daha hızlı ter emebilen okaliptüs ağaçlarından çıkartılan bitki bazlı bir lif ile birleştirilerek oluşturuluyor. Birleştirilmiş lifler, gece boyunca ter atmak için verimli bir şekilde çalışıyor ve iyi kalitede uyku için vücut sıcaklığınızı optimum seviyede tutuyor. Bitki bazlı lif, ipekten iki kat daha pürüzsüz ve derin uykuda cilde ultra yumuşak bir his veriyor.

Bilgi için: Sinem Kahveci, Tel: (0212) 344 07 77

Çalışma yaşamının geleceği için, insan odaklı gündeme ihtiyaç var

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) Çalışma Yaşamının Geleceği Küresel Komisyonu, hazırladığı 'Daha Aydınlık Bir Gelecek İçin Çalışma' başlıklı rapor ile hükümetleri, çalışma yaşamında benzeri görülmemiş değişim ve dönüşümün neden olduğu zorlukları çözümlemek üzere önlemler almaya çağırdı.

Eş başkanlığını Güney Afrika Cumhurbaşkanı Cyril Ramaphosa ve İsveç Başbakanı Stefan Löfven'in yaptığı Komisyon, insanların yeteneklerine, çalışma kurumlarına, insana yakışır ve sürdürülebilir işlere yatırım yapmaya dayanan insan odaklı bir gündem için görüşleri ana hatlarıyla ortaya koydu.

Raporda verilen 10 tavsiye arasında şunlar var:

• Çalışanların temel haklarını koruyan, geçinmek için yeterli ücret sağlayan, çalışma saatlerini sınırlayan ve sağlıklı, güvenli iş yerleri sağlayan evrensel iş garantisi.
• Doğumdan ileri yaşa kadar, insan ömrü boyunca ihtiyaçlarını karşılayacak sosyal koruma garantisi.
• İnsanların beceriler edinmesini ve geliştirmesini sağlayan evrensel hayat boyu öğrenme hakkı.
• Dijital çalışma platformları için uluslararası yönetişim sistemi de dahil, insana yakışır işleri artıracak biçimde teknolojik değişimin yönetilmesi.
• Bakım, çevre ve kırsal ekonomilere daha fazla yatırım.
• Toplumsal cinsiyet eşitliği için dönüştürücü ve ölçülebilir gündem.
• Uzun vadeli yatırımları teşvik edecek biçimde işletme teşviklerinin yeniden biçimlendirilmesi.

Stefan Löfven, çalışma yaşamında büyük değişiklikler olduğunu, bu değişikliklerin daha fazla sayıda ve daha iyi işler için birçok fırsat yarattığını belirtti. Löfven, ekonomiyi ve iş gücü piyasalarını daha kapsayıcı bir hale getirmek için, hükümetler, sendikalar ve işverenlerin birlikte çalışması gerektiğini vurguladı.

ILO ve H&M Group ortaklıklarını geliştiriyor

Tekstil ve hazır giyim sanayii tedarik zincirinde, çalışma şartlarının iyileştirilmesine müşterek katkıda bulunmak üzere, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve H&M Group, ortaklıklarını geliştirdiklerini açıkladı. İmzalanan yeni anlaşma, H&M Group'un, tedarik zincirinde sürdürülebilirlik konusundaki çalışmayı sağlamlaştırmayı amaçlayan, uzun süreli ve yakın işbirliğini devam ettiriyor. Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde, ILO'nun, Uluslararası Finans Kurumu (IFC) ile ortaklaşa yönettiği Daha İyi İş Programı önemli bir rol oynayacak. Daha İyi İş Programı yedi ülkede (Bangladeş, Kamboçya, Haiti, Endonezya, Ürdün, Nikaragua ve Vietnam) uygulanıyor ve yaklaşık 2 milyon 200 bin işçi istihdam eden bin 600 civarında fabrika ile çalışılıyor. H&M Group ve ILO, 2001 yılından bu yana Kamboçya ve Bangladeş gibi ülkelerde birlikte çalışıyor.

AB'ye üye devletlerde asgari ücret artışı

Avrupa Birliği'ne üye devletlerin çoğunluğunda, Ocak 2019'da asgari ücret seviyeleri artış gösterdi. Yasal asgari ücret uygulaması olan AB üyesi ülke sayısı 2019'da değişmedi, 28 üye ülkeden 22'sinde asgari ücret yasal olarak zorunlu. 2019 Ocak ayı verilerine göre, AB ülkelerinde aylık asgari ücretin en düşük olduğu ülke 286 Euro ile Bulgaristan, en yüksek aylık asgari ücret ise 2.071 Euro ile Lüksemburg. En yüksek artış oranları, İspanya'da (yüzde 22 - 1.050 Euro), Yunanistan'da (yüzde 11 - 684 Euro) ve Bulgaristan'da (yüzde 10 - 286 Euro) kaydedildi. Yunanistan'da asgari ücret 2012 yılına kadar sosyal partnerler tarafından serbest kolektif pazarlık sistemi ile belirleniyordu, ancak ekonomik kriz döneminde asgari ücret artışı dondurulmuştu. Yeni yaklaşım, Yunanistan hükümetine daha güçlü bir rol veriyor ve asgari ücret seviyesine ilişkin nihai kararı Çalışma ve Maliye Bakanlıklarına bırakıyor. İlk netice, beklentilerin çok üzerinde, yüzde 11 oranında asgari ücret artışıyla alınmış oldu.

ILO'nun Sosyal Adalet mücadelesinde 100'üncü yılı

1919'da kurulan Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), sosyal adalet mücadelesinde bir asrı geride bıraktı. ILO'nun görevi, "Evrensel ve kalıcı bir barış, ancak sosyal adalet temeline dayalı olarak kurulabilir" fikrine dayalı. Örgüt, kurulduğu dönemde çalışma standartlarını belirlemek için hükümet, işçi ve işverenleri bir araya getiriyordu. 1919'da toplanan ilk Uluslararası Çalışma Konferansı, sanayide çalışma süresi, işsizlik, analığın korunması, kadınların gece çalışması, sanayide asgari çalışma yaşı ve gençlerin gece çalışması başlıkları altında, en kritik çalışma konularını düzenleyen altı Uluslararası Çalışma Sözleşmesi'ni kabul etti. ILO, İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi üzerine, 1945 yılında yeni kurulan Birleşmiş Milletler'in ilk ihtisas kuruluşu oldu. Savaş sonrası dönemde üyelik yapısı genişledi. Sanayileşmiş ülkeler azınlığa düştüler, gelişmekte olan ekonomiler çoğunluk haline geldiler; böylelikle ILO'nun temel özelliği olan üçlü yapıya bir de evrensellik eklenmiş oldu. Günümüzde, ILO, adil küreselleşmenin yanı sıra uluslararası kalkınma hedefi olarak İnsana Yakışır İş kavramının savunuculuğunu yapıyor.

İtalya'da işçi sendikaları hükümeti protesto etti

İtalya'nın en büyük işçi sendikaları CGIL, CISL ve UIL tarafından düzenlenen ve yüz binlerce kişinin katıldığı gösteride, sendikalar 'Çalışma Hayatı için bir Gelecek' pankartı altında, ülkenin uzun zamandır durgunluk yaşayan ekonomisine ve bilhassa gençler için tam zamanlı istihdam imkânlarının yetersizliğine dikkat çekmeye çalıştılar. İtalyan Ulusal İstatistik Kurumu (Istat) tarafından yayınlanan verilere göre, İtalya'da işsizlik oranı 2018'de yüzde 10.6 seviyesine kadar yükseldi. Bu Avrupa'da, Yunanistan ve İspanya'nın ardından üçüncü en yüksek işsizlik oranını oluşturuyor.

OECD işsizlik oranı sabit kaldı

OECD işsizlik oranı 2018 Aralık ayında bir önceki aya göre değişmedi ve yüzde 5.2 oranında kaldı. OECD ülkeleri genelinde 33.4 milyon kişi işsiz. Euro bölgesinde işsizlik oranı da değişmeyerek yüzde 7.9 oranında kaldı. Ülkeler bazında, işsizlik oranında en büyük düşüş İtalya'da gözlendi. İtalya'da işsizlik oranı yüzde 0.2 azalarak yüzde 10.3 oldu. Avrupa ülkeleri dışında, diğer OECD ülkelerinde işsizlik oranı incelendiğinde, Japonya'da yüzde 0.1 puan azalarak yüzde 2.4 olduğu, Kanada'da değişmediği ve yüzde 5.6 oranında kaldığı, G.Kore'de de değişmediği ve yüzde 3.8 oranında kaldığı görülüyor. İşsizlik oranı ABD'de yüzde 0.2 puan artarak yüzde 3.9, Meksika'da ise yüzde 0.3 puan artarak yüzde 3.6 oldu.

Ülkemizde ise işsizlik oranı, Ekim 2018'de yüzde 11.6 iken Kasım 2018'de yüzde 12.3'e yükseldi.

Brezilya'da emeklilik reformu

Brezilya Devlet Başkanı Jair Bolsonaro Yeni Emeklilik Sistemi yasa tasarısını kongreye sundu. Brezilya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Rogério Marinho da söz konusu yasa önerisinin kamu ve özel sektör emeklilik sistemlerindeki eşitsizlikler ve ayrıcalıklarla mücadele etmeyi amaçladığını açıkladı. Marinho, kazancı daha yüksek olanların daha fazla katkı payı ödeyeceğini, daha düşük kazanç elde edenlerin ise daha az katkı payı ödeyeceğini söyledi. Marinho'ya göre, hükümet, önerilen yeni kurallar ile 10 yıllık dönemde 1.1 trilyon Brezilya Reali (270 milyar dolar) tasarruf etmeyi öngörüyor. Brezilya işçi sendikaları ise, hükümetin emeklilik sisteminde reform çalışmasını, işçi sınıfının emeklilik haklarına bir saldırı olarak yorumladı ve bilhassa en yoksul kesimin emeklilik hakkını sınırlayacağını, kazanılmış hak ve menfaatlerin azalacağını iddia etti. Ülke genelinde binlerce işçi protesto gösterilerine katıldı.

HABER

Yapağı üretiminin en önemli kaynağı Merinos ırkı koyunlar. Ne yazık ki Türkiye'de sayıları çok az...

COURTESY OF THE WOOLMARK COMPANY/THE WOOLMARK COMPANY'NİN İZNİYLE

Yün

Sürdürülebilir, sağlıklı ve hep değerli

10 bin yıllık geçmişiyle, beraberinde pek çok hikâye ve tecrübe getiren yün, petrol kaynaklı sentetik elyafa karşı pazarda zorlansa da, hem üreticinin hem tüketicinin gözünde yeri bambaşka. Sağlıklı koşullar altında yetiştirilen mutlu koyunların bizlere sunduğu bu mucize elyafı daha fazla üretmek ve kullanmak için çaba şart. Yünü tüm yönleriyle ele aldık, bu alanda Türkiye'nin ve dünyanın önde gelen temsilcileriyle görüştük.

Tarihi, insanlık kadar eski olan yün, "Terletir, alerjiktir" algısının tersine tamamen doğal ve sağlıklı. Çağlar boyunca insana gıda ve giysi sağlayarak, olağanüstü iki görevi yerine getiren koyunlardan elde edilen yün elyafı, benzersiz kompleks yapısı sayesinde çok çeşitli ve çok amaçlı olarak kullanılageldi. Yün elyafı, her spektrumda boyayı tutarak, dokuyarak, örerek, keçeleştirerek vb. yollarla kumaşa dönüştürür; ısıtma, serinletme ve dokunsal özellikleri sunar. Özetle yün, 10 bin yıl önce olduğu gibi bugün de giyim ve ev tekstili üretiminde önemli bir elyaf. Yün elyafı, 1970'te 1.7 milyon ton ile dünya elyaf üretiminde yüzde 1.4'lük paya sahipti. Bugün bu oran yüzde 1.2'ye düşmüş olsa da, gelecekte yün elyafı kullanımaya devam edecektir. 2030 yılında dünyada toplam elyaf üretiminin 123 milyon tona ulaşacağı ve yün üretiminin de 1.1 milyon ton ile yüzde 0.9 paya sahip olacağı öngörülüyor.

Yün yenilenebilir bir kaynak

Yün, keratinden yani insan saçı ile aynı protein esasından oluşuyor. İnsan saçı gibi, yün de koyun derisi üzerinde büyür ve yenilenebilir bir kaynaktır. Koyunlar genel olarak yılda bir defa kırkılır ve kırkımdan sonra yün tekrar uzamaya başlar. Yün genel olarak ayda 6 milimetre uzar; ancak bu rakam koyun ırkına, beslenmesine ve ortama bağlı olarak değişkenlik gösterir. Nasıl ki insanların canı, saçları kesilirken acımıyorsa, koyunlar da yünleri kırkılırken acı çekmiyor. Ancak kırkımı yapacak kişinin dikkatle, hayvanın derisine zarar vermeden işlemi gerçekleştirmesi gerekiyor. Koyunların yünleri zamanında kırkılmadığı zaman, yapağı önce kabarıyor ve sonra da dökülüyor. Bu da hayvanın vücudunun çıplak kalmasına neden oluyor. Stres altındaki koyunlarda yün verimi azalıyor. Üreticiler bunu bildiği için hayvana eziyet edilmemesi bu işin olmazsa olmazı.

Dünya tekstil ve giyim sanayii sürdürülebilirlik ve izlenebilirlik konularına giderek daha fazla odaklanıyor. Bu konular çevre, çevre koruma, hayvan sağlığı ve yaşam döngüsü değerlendirmesi gibi çok çeşitli hususları kapsıyor. Bunların başında çevre, yaşam döngüsü analizi ve yünü için yetiştirilen koyunların sağlığı geliyor. Her bir hayvanın sağlıklı ve iyi koşullarda yaşamasının, yün üreticilerinin yararına olduğu açık. Yün üreticisinin en büyük yatırımı, çiftlik arazisi ve koyun sürüsüdür. Dolayısıyla, yün üreticisinin tüm faaliyetleri, mümkün olan en iyi yünü elde etmek üzere sürüyü en iyi şartlarda korumaya yöneliktir.

Yün doğaldır

- Yenilenebilir
- Sürdürülebilir
- Çevreye zarar vermeden toprakta çözünebilir
- Düşük karbon etkisine sahiptir
- Enerji verimliliği sağlar

Yün güvenlidir

- Ateşe dayanıklıdır
- Ultraviyole ışınlarına karşı koruma sağlar
- Statik elektriği azaltır
- Yüksek seviyede ısı direnci vardır

Yün sağlıklıdır

- Nefes alır
- Nem kontrolü sağlar
- Alerji düzeyi düşüktür
- Toksit kimyasal maddeleri emer
- Sesi azaltır

440 • OCAK-ŞUBAT 2019

Binlerce koyun ırkı içinde hangisi değerli?

Dünyada 10 binin üzerinde koyun ırkı bulunuyor. Bu ırklar içinde yünüyle en çok öne çıkan Merinos koyunu... Bu ırktan özellikle giyim eşyasına yönelik ince yün elde ediliyor. Günümüzde lüks moda ürünlerinde kullanılan Merinos yününün çoğu Avustralya'da yetişiyor. Arjantin, Yeni Zelanda, Güney Afrika, ABD ve Uruguay da giyimde kullanılan ince yün üreten ülkeler...

Kötü muamele, açlık ve susuzluk nedeniyle stres veya tedavi edilmeyen hastalıklar koyunun yaşam şartlarının bozulmasına, neticede yün kalitesinin ve piyasa değerinin düşmesine yol açar.

Sağlıklı hayvanlar için beş şart

Hayvan sağlığına ilişkin standartlar konusunda küresel yetkili kurum olan Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü'nün (OIE) hayvan bakımı konusundaki 'Beş Şart'ı uluslararası alanda tanınıyor.

1. Açlık, kötü beslenme ve susuzluk olmamalı
2. Korku ve sıkıntı olmamalı
3. Fiziki ve ısıl rahatsızlık olmamalı
4. Acı, yara veya hastalık olmamalı
5. Normal hareket etme özgürlüğü olmalı

Eğer bir hayvan sağlıklı ve rahat ise, iyi besleniyorsa, güvende ise, acı, korku veya sıkıntı duymuyorsa, fiziksel ve ruhsal durumu için önemli olan davranışları gösterebiliyorsa, o hayvanın genel refahı 'iyi' demektir.

Sürünün sağlığı için katı kurallar var

Yün üreticisi ülkelerin, hayvan sağlığı konusunda yasal olarak bağlayıcı mevzuatı bulunuyor. Yün üreticisi başlıca ülkelerde (Arjantin, Avustralya, Yeni Zelanda, Güney Afrika, Birleşik Krallık, ABD ve Uruguay) koyun sağlığı için katı kurallar mevcut ve ciddi suçlara karşı ceza uygulanıyor. Uluslararası Yünlü Tekstil Örgütü'nün (IWTO) Şartnamesi de, koyun yetiştiriciliğine ilişkin en iyi uygulamalar konusunda temel bir rehber niteliğinde.

Çevreye dost, performansı yüksek

Yünü diğer materyallerden ayıran özellikleri, öncelikle tekstil sanayii için son derece değerli unsurlar olan sürdürülebilirliği sağlaması ve çevreye zarar vermeden toprakta çözünebilmesi...

Performans da tekstil ürünleri için çok önemli. Yün tamamen doğal, yetiştirilen bir madde olduğundan, kompleks fiziksel hücre yapısı sayesinde doğal nefes alma özelliğine sahip. Tüm bu nitelikleri dikkate alındığında, benzersiz bir malzeme... Yün nemi emip dışarı vererek, kullanıcılarına farklı hava durumlarına uyum sağlayabilme konforu sunuyor. Güvenli bir lif; yüksek su ve nitrojen içeriği sayesinde doğal olarak alevi geciktirebiliyor ve kimyasal işlemlere gerek kalmaksızın birçok uluslararası yönetmeliğe uygunluk sağlıyor.

Bu özellikleri tüm dünyada kabul gören yünün pazar çeşitliliği de hayli fazla ve giderek artıyor. Giyim ve moda, spor giyim, yer döşemesi, iç dekorasyon, havacılık, mimari, imalat, tıbbi kullanım ve koruyucu giysiler yünün kullanıldığı alanlardan sadece birkaçı...

Bütün bu sektörlerde kullanılan yün, dinamik elverişliliği sayesinde özgün bir 'akıllı' elyaf olarak kendisini kanıtlamış durumda. Yün elyafı 20 bin defa bükülebiliyor ve tekrar düzelme özelliğine sahip. Bu nedenle, yünlü ürünler uzun yıllar dayanıyor.

Türkiye'de Merinos oranı çok düşük

2017 yılı itibariyle, dünyada toplam 1.1 milyar koyundan 2 milyon tonun üzerinde ham yün elde edildi. Avrupa Tekstil ve Hazır Giyim Konfederasyonu'nun (Euratex) verilerine göre, AB'nin 2017 yılı dokuma kumaş ithalatında Türkiye'nin payı 1.08 milyar Euro ile yüzde 18.5 düzeyinde. Diğer değişle Türkiye, Çin'in ardından AB ülkelerine bu sektörde en çok ihracat yapan ikinci ülke konumunda. Dokumacılığın en eski hammaddesi olan yapağı, dokumacılıkta yapay liflerin kullanılmaya başlanmasıyla eski önemini kaybetse de saf yün dokumalar halen yüksek fiyatlara alıcı buluyor.

Yapağı üretiminin en önemli kaynağı Merinos ırkı koyunlar... Ancak Türkiye'de Merinos ırkı koyunların oranı çok düşük ve yerli ırklardan elde edilen yapağı, tekstil sanayiinin talebine uygun değil. Türkiye'de üretilen yapağılar genel olarak halı-kilim yapımında kullanılıyor. Tiftik ve kıl üretimi ise halen geleneksel olarak sürdürülüyor. Özellikle kırsal kalkınma politikalarında dokuma ve tekstil üretiminin geliştirilmesi açısından önemli bir kaynak oluşturuyor.

Yün kırkımından elde edilen yapağı, çeşitli işlemlerden geçtikten sonra yün ipliklerine dönüşür ve örgü giysilerde, kumaş dokumasında, halı-kilim yapımında kullanılır.

IWTO GENEL SEKRETERİ DALENA WHITE:

Başarılı üreticiler, koyuna kötü davranmaz

Uluslararası Yünlü Tekstil Örgütü (IWTO) ve üyeleri, yün üretiminde en iyi uygulamaları desteklemektedir. IWTO, Koyun Sağlığı Şartnamesi'nde yün üretimi ülkelerde hayvan sağlığını koruyan yasal çerçeveyi ortaya koyuyor. 2017'de, Avustralya'da hayvanlara kötü davranıldığına ilişkin iddialar yerel yetkililer tarafından ele alındı ve cezai hükümle sonuçlandı. 2018'de, Birleşik Krallık'ta belirli bazı kırkımcılara karşı açılan davalar halen devam ediyor. Uluslararası Yünlü Tekstil Örgütü (IWTO) Genel Sekreteri Dalena White, sürüsüne azami özeni göstermenin, yün üreticisinin kendi menfaatine olduğunu belirterek, "Hayvanların kesilmek için yetiştirildiği diğer sektörlerin tam tersine, yünü için yetiştirilen koyunlar en az dört ilâ yedi yıl çiftlikte kalmaktadır. Bilim insanları bize, hayvanların strese veya kötü davranışa maruz kaldığında, yününün büyümesinde zayıf bir nokta oluşacağını ve bunun yün mahsulünün nihai değerini azaltacağını söylüyor. Hayvanlara kötü davranılmasına ilişkin cezai suç, başarılı koyun yetiştiriciliği kapsamına dahil değildir ve sektörümüzde bir istisna oluşturmaktadır" diyor.

Yünden vazgeçilmesi söz konusu değil

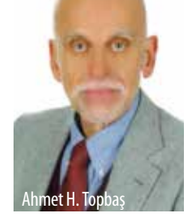

Ahmet H. Topbaş

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası İkinci Başkanı ve Bahariye Mensucat San. ve Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet H. Topbaş, yünden daha doğal bir hammadde olmadığını vurguluyor. Topbaş, yünün klasik ve gündelik giyim tarzında kullanılabilen, kendine özgü doğal özelliklerinden dolayı yaz-kış tercih edilen, sağlıklı bir doğal elyaf olduğunu söylüyor. Dünya var olduğundan bu yana yünün kullanıldığını belirten Topbaş, "Soğuk havada yünün bizi sıcak tutacağını hepimiz biliriz. Yünün bir başka özelliği de sıcaklarda vücudu serin tutmasıdır. Bunun sebebi, sadece mikroskop altında görülebilen, üzerindeki pulcuklu (kepekli) yapıdır. Bu yapı, yalıtım sağlamaktadır. Yün, su emme kabiliyeti ve çabuk kuruma özelliği sayesinde terin, vücut üzerinde soğuyup, hastalığa neden olma riskini en aza indirir" diyor. Yünlü kumaşın aynı zamanda doğal anti bakteriyel özelliklere

YÜNE ULUSLARARASI TANITIM DESTEĞİ:

‘Dumfries House Yün Deklarasyonu’

İngiltere’de 2016 yılında yünün benzersiz faydaları hakkında tüketiciler arasında farkındalık yaratmak, yünün sağladığı ekolojik avantajlara dikkat çekmek, ticari açıdan sürdürülebilir bir yün sanayiini desteklemek üzere aralarında yün üreticisi ülkelerin de bulunduğu ‘Dumfries House Yün Deklarasyonu’ imzalandı. Galler Prensi Charles’ın himayelerinde hazırlanan ve 2010 yılında başlatılan ‘Yün Kampanyası’nın tanıtımı Birleşik Krallık, Avustralya, İspanya, Hollanda, Almanya, Norveç, Güney Afrika, Kanada, ABD, Yeni Zelanda, İtalya, Japonya ve Çin gibi başlıca uluslararası piyasalarda yapıldı.

sahip olduğunu ifade eden Topbaş, “Terleyen bölgelerde bakteri üremesini ve koku yapmayı engeller. Yaşayan ve canlı bir elyaftır. Kolay temizlenir, hatta kendi kendini yenileme özelliği vardır. Uygun bakım yapıldığında her gün giymeye elverişlidir” diye konuşuyor.

“Kamuoyu bilinçlendirilmeli”

1970 yılında, dünya nüfusu 3.7 milyar iken, kişi başına elyaf tüketiminin 6.9 kilo olduğuna ve bunun yüzde 1.7’sini yünün oluşturduğuna dikkat çeken Topbaş, şimdi ise 7.5 milyar insan için kişi başına elyaf tüketiminin 13 kiloya yaklaştığını belirtiyor. Kişi başına düşen 13 kilogramlık elyaf tüketiminin sadece yüzde 1.1’inin yün olduğunu vurgulayan Topbaş, “İç ve dış giysi yapımında kullanılan 23 mikrondan ince ve 50 milimetreden uzun yün elyafının, kısıtlı bir bölge olan Avustralya, Yeni Zelanda, Arjantin, Güney Afrika iklim kuşağında yetiştirilen koyunlardan elde edildiği düşünüldüğünde, yün arzının dünya nüfusuna göre artamadığı ve kısıtlı kaldığı söylenebilir” diyor. Türkiye’de yün kullanımının istenilen seviyede olmadığının altını çizen Topbaş, “Yün fiyatlarının pahalı oluşu tüketiciyi ucuz mallara yönlendirdiğinden, erkek ve kadın giyiminde daha çok sentetik elyaf iplikler tercih edilmektedir. Güzel bir reklam kampanyası ile kamuoyu bilgilendirilerek, yün elyafının tercih edilen

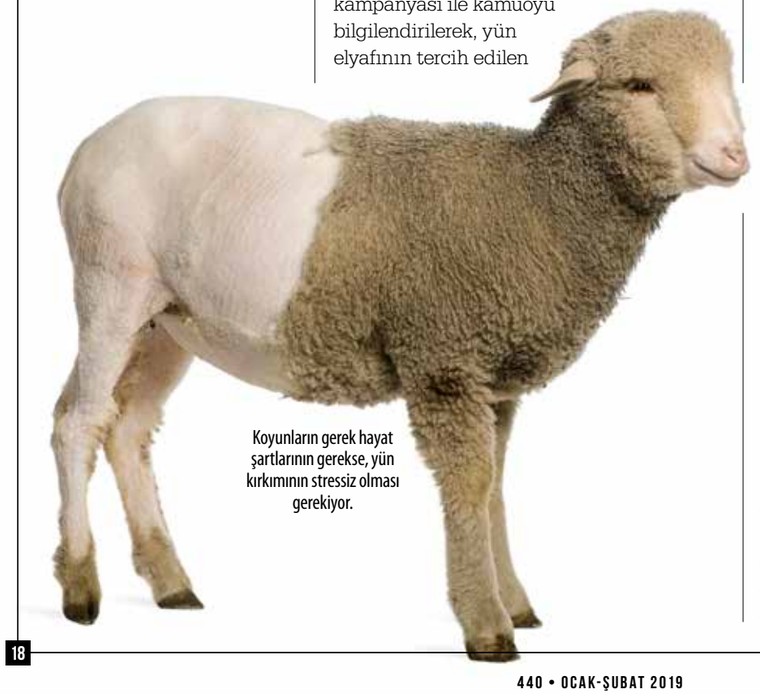

Koyunların gerek hayat şartlarının gerekse, yün kırkımının stressiz olması gerekiyor.

bir materyal olması sağlanabilir” diyerek öneri sunuyor.

Doğada yüzde 100 çözünebiliyor

“Dünyada yün üretimi” denince akla gelen ilk isim Woolmark... Merinos yünü hakkında dünya çapında otorite olan şirketin Batı Yarıküre Genel Müdürü Stuart Ford, yünün tercih edilmesi için çok sayıda neden olduğunu anlattı: “Yün, yüzde 100 doğal bir üründür. Doğada yüzde 100 çözünebilir. Bir yün ipliği elden çıkarıldığında, birkaç sene içinde toprağa doğal bir şekilde karışır ve içindeki değerleri maddeleri doğaya geri kazandırmış olur. Yüzde 100 yenilenebilir. Merinos yünü nemi emme özelliğine sahiptir ki, bu vücudunuzun daha az terlemesi anlamına gelir. Merinos yünü terin oluşturduğu koku moleküllerini bile emer ve bunlar yıkama esnasında yok olur. Lekeye karşı da dayanıklıdır. Merinos yününün ipliklerinin sahip olduğu koruyucu dış tabaka, lekelerin yüne tamamen geçmesini engeller. Merinos yünü statik elektrik yaratmadığı için daha az toz çeker, tiftiklenmez.”

Türkiye hatırı sayılır tüketici pazarına sahip

Türkiye’nin dünyada yün tedarikçisi olarak iyi bir pozisyonda olduğunu vurgulayan Ford, Türkiye’nin ürün kalitesine dair geçmişten gelen tecrübesi ile Avrupa ve Asya’ya yakınlığının, uluslararası markalar için ideal bir kaynak ortaya çıkardığını söylüyor. Ford, Türkiye’nin aynı zamanda yüne ihtiyaç duyan ve talep eden hatırı sayılır bir tüketici pazarına sahip olduğunun altını çiziyor. Yün sektöründe son yıllarda inanılmaz bir büyüme ve inovasyon yaşandığını anlatan Ford, “Moda tasarımcıları ve spor giyim markaları geniş bir yelpazeye yayılan inovatif gelişmelerden ve üretim tekniklerinden yararlanarak, Merinos yünü ile özgün dokularını yaratabilir. Kendiliğinden sahip olduğu pek çok özellik yünü, spor giyim için uygun hale getiriyor. Örneğin, Merinos yünü doğal bir ürün olarak, milyonlarca yıldır koyunları dış etkenlerden korumak üzere evrildiği için, UV ışınlarını emerek güneşten koruma sağlar. Bu sayede yün, geniş alana yayılan outdoor aktiviteleri için iyi bir seçimdir” diyor.

Nuri Refik Düzgören

Dokuma kumaşta Çin açık ara önde

Global ölçekte dokuma kumaş ihracatçısı ülkeler incelendiğinde, dünya dokuma kumaş ihracatının yüzde 47.4’lük kısmı tek başına Çin tarafından gerçekleştiriliyor. Global pazardaki bu Uzakdoğu etkisini dengelemek ve daha rekabetçi hale gelmenin, sektörün yeni dönemde üzerine eğilmesi gereken bir konu olduğunu belirten Yünsa Genel Müdürü Nuri Refik Düzgören, “Türkiye, Çin’in ardından AB ülkelerine bu sektörde en çok ihracat yapan ikinci ülke... Bu konumu korumak, yeni dönemde sektörün ilk hedefleri arasında olacak. Özellikle ‘fast fashion’ akımına karşı, kalite önceliğiyle hareket eden şirketlerin akıllı hamlelerle ürünlerini daha etkin ve yaygın şekilde tanıtmaya ihtiyaçları var. Yeni dönemin stratejileri oluşturulurken bu gerçekliğin dikkate alınmasını gerekli görüyoruz” diyor. Tekstil sektörünü, dinamiklerin değişkenlik göstermesi, üretim süreci ve hammadde tedariği bakımından hem Türkiye’de hem dünyada diğer sektörlere kıyasla ‘zor bir sektör’ olarak tanımlayan Düzgören, Yünsa’nın üst segment ürün ürettiğine dikkat çekiyor. Her yıl 30 milyon dolara yakın hammadde ithalatı yaptıklarını belirten Düzgören, “Türkiye’deki Merinos cinsi koyunlardan elde edilen yünler daha çok triko üretimi için uygun olduğundan, diğer üreticiler gibi biz de yünü Avustralya’dan tedarik ediyoruz. Dünyadaki toplam 190 milyon metre kumaş pazarının yaklaşık yüzde 5’ini biz karşılıyoruz” diye konuşuyor.

Dünya yün üretiminin sadece yüzde 2’si Türkiye’den

2016’da Türkiye’de 25 bin ton yün elyaf üretildi, o yıl dünyada yün elyaf üretimi 1.2 milyon tondu. Bu da dünya üretiminin yüzde 2’si demek. Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası Yönetim Kurulu Üyesi ve Altınyıldız Dış İlişkiler Koordinatörü Ali Osman Kilitçioğlu, tüketici bilinçlendikçe, yünü tanıdıkça ve faydalarını öğrendikçe yünlü mamullere, hazır giyim ürünlerine

Ali Osman Kilitçioğlu

ilginin artacağını söylüyor. Kilitçioğlu, “Yün dünya kurulduğundan beri kullanılmıştır. Yün elyafının miktarı, petrolden yapılmış polyester, polipropilen, polyamid, naylon, akrilik vb gibi sentetik elyaflar kadar artmıyor. 2030 yılında dünyada toplam elyaf üretimi 123 milyon ton olacak. Sentetik elyaflar, 88 milyon ton ile yüzde 71.5’lik paya sahip olacak. Yani insanlar petrole bürünecek” diyor. Türkiye’de Merinos ırkı koyun sayısının yok denecek kadar az olduğuna dikkat çeken Kilitçioğlu, “Cumhuriyetin ilk yıllarında yetiştirilmeye çalışılmış ama başarılı olunamamıştır. Türkiye’de üretilen yün elyafı, kalın (23 mikronun üstü) ve kısa olduğu için (80 milimetrenin altında) kamgarn kumaş yapmaya müsait değildir. İnsanlık, yünün mükemmel özelliklerini bilseydi daha çok yün ve yünlü mamul kullanır, giysiler giyerdi” diye konuşuyor.

ORMO İCRA KURULU ÜYESİ VE IWTO YÖNETİM KURULU ÜYESİ OSMAN KILIÇ:

Yün iplik üretiminin katma değeri ve cirosu çok daha yüksek

Türkiye, iplik ve dokuma tesisi açısından zengin bir ülke olmasına rağmen yün iplik üretimi istenilen düzeyde değil. İthalat rakamlarına göre, 2018 yılında toplam yün kullanımı yaklaşık 7-8 bin ton seviyesinde... Geçmiş yıllara göre bu seviye, 1-2 bin ton civarında azaldı; ancak firma sayısına baktığımızda bunun neredeyse iki elin parmakları kadar olduğunu görmek gerçekten üzüntü verici. Yün iplik üretimi, pamuk ve akrilik üretimine göre daha fazla know-how gerektiriyor fakat katma değeri ve cirosu çok daha yüksek. Daha fazla yün iplik ve kumaş üretiminin daha yüksek ciroya tekabül edeceğini düşünürsek, ekonomimize o miktarda döviz girdi katkısı olacaktır. Türkiye’de yün ile çalışan iplik ve kumaş tesis sayısı maalesef gün geçtikçe azalıyor. Artık yüzde 100 yün halı yapan firmamız neredeyse kalmadı. Geleneksel motiflerimiz bile Çin ve Hint pazarlarında işleniyor.”

WOOLMARK BATI YARIKÜRE GENEL MÜDÜRÜ STUART FORD:

Denizlerdeki mikro plastik, yünle azaltılabilir

İnsanlar artık fonksiyonel, yenilenebilir tekstil ürünlerinin peşinde ve yün bu isteği tam olarak karşılıyor. Ayrıca denizlerdeki mikro plastiğin, sentetik kumaşların yıkanmasından kaynaklanabileceğine dair araştırmalar da insanları endişelendiriyor. Yün, yüzde 100 doğal ve yenilenebilir olduğu için bu kaygıyı ortadan kaldırıyor.

Kenevir

"TÜRKİYE 2020'DE İHRACATA BAŞLAYABİLİR"

Mucize bitki olarak bilinen 'kenevir', tekstil sektörünün gündeminde yerini aldı. Kenevirden yapılan tekstil ürünleri sağlıklı, antialerjik, uzun ömürlü ve dayanıklı... Ancak kenevirin endüstrileşmesi için yapılması gereken çok şey var. Uzmanlara göre tekstilde dünyanın sayılı ülkelerinden olan Türkiye, doğru stratejiler ışığında kenevir ile gücüne güç katacak.

Yıllarca adı uyuşturucu ile anılan kenevir, önemli bir tekstil hammaddesi olarak yeniden hayatımıza giriyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, belirli satış noktalarında naylon poşet kullanımının yasaklandığı günlerde kenevirden imal edilmiş fileler kullanılmasını önerdi. Erdoğan sözlerine "Biz keneviri ithal ediyoruz. Kenevire dayalı yapılması gereken şeyler varsa ithal ürünlerle yapılıyor. Gıda Tarım Bakanlığı bu konuda çalışmalara başlıyor" dedi ve bu açıklama ile kenevir Türkiye gündeminde ilk sıraya yerleşti.

Gerek Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, gerekse bu bitki hakkında bilgi sahibi olan kişilerin açıklamalarıyla anlaşıldı ki kenevirin kullanım alanı hayli geniş; Türkiye'de yüksek üretim potansiyeline sahip, kimilerinin de tabiriyle 'mucize bir bitki'...

Padişahlara kenevirden iç çamaşırı

Yaklaşık 50 bin çeşit endüstriyel ürün üretilebilen kenevirin yaygın kullanım alanlarından biri de tekstil. Mayteks Örme Sahibi Nebahat Kılıç, uzun yıllardır kenevirin tekstil sektöründe kullanımının yaygınlaştırılması ve farkındalık oluşması için çalışmalar yapıyor. Doğru değer zinciri kurulması halinde, kenevirin diğer bitkisel elyaf kaynaklarına göre daha ucuz, sürdürülebilir, ekolojik, rekabetçi fiyata ulaşılabileceğini ve aynı zamanda katma değerli bir ürün paleti oluşturulabileceğini belirten Kılıç, kenevirin tekstil

sektörünün her alanında kullanılabileceğini anlatıyor. Kadın-erkek-çocuk giyimi, ev tekstili, iç giyim, döşemelik vs... Aklınıza gelebilecek tüm tekstil ürünlerinde kenevirden faydalanılabiliyor. Kılıç, dayanıklı, nefes alabilen, insan tenine en uyumlu ürün olan kenevirin Osmanlı döneminde de kullanıldığını, padişahların iç çamaşırlarının Trabzon ve Rize'den gönderildiğini hatırlatıyor.

Gündemde hızla yerini alan kenevir, tekstil sektörü için hayli avantajlı bir hammadde olsa da Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi (ASAM) çatısı altında kurulan Kendir (Kenevir) Enstitüsü Başkanı Erdem Ulaş, Türkiye'nin kenevirde tam endüstrileşmeye henüz hazır olmadığına dikkat çekiyor. Ulaş "İki yıldır dünya literatürlerini tarıyorum. Üretilen son ürün ve hammadde ihtiyacı nezdinde bu yıl ancak tohumdan tohum üretip, lifleri bir sonraki yılın üretimine hazır hale getirecek şekilde fizibilite senesidir" diyor. Araştırmalarını 'Mucize Bitki Kenevir' kitabında toplayan Ulaş şöyle devam ediyor: "İki yıl evvel kenevir üzerine çalışmalara başlayan, ülkemizin ilk ve tek STK'sı 'ASAM Kendir Enstitüsü' olarak 2018 yılında yaptığımız Anadolu turları ve istihsal hamlesi sonrası elimizde bugün 2.5 ton civarında tohum bulunuyor. Bu tohumlar, mevcut yönetmeliğe yeni illerin ilavesi ve ekim konusundaki değişiklikler ile önümüzdeki yıl sürdürülebilir tekstil endüstrisi için yeterli miktarda lif ve elyaf kullanımı için hazır hale gelecektir."

İnsan tenine en uyumlu kumaş kenevirden

İlk kot pantolonun kenevirden yapıldığına, günümüzde sıkça kullandığımız 'Canvas' kelimesinin de kenevirden (Cannibas) geldiğine dikkat çeken Mayteks Örme Sahibi Nebahat Kılıç şöyle diyor: "Kenevir az suya ihtiyaç duyan, ilaç istemeyen ve mümkünse gübre kullanılmaması gereken ekolojik bir bitkidir. Toprağa selenyum katar. Yani doğal vitamin kaynağıdır. 'Sürdürülebilirlik ' tekstilde bir farklılık ise, kenevirden yapılan tekstil ürünleri de tam budur. Dayanıklıdır, terletmez, hava geçirgenliği yüksektir, doğal olarak kullanıldığında antibakteriyel ve UV ışınlarını absorbe özelliği vardır. İnsan tenine en uyumlu kumaştır. Bu nedenle iç çamaşırında kullanılmıştır. Dayanıklıdır, bu nedenle kotta kullanılmıştır."

"Üniversitesi kurulmalı"

Kenevir, tekstil sektöründe katma değeri yüksek bir hammadde olma potansiyeline sahip. Ancak Türkiye'de üretilen kenevirin ticari olarak işlenebilir ve satılabilir hale gelmesi için eksiklerin acilen giderilmesi gerekiyor. Uyuşturucu algısı nedeniyle, Türkiye'de kenevir kontrollü olarak yetiştiriliyor ve ekim alanları hayli küçülmüş durumda.

Bu konuda çok eksiğimiz olduğunu belirten Ulaş, komşu ülkelerdeki ekim alanlarını sıralıyor: "Sınır komşumuz Yunanistan'da 30 bin dekar, Bulgaristan'da 2018'de 60 bin dekar bu yıl 250 bin dekar, Romanya'da geçen yıl 200 bin dekar, bu yıl 400 bin dekar kenevir ekimi yapıldı. Biz ise geçen yıl 225 dekar civarında yani komşularımızın bin kat altındaki bir oranda ekim yaptık." Cumhurbaşkanı'nın açıklamasıyla kenevire ilginin arttığını, ancak Tarım Bakanlığı mevzuatının tohum ithalatını baltaladığını ve sektörü zora soktuğunu ifade eden Ulaş, çözüm önerilerini şöyle sıralıyor:

"Konu acilen Strateji Daire Başkanlığı nezdinde en üst düzeyde ele alınıp, topraklarımızla uyumlu olabilecek yakın coğrafyadan tohum ithalatı sağlanmalı. Mevzuatlar acilen değiştirilmeli, ekim yapmak isteyenler için tüm kolaylıklar sağlanmalı, kooperatifler her vilayette kurulmalı, tüm Trakya ve Ege-Akdeniz havzası ivedilikle ekim alanı ilan edilmeli. Kenevir Akademisi, hatta Kanada ve ABD'de olduğu gibi üniversitesi kurulmalı. Bir devlet projesi şeklinde konu en üst düzeyde, hassas şekilde ele alınmalı."

"Hızla strateji geliştirilmeli"

Nebahat Kılıç da, başta devlet olmak üzere ilgili sektörlerin bir araya gelip sürdürülebilir strateji oluşturması gerektiğini vurguluyor. Açıklamalarla hemen herkesin kenevirle ilgilenmeye başladığı şu günlerde her şeyin birbirinden kopuk şekilde ve plansızca yapıldığını ifade eden Kılıç, "Böyle devam etmesi mümkün değil. Konusunda deneyimli kişi ve firmaların bu işe girmeleri daha doğru olacaktır. Sektörde birliktelik ve yetkinlik sağlanabilirse, en geç bir yıl içinde yerli kenevirden kumaş üretilmeye başlanabilir. Bu kumaşların uluslararası pazarda karşılığı ve rakiplerinden farklılığı olmalı. Son teknoloji işleme makineleri, dünyada olduğu şekli ile ülkemize de taşınmalı. Bu konuda yerli makine üretimi de teşvik edilmeli. Çin, ABD, Fransa, Kanada, Belçika bu konuda teknik olarak epey önümüzde" diyor.

> "ASAM Kendir Enstitüsü olarak 2018 yılında yaptığımız Anadolu turları ve istihsal hamlesi sonrası elimizde bugün 2.5 ton civarında tohum bulunuyor."
> *Erdem Ulaş*

Sanayi dışında tarım sektörünü de ilgilendiren kenevirin üretimi konusunda bilgi veren Kılıç durumu şöyle özetliyor:"Türkiye'de tarım arazileri parçalı, çiftçilikle uğraşanlar az, olanlar da yaşlı ve geleneksel yöntemlere göre üretim yapıyor. Bilinçli toprak analizine göre gübreleme, doğru tohum seçimi, tarımın gelişen teknolojiye uygun yapılmaması gibi nedenlerle verim düşük. Hangi ürünün tarımı yapılırsa yapılsın bu parçalı yapı, birlikler oluşturularak düzenlenmeli, girdilerden başlayarak verim ve maliyet, dekar bazında kontrol edilerek uluslararası alanda rekabet edilecek noktaya taşınmalı. Yerli tohum kullanımı hedeflenmeli. Birlikler ve kooperatifler önderliğinde, tarım makinaları ortak kullanılmalı, işleme tesislerini belirli bir daire içinde tutarak, maliyetler rekabetçi noktaya getirmeli."

"2020'de ihracata başlayabiliriz"

Nebahat Kılıç, bugünden itibaren yapılması gerekenlerin planlı bir şekilde hayata geçirilmesiyle üç-dört yıl içinde tekstil sektöründe rekabetçi bir ürün paleti ortaya koymanın mümkün olduğunu ifade ediyor. Ancak Kılıç'a göre bunun için önce pazar yaratılmalı ve pazarın dikkatini ülkemize çekecek şartlar oluşturmalı. Kılıç "Biz NOP (Uluslararası Organik Programı) belgeli kenevir elyafına odaklanıp, bu konuda pazarda öncü olabiliriz. Çünkü altyapı ve toprak özellikle Karadeniz Bölgesi'nde buna uygun. Konuyu kenevir, ısırgan ve keten üretim zinciri olarak ele aldık. Çünkü bu üç elyaf, bazı ufak değişiklerle aynı üretim zincirinde işlenebiliyor" diye konuşuyor. Kendir (Kenevir) Enstitüsü Başkanı Erdem Ulaş, "Türkiye ucuz işçiliği ve geçmiş tecrübeleri ile 2020 yılı itibari ile ihracata başlayabilir. Beş yıl içerisinde de kenevirden üretilecek tekstil kıyafetleri, halı, kilim, perde vs... ile 100 milyon dolarlık tekstil ihracatı yapabilir" diyor.

Kenevirde dünya lideri Çin

Ulaş "Çin'in 300'ün üzerinde kenevir tekstili patenti var. 150'ye

HABER

Kenevirin gündeme gelmesinin ardından sektör temsilcileri devletin doğru stratejiler izleyerek, bu işi geliştirmesinin önemine dikkat çekiyor.

yakın STK, el dokuma ve envai çeşit yeni nesil tekstil ürünü üretiyor. Üretim maliyetinin pamuk malzemelere göre şimdilik yüksek olması nedeniyle pazar payı değişkenlik gösteriyor. ABD ve Çin, bu yıl kenevirden üretimlerini katlayarak artıracak, tekstil sektöründe devrim yaratacak ürünler yapacak" diye konuşuyor.

Çin'i, ABD, Fransa ve Belçika izliyor. Nebahat Kılıç, son zamanlarda Amerika ve Avrupa ülkelerinde farklı amaçlarla endüstriyel kenevir üretimine başlandığını, eski Doğu Bloku ülkelerinde Kanada'nın sözleşmeli kenevir ekimi yaptırdığını vurguluyor.

Almanya'da 20 yıldır kenevir kumaşlardan ürün satan markalar bulunduğuna dikkat çeken Kılıç, "Özellikle Avrupa markaları, Türkiye'de bunun üretilmeye başlanmasından memnuniyet duyduklarını ilettiler ve tüm bildiklerini bizimle paylaştılar. Bu da gelecekte pazarda iyi bir yerimiz olacağına işaret ediyor" diyor.

> "Türkiye 2020 yılı itibariyle kenevir ihracatına başlayabilir. Beş yıl içerisinde de 100 milyon dolarlık tekstil ihracatı yapabilir."
>
> *Erdem Ulaş*

Türkiye'nin 'Organik Tekstil' ürünlerinde ihracat pazarında hızlı yol aldığını ve markalaştığını vurgulayan Kılıç şöyle devam ediyor:

"Kenevirde özellikle organik üretim zincirini kurarsak daha iyi ve sürdürülebilir pazar payımız olacağına, bunun her yıl artarak süreceğine ve katma değerli ürün olacağına inanıyorum. Üstelik sadece tekstile değil, otomobil, inşaat, kağıt, sağlık, kozmetik, ilaç sektörlerine ve askeri alana da katkısı olacaktır. Bunları tam olarak planlamalıyız ve hayata geçirmeliyiz. Çünkü geçmişimizde kenevir endüstrisi var. Geçmişi uzun olmayan pamuğu, mısırı buralara taşıdık; neden keneviri de onun ayarına getirmeyelim?"

19 Mayıs Üniversitesi bünyesinde Kenevir Enstitüsü kurulmasını çok doğru bir adım olarak yorumlayan Kılıç, bunun keten ve ısırganda da yapılması gerektiğini söyleyerek, sektör ve eğitimin iç içe olmasının önemini vurguluyor.

"Kenevir ile gücümüze güç katacağız"

Samsun 19 Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Öğretim Üyesi Doç. Dr. Selim Aytaç da, uzun yıllardır kenevir üzerine çalışmalar yapıyor. Firmaların bir süredir kenevir konusunda Ar-Ge çalışmaları yürüttüğünü ancak uyuşturucu ile anılmasından endişe duyduklarını ifade eden Aytaç, Cumhurbaşkanı'nın açıklamasıyla kenevirin gündeme gelmesinden memnun. Bu açıklamalarla uyuşturucu algısının tamamen yıkıldığına dikkat çeken Aytaç, kenevirin tekstilde kullanılması için gerekli tesislerin bir an önce kurulmaya başlanması gerektiğini ifade ediyor: "Bugün pamukla ne yapabiliyorsak, yalın ya da karışık olarak, kenevirle, ketenle, ısırganla hepsini yapabiliriz. İtalya'nın tekstil ürünleri ve hammaddesini Türkiye'den satın aldığını biliyoruz. Türkiye tekstil konusunda dünyada söz sahibi bir ülke. Bugün ABD'de bile birçok ürünümüz, Amerikan ürünlerine göre daha pahalıya satılıyor. Türkiye'yi kenevir konusunda pamuk gibi iştigal merkezi haline getirirsek, dünya pamuk tekstilindeki gibi kenevir tekstilinde de söz sahibi olma konusunda pek zorlanacağımızı sanmıyorum. Biz ülke olarak tekstili çok iyi yapıyoruz. Kenevirde de en iyisini yaparız. Keneviri tekstil sektörüne dahil ettiğimizde, ülke olarak gücümüze güç katacağız. Tekstil üretimi ve dünyaya pazarlanması konusunda tecrübeli firmalar, kenevir tekstilinde de aynı şekilde başarılı olabilir."

Doç. Dr. Selim Aytaç

Samsun'a 'Ahde Vefa'

Yapılan açıklamaların ardından çiftçilerin kenevir tohumuna yoğun ilgi gösterdiğine dikkat çeken Aytaç, birkaç yıl içinde kurulacak tesislerle sonuçları almaya başlayacağımızı öngörüyor. Kenevir üretimi konusunda Samsun'un merkez seçilmesini bir 'ahde vefa' olarak yorumlayan Aytaç nedenini şöyle açıklıyor: "İklim ve toprak bakımından Samsun kenevir ekimi için gayet uygun bir yer; ancak Sayın Cumhurbaşkanımızın Samsun'u merkez göstermesinin nedenini ben başka şeyde görüyorum. Son 10 yıldır kenevir ekimi yapan tek yer Samsun. Şu anda Türkiye'nin genetik çıkışı da Samsun'da üretilen tohumlar. Bu bir ahde vefadır. Herkes kenevir tohumunu bıraktı ama Samsun bırakmadı. Çiftçilerimiz satacakları yer yokken bile yıllarca kenevir tarımı yaptı. Ekonomik olarak zorlandılar ama 'Bu bizim kültürümüz, ölmesin, devam ettirelim' dediler. Şimdi herkes ekmek istiyor ama merkezin Samsun olması çok önemli."

> "Sayın Cumhurbaşkanımızın Samsun'u merkez göstermesinin nedenini ben başka şeyde görüyorum. Son 10 yıldır kenevir ekimi yapan tek yer Samsun. Bu bir ahde vefadır."
>
> *Doç. Dr. Selim Aytaç*

HABER

Tekstilde yerli üretime ek vergi desteği

Pamuk ipliği ve suni sentetik iplik ithalatına yüzde 5 ila 8 oranında getirilen ek gümrük vergisinin, ithalatın önünü kesip, yerli üretimi desteklemesi bekleniyor. Sektör uzmanlarıyla görüştük, kararı nasıl yorumladıklarını sorduk. Önemli aktörler, kararı olumlu karşılamakla birlikte, bu vergi oranlarının yeterli olmadığının altını çiziyor.

440 • OCAK-ŞUBAT 2019

Sektörün önemli temsilcileri, uzun zamandır gündeme getirdikleri ek gümrük vergisi kararının çıkmasından memnun.

Türkiye'nin ihracat ve istihdamında lokomotif sektörlerinin başında gelen, 2018 yılında 27.9 milyar dolar ihracata imza atan tekstil ve hazır giyim seköründe, pamuk ipliği ve suni sentetik iplik ithalatına yüzde 5 ila 8 oranında ek gümrük vergisi getirildi. 16 Ocak 2019 tarihindeki Resmi Gazete'de yayımlanan 651 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile AB, EFTA ülkeleri ve Serbet Ticaret Anlaşmamız bulunan Malezya, Singapur ve Güney Kore haricindeki ülkelerden ithalatı yapılan pamuk ipliği ve sentetik iplikler için ek gümrük vergisi ödenecek. Getirilen ek gümrük vergisi sayesinde içeride, yerli üreticinin korunması sağlanacak.

Ek gümrük vergisi ile içeride yerli üreticinin korunması hedefleniyor.

Karar, sektörde farklı yansımalara yol açtı. Bazı sektör dalları gümrük vergisini eleştirirken, bazıları haksız ithalatı kısıtlamak ve yerli üretimi korumak adına olumlu bir adım olarak değerlendirdi. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı ve İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Yönetim Kurulu üyesi İsmail Gülle, ithalatta ek vergi uygulamasının, yerli üretimin desteklenmesi açısından fayda getireceğini söyledi. Kararı Türkiye'nin yerli üretimine yönelik olumlu bir adım olarak değerlendiren Gülle, ek gümrük vergisi kararının ayrıntılarını şöyle açıkladı:

"Kararın (1) 52.05 – "Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle yüzde 85 veya daha fazla pamuk içeren ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş olanlar)", (2) 52.06 – "Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle yüzde 85'den az pamuk içerenler) (perakende satış için hazırlanmamış)", (3) 54.02 – "Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş) (67 desiteksten az olan sentetik mono filamentler dahil)", (4) 55.09 – "Sentetik devamsız liflerden iplikler (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)" ve (5) 55.10 – "Suni devamsız liflerden iplikler (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)" olmak üzere 5 farklı 4'lü GTİP kodu altında takip edilen toplam 93 farklı 6'lı GTİP kodunun 63'ü için muhtelif oranlarda uygulanacaktır."

63 üründe toplamda 2.4 milyar dolar ithalat

63 ürünün toplamında 2018 yılında 1.3 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiğini vurgulayan Gülle, "Toplamda, 2.4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. En çok ithalat gerçekleştirilen 540233 kodlu üründe ithalatımız 550 milyon dolar seviyesindeyken, bu ithalatın yüzde 38'i Hindistan, yüzde 34'ü Çin, yüzde 10'u ise Endonezya'dan tedarik edilmiştir" dedi.

Gülle, ithalatta ek vergi uygulamasının en büyük faydalarından birinin de, söz konusu ürünleri üreten yerli firmaları korumak ve sanayinin bu yönde gelişimine destek vermek olduğunu söyledi.

"Türkiye genelinde toplamda 25-30 milyar dolar değerinde yatırım tutarına sahip olduğu değerlendirilen iplik sektörümüzde, birçok fabrika bu süreçte maalesef kapanmak zorunda kaldı."
Ahmet Öksüz

"İhracatı olumsuz etkilemez"

Konuyla ilgili görüştüğümüz İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçılar Birliği (İTHİB) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Öksüz de ipliğe gelen ek vergilerin ihracatçıyı olumsuz etkileyeceği tezinin gerçeği yansıtmadığını söyledi. Öksüz gelişmeleri 'faydalı' olarak değerlendirirken, "Sektörümüzün iplik özelinde ithalat kaynaklı haksız rekabet baskısı ile karşı karşıya kaldığını uzun süredir gerek Türkiye Tekstil Sektör Kurulu, gerekse İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) olarak Bakanlığımız ve kamuoyumuz ile her fırsatta paylaşıyorduk" dedi. 2011 yılında tekstil ve hazır giyim sektörlerindeki birçok ürün grubunun yüzde 30'lara varan oranda İlave Gümrük Vergisi (İGV) ile koruma altına alındığını ancak ipliğin, korunan ürün gruplarının arasında yer almadığını

TİM MECLİS BAŞKANI İSMAİL GÜLLE:

Rekabet avantajı

Türkiye olarak bizim de yerli iplik üreticilerimize rekabet avantajı sağlamamız normaldir. Bununla birlikte iplik, ihracatımızın en önemli kalemlerinden olan hazır giyim, halı ve mobilya gibi sektörlerin de ara malı niteliğinde. Dolayısı ile getirilen ithalat vergisi, bu sektörlerimizi de etkileyebilecektir. Genel olarak düşünüldüğünde cari açığımızın kapanması açısından ara mamullere yönelim önemlidir. Bu anlamda özellikle ara malı ve yatırım mallarını destekleyici ithalat vergileri uygulamasının sağlıklı olduğunu düşünüyorum. Ancak, burada başka bir önemli husus şu: Uygulamaya giren ithalat vergileri yoluyla yerli ham madde ve ara mamul üreticilerimizin piyasa rekabetinde elde ettikleri avantajın da kötüye kullanılmaması gerekli. İplik üreticilerimiz özellikle bu fiyat avantajını yeni yatırımlara ve ürün sağladıkları diğer sektörlere de yansıtabilmeli ki, iplikteki rekabetçi koşullar tamamlayıcı ürünleri olan diğer tekstil üreticilerine de bir avantaj olarak yansısın. Yoksa ithalat, mali koşullar göz önünde bulundurulduğunda tekrar kaçınılmaz hale gelebilir, getirilen vergiler iplik üretiminde istenen avantajı yaratmayabilir. Buna hassasiyet göstermek, ülkemizin cari açığına destek olmak ihracatçılarımızın öncelikleri arasında olmalı.

İTHİB YÖNETİM KURULU BAŞKANI AHMET ÖKSÜZ:

İplikte ithalata gerek yok

Dünyada pamuktan nihai ürüne, tekstil sektöründeki tüm üretim aşamalarını gerçekleştirebilen ülke sayısı bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar az.
Tekstil ve hazır giyim sektörlerimizin Türkiye ekonomisine yarattığı katma değerdeki başarısının temelinde de bu entegre üretim yapısı yatmaktadır. Yıllık 26 milyar doları aşan katma değerli ihracatımız, bir milyonu aşkın istihdamımız ve her yıl 15 milyar doları aşan dış ticaret fazlası verdiğimiz entegre üretim yapımızın en önemli çarklarından birini iplik sektörümüz oluşturmaktadır. Entegre üretim yapımızdaki fonksiyonlardan birinin bozulması, uzun vadede tüm tekstil ve hazır giyim sektörlerimizi etkileyecektir.
Çok büyük yatırımlarla kurularak ülkemizin çok önemli ekonomik bir değeri olan ve yıllık dört milyon tondan fazla üretim kapasitesine sahip iplik sektörümüz, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu iplik ihtiyacının tamamını karşılayacak güce ve yetkinliğe sahiptir. Âtıl kapasitede çalışan birçok firmamız ise İGV oranlarının sektörümüzün talepleri doğrultusunda yeniden değerlendirilmesi durumunda rahatlıkla 10 binlerce kişilik yeni istihdam yaratacak; güçlü üretim alt yapısıyla tekstil sektörümüz Türkiye ekonomisine daha fazla değer katabilecektir. Bu gerekçeler ışığında Ticaret Bakanlığımızın pamuk ipliği ve suni sentetik devamsız liflerden iplik ithalatına getirdikleri İGV'leri, sektörümüzün beklentilerini göz önüne alarak yükseltecek şekilde yeniden değerlendirmelerini talep ediyoruz.

hatırlatan Öksüz, “Her biri milyonlarca dolarlık yatırım ile kurulan ve Türkiye genelinde toplamda 25-30 milyar dolar değerinde yatırım tutarına sahip olduğu değerlendirilen iplik sektörümüzde, birçok fabrika bu süreçte maalesef kapanmak zorunda kaldı” diye konuştu.

“Sektörün talep ettiği korumayı sağlamaz”

Öksüz, Türkiye’nin cüzi ve sınırlı ilave vergi oranlarının, ucuz iş gücü ve enerji maliyetleri avantajına sahip küresel rakiplerinin yarattığı haksız rekabet baskısı karşısında sektörün talep ettiği korumayı yeterince sağlayamadığını belirtti ve devam etti: “Çünkü bahse konu ürünlerin ihracatında küresel rakiplerimizin önemli ve güçlü devlet sübvansiyonları sağladığı bilinen bir gerçek. Bu nedenle getirilen İGV oranlarının yeterli olmadığı endişesi oluşmuştur. Sektörümüzden aldığımız geri dönüşler de bu endişeyi daha da vurgulamaktadır. Öte yandan iddia edildiği gibi ipliğe gelen ek vergilerin ihracatçıyı olumsuz etkileyeceği tezi de gerçeği yansıtmamaktadır. Hali hazırda ihracatçılar Dahilde İşleme Rejimi kapsamında pamuk ipliği ve suni sentetik devamsız liflerden iplikler dahil, her türlü ham maddeyi, vergi ödemeden üretimlerinde kullanma imkanına sahiptirler.”

> “Aldığımız bilgilere göre ihracatçı ülkelerdeki firmalar, Türkiye’ye satacakları ipliklerde uygulamaya konan ilave gümrük vergisi oranları civarında iskonto yapmaya başlamışlar.”
>
> *Zeki Kıvanç*

ADASO BAŞKANI ZEKİ KIVANÇ:

Verginin daha da yükseltilmesi gerek

Biz pamuk ipliğine yüzde 20, suni sentetik iplik ithalatına yüzde 30 ek gümrük vergi konulması talebinde bulunduk ancak getirilen oran yüzde 5-8 seviyesinde... Ucuz iş gücü ve enerji maliyetlerine sahip küresel rakiplerimizde, pamuk ipliği ve suni sentetik iplik ihracatına devlet sübvansiyonları sağlanması nedeniyle, getirilen ek gümrük vergi oranlarının yeterli olmadığı endişesini taşımaktayız. Aldığımız bilgilere göre ihracatçı ülkelerdeki firmalar, Türkiye’ye satacakları ipliklerde uygulamaya konan ilave gümrük vergisi oranları civarında iskonto yapmaya başlamışlar. Bu nedenle ek gümrük vergisi oranının sektörün beklentilerini dikkate alarak, yükselecek şekilde yeniden değerlendirilmesini talep etmekteyiz.

Getirilen ek gümrük vergisi için başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan olmak üzere ilgili tüm taraflara teşekkür eden Öksüz, yerli ve milli üretimin öneminin her geçen gün daha da arttığını, ancak getirilen ek vergilerin sembolik kaldığını söyledi.

Ek vergi kararı yerli üretimi sahiplenmedir”

Adil Sani Konukoğlu

SANKO Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili Adil Sani Konukoğlu ise kararı, Türkiye’nin tekstil ve hazır giyim sanayisinin entegre üretim yapısı, sektörün sağladığı istihdam, üretim ve ihracatın korunması açısından da büyük önem taşıdığını belirterek yorumladı.

Kumaş ve hazır giyim üretiminin temel girdisi olan pamuklu ve suni-sentetik iplik üretiminin bugüne kadar ek vergi kapsamı dışında olmasının ve ürün ithalatında görülen artışların, elde edilen tüm kazanımlarını ve entegre üretim yapısını tehdit eder hale geldiğini belirten Konukoğlu, “Haksız ve dampingli ithalat baskısı altında yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalan iplik sektörümüzdeki üretim ve istihdam kaybı çok büyük boyutlara ulaşmıştı. Her ne kadar getirilen vergi yüzdeleri düşük seviyede de olsa, yerli üretimi sahiplenme adına olumlu ve önemli bir karar olarak niteliyorum” dedi.

“Türkiye büyük bir güç”

Türk tekstil ve hazır giyim sektörünün; ülke ekonomisine önemli istihdam ve döviz katkısı sağlayan, sahip olduğu yüksek kalite ve hızlı servis becerisiyle Uzakdoğu kökenli haksız ithalat baskısına karşı koyabilen ve dünya ihracatında da önde gelen ülkeler arasında olduğunu vurgulayan Konukoğlu, “Türk tekstil ve hazır giyim sektörünün dünya pazarlarında elde ettiği başarının temelinde sahip olduğu entegre üretim yapısı yer almaktadır. Nitekim mevcut makine parkı sayesinde ülkemiz nitelikli ve kaliteli ürünlerini rakiplerine göre çok daha kısa sürede ve sürdürülebilir şekilde temin ederek önemli bir rekabet avantajı elde etmektedir. 15 Eylül 2011 tarihinde yürürlüğe giren ve belirli tekstil ve hazır giyim ürünlerine yönelik olarak uygulamaya konan ek vergi kararı yatırım, üretim, istihdam ve dış ticaret istatistiklerinde olumlu gelişmeler sağladı. Bu kararın da entegre üretim yapısı kompozisyonunda olumlu sonuçlar sağlayacağına inanıyorum” diye konuştu.

Türkiye’de pamuk fiyatı seviyelerinde iplik ithalatı yapıldığına dikkat çeken Konukoğlu, “Haksız ithalat örnekleri yaşanan ülkemizde, uygulamaya konulan ek vergi oranlarının ‘daha caydırıcı seviyelerde tespit edilmesini’ beklemekteyiz” diyerek temennisini dile getirdi.

“Sorunumuzun çözümü için büyük bir adım”

Adana Sanayi (ADASO) Başkanı Zeki Kıvanç da kararı olumlu karşıladıklarını söyledi. Yıllık 1.3 milyar dolar değerinde ithalat gerçekleştirilen pamuk ve suni sentetik iplikleri ile ilgili uzun yıllardır bu konuyu gündeme getirdiklerini anlatan Kıvanç, getirilen ek gümrük vergisinin sorunlarla ilgili önemli ve büyük bir adım olduğunu belirtti.

“Yıllık 4 milyon ton iplik üretim kapasitemiz var”

Ülkemizde yıllık 4 milyon ton iplik üretim kapasitesi olmasına rağmen, haksız ithalat sonucu kurulu iplik üretim tesislerinin yüzde 40’ının atıl duruma düştüğünü vurgulayan ADASO Başkanı, milyonlarca dolarlık yatırım ile kurulan birçok iplik fabrikasının geçen süreçte kapanmak zorunda kaldığını söyledi. Uygulamaya konulan vergi oranlarının, ithalatı düşürmeye yetecek oranlarda olmadığını belirten Kıvanç şöyle konuştu: “Ek vergi bu haliyle iplik sektörüne beklenen faydayı sağlamayacak, fabrikaların boş atıl kapasitelerini doldurmayacak, kapalı iplik fabrikalarının da açılmasına imkan tanımayacaktır. Ülkemiz tekstil ve hazır giyim entegre yapısı içinde önemli bir yere sahip olan ve sektörün en temel girdisi olan iplik sektöründe önemli bir üretim kapasitesi bulunmaktadır. Ek gümrük vergisinin makul seviyelere yükseltilerek atıl durumdaki iplik fabrikalarının verimli çalışmasının sağlanması en büyük beklentimizdir.”

Ek gümrük vergisinin, kapanma tehlikesi yaşayan firmalara da fayda sağlaması bekleniyor.

Serbest Ticaret Anlaşmaları’na dikkat

Ülkemizde yeterli üretim kapasitesine sahip ve yüksek ihracat yapan emek yoğun imalat sanayi sektörlerinin, yeni yapılacak serbest ticaret anlaşmalarında muafiyet kapsamına alınması gerektiğinin altını çizen Kıvanç, sözlerini şöyle tamamladı:

“Müzakereleri devam eden serbest ticaret anlaşmaları kapsamında özellikle Pakistan’ın Sri Lanka ve Çin ile yürürlükte olan serbest ticaret anlaşmaları (STA) nedeniyle, Çin ürünlerinin olası bir STA kapsamında Pakistan üzerinden Türkiye’ye gümrüksüz giriş olanağı verilmiş olacaktır. Bu durumda Türk imalat sanayi sektörlerinin tamamı olumsuz etkilenecektir.”

Avrupa Birliği Tekstil Gündemi

2019:AB'de değişim yılı

AB Komisyonu tarafından 5-6 Şubat'ta Brüksel'de düzenlenen Sanayi Günleri Konferansı, Birlik'in 2019'da yaşayacağı değişimlerin gölgesinde geçerken, iki anahtar kavram öne çıktı: Dijital Dönüşüm ve buna uyum sağlayacak İş Gücü Becerileri... Konferansa dair gözlem ve izlenimlerimiz haberimizde...

TUBA KOBAŞ HUVAJ
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası, Araştırma Müdürü

Görev süresi dolmak üzere olan AB Komisyonu Başkanı Jean Claude Juncker, konferansta kendi Başkanlık döneminde kaydedilen ilerlemelere odaklandı.

Avrupa Birliği'nde (AB) 2019, karar alıcı hemen hemen tüm isimlerin yenileneceği bir değişim yılı olacak. Mayısta yapılacak Avrupa Parlamentosu (AP) seçimlerinde, 28 ülkenin AP temsilcileri halk oylaması ile seçilecek. Beklentiler, AB entegrasyonu ve genişlemesi karşıtı sağ ve popülist partilerin oylarını yükselteceği yönünde. Böylece Türkiye ve göçmen karşıtı söylemlerin, çoğunluğu sağlayamasalar da, daha çok duyulacağı beklenebilir.

Bu yılın sonbaharında ise AB politikalarına yön veren ve yürütmeyi gerçekleştiren kritik bir organ olan Avrupa Komisyonu yeniden belirlenecek. AB Parlamentosu'nun çoğunluğunu elinde bulunduran merkez-sağ partisi EPP'nin adayı Alman kökenli Manfred Weber'in favori aday olduğu söylenebilir. Bavyera Eyaleti'nde muhafazakar CSU üyesi olan Weber'in, konuşmalarında Türkiye'nin üyeliğine karşı çıktığını çok yüksek olmayan bir tonda söylemişliği bulunsa da, Komisyon Başkanlığı'na seçilirse bu pozisyonunu koruyamayacağı ve daha ılımlı olacağı tahmin ediliyor.

İçeride Brexit, İtalya bütçe krizi, göçmen politikası, birlik karşıtı eğilimler gibi sorunlarla uğraşan, dışarıda Rusya tehdidi, otomotiv gümrük vergileri üzerinden ABD'nin ticaret savaşları, Çin ile teknolojik rekabet gibi cephelerde savaş veren AB için 2019'un, tazelenecek yeni kanla daha umut verici bir yıl olması bekleniyor.

AB sanayisinin geleceği

AB Komisyonu tarafından 5-6 Şubat'ta Brüksel'de düzenlenen Sanayi Günleri Konferansı tüm bu değişim ve beklentilerin gölgesinde geçti. Komisyon Başkanı Jean Claude Juncker başta olmak üzere AB kurumları ve özel sektörden çok sayıda konuşmacının olduğu etkinliğe bin 500 kadar katılımcı ilgi gösterdi. Öne çıkan notlarımız ve gözlemlerimiz şöyle:

• Her ne kadar üye ülkelerin her alanda farklı öncelikleri ve tercihleri olduğu bilinse de; bu etkinlik kapsamında ve uluslararası rekabet söz konusu olduğunda herkes tek bir AVRUPA'nın ortak geleceğine ve idealine odaklanmıştı. Bu bağlamda oluşturulan 'Avrupa'nın Ortak Çıkarları için Önemli Projeler' programı ve Almanya, İtalya, Fransa ve İngiltere'den oluşan bir ittifakla mikro-elektronik alanında çığır açıcı bir yenilikçi proje geliştirileceği anons edildi.

• "İngiltere" demişken, Brexit'ten bahsetmemek konusunda tüm konuşmacılar adeta ağız birliğine varmıştı. Ne AB'nin geleceğinden, ne Tek Pazar'dan, ne ortak bütçeden bahsedilirken; kimse sancılı ayrılık sürecinden, İngiltere'siz bir AB senaryosundan ya da bunun Birlik'te muhtemel domino etkilerinden söz etmedi.

• Konuşmacıların teknoloji ve imalat sanayisinden bahsederken Çin'e karşı söylemlerini 'düşmanca' diye tanımlamak abartılı olmaz. Teknoloji alanında Çin'in kat ettiği yola gıpta ile bakılırken ve tarih boyunca gelişimin merkezi olan Avrupa'nın nasıl olduysa bu yarışta geride kaldığı öz eleştirisi yapılırken, Çin hâlâ imalatta 'ucuz, kirli ve kopya üretim' klişeleri ile suçlanıyordu. Dünya Ticaret Örgütü ve Birleşmiş Milletler'in ortak alt kuruluşu olan ITC'nin Direktörü Arancha Gonzalez, Çin'in büyümesini insani ve çevresel değerleri göz ardı etmeye borçlu olduğunu, Avrupa'nın bu değerlere saygısından dolayı geride kaldığını dahi söyledi.

Tüm AB ülkelerinde ekonomik büyüme yaşanırken ve ortalama büyüme yüzde 2 olarak beklenirken, en yüksek büyüme oranları küçük ekonomilere sahip ülkelerde gerçekleşti.

• Konferans'ın asıl konusuna dönecek olursak; 'AB'nin Sanayi Politikalarının Geleceği'nin tartışıldığı iki gün boyunca iki anahtar kavram beyinlere kazındı: Dijital Dönüşüm ve buna uyum sağlayacak İş Gücü Becerileri... Bunları, artık içselleştirildiğini ve bu yüzden öne çıkarılmadığını varsayabileceğimiz Sürdürülebilirlik, Döngüsel Ekonomi ve İnovasyon takip etti. Bunların detayına ileride değineceğiz.

Küresel ekonomik görünüm

Dünya Bankası Başkanı'nın ocak ayında sürpriz bir şekilde görevinden ayrılmasıyla Geçici Başkanlığa getirilen Kristalina Georgieva geçtiğimiz yıl için pesimist bir değerlendirme yaptı ve bunun en iyi göstergesinin moralsiz geçen Davos Zirvesi olduğunu söyledi. Global büyüme ve global ticaretin düşüş eğiliminde olduğunu ve risklerin geçen yıla göre çok daha yüksek olduğunu hatırlatan Dünya Bankası Başkanı, bugünlerde yaşadığımız Ticaret Savaşları kapsamında sözü edilen gümrük tarifelerinin uygulanması halinde:

• Küresel gelirin yüzde 1.7 oranında küçüleceğini (1.4 trilyon dolar)
• Küresel ihracatın yüzde 3 oranında düşeceğini (674 milyar dolar)
• Yatırımcı güveninin düşmesiyle uluslararası yatırımların azalacağını öngörüyor.

(Detaylı bilgi için: http://documents.worldbank.org/curated/en/685941532023153019/Impacts-on-Global-Trade-and-Income-of-Current-Trade-Disputes)

Bu karamsar havanın aksine, görev süresi dolmak üzere olan Avrupa Komisyonu Başkanı Jean Claude Juncker, daha ılımlı bir tablo çizdi. Bunda, kendi Komisyon döneminin iyi hatırlanması isteği ağır basmış olabilir. Bu dönemde 335 milyar Euro yeni yatırım kaydedildi. Başka bir deyişle, yatırımlar Avrupa'ya geri döndü ve istihdam en yüksek seviyeye çıktı. AB'nin çalışabilir nüfusu içinde iş hayatına katılım gösteren nüfus yüzde 70 ile en yüksek orana ulaştı ve 2014'ten bugüne, bu Komisyon süresince 12 milyon yeni iş yaratıldı.

Tüm AB ülkelerinde ekonomik büyüme yaşanırken ve ortalama büyüme yüzde 2 olarak beklenirken, en yüksek büyüme oranları küçük ekonomilere sahip ülkelerde gerçekleşti. Bunun, Avrupa'nın 'birlikte büyümeyi' başardığının bir göstergesi olduğu müjdesi verildi. İmalat sanayiinin değer yaratmadaki önemine değinen Juncker, bu sektörün AB'nin toplam ihracatının üçte ikisini sağladığını ve 32 milyon kişiyi istihdam ettiğini ve imalat sanayiindeki bir istihdamın diğer sektörlerde 2.5 istihdam yarattığının altını çizdi. Kendi Komisyon döneminde çalışma hayatına yönelik şu üç kavrama önem verdiklerini belirtti:

• Eşit iş için eşit ücret
• İş-yaşam dengesi
• İş-beceri uyumu

Önemli soru: AB nüfusu, dijitalleşmenin getirdiği yeni sosyal ve mesleki becerileri sağlayabilecek mi?

AB ÇALIŞMA İSTATİSTİKLERİ

AB bölgesinde nüfus, 2017 çalışma istatistiklerine göre 512 milyon. Bunun 380 milyonu 15-74 yaş arasında, yani 'çalışabilir nüfus' olarak sınıflandırılıyor. Bu grup içinde 134 milyon ekonomik olarak pasif, başka bir deyişle çalışmıyor ve iş aramıyor. Bu grup muhtemelen öğrenciliği devam eden, çalışabilir durumda fakat emekli, diğer aile bireylerinin bakımını üstlenmek üzere evde kalan kesimlerden oluşuyor. 246 milyon kişi ise aktif olarak iş hayatının içinde. Bu aktif grup için 227 milyon çalışırken, 19 milyon ise işsiz (iş arayan) kategorisinde. Bu 227 milyon çalışanın 33 milyon kadarı kendi işinde çalışıyor.

Kaynak: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics

Dijitalleşme ve beceriler

Konferans boyunca en önemli sanayi trendleri olarak ifade edilen kavramlar 'Dijitalleşme ve Beceriler' oldu. 'Robotların insanların işlerini elinden alacağı' şeklinde algılanan Dijitalleşme / Dijital Dönüşüm / Endüstri 4.0 sürecinde, mevcut tanımlı işlerin yaklaşık yüzde 50'sinin yakın gelecekte kaybolacağı kabul edilirken, buna karşılık aynı düzeyde yeni iş yaratılacağını öngörülüyor (Bu konuda detaylı bilgiye Dünya Bankası Dünya Kalkınma Raporu: İşin Değişen Doğası raporundan ulaşılabilir). Yalnız problem şu olacak: "İşlerini kaybedecek kişilerle, yeni işlerde istihdam edilecek kişiler aynı olmayacak!". Başka deyişle belli bir süre iş-beceri uyumsuzluğu yaşanacak. Dile getirilen ortak öneri ise devletlerin önceliğinin 'beceriler'e yatırım yapmaları oldu. Değişen bu iş tanımlarının yapılmasında ve ihtiyaçların belirlenmesinde ise devletlerin iş dünyası ile birlikte çalışmaları tavsiye ediliyor.

AB özelinde bakacak olursak; çalışabilir nüfus (15-74 yaş, ekonomik olarak aktif ve pasifler dahil) olan 380 milyonun 150 milyon kadarının yakın gelecekte iş gücü piyasasında kalabilmek için yeni mesleki beceriler edinmesi gerekiyor. Aksi halde bu kişiler piyasanın ihtiyaçlarını karşılayamayacak ve iş gücünün dışında kalacaklar. Günümüzün ve geleceğin en önemli gerekliliklerinden sayılan 'temel dijital beceriler' konusunda AB nüfusunun durumunun çok parlak görünmediği, nüfusun yüzde 44'ünün bu becerilerden yoksun olduğu verisi Konferans'a damga vurdu. Bu konudaki politikalara yön veren komisyonerler ve diğer yetkililer öz eleştiri yaparak, asırlardır teknolojik ve insani gelişimin merkezi olan Avrupa'nın son yıllardaki küresel değişim hızına uyum sağlayamadığını ve değer yaratmak konusunda başta Çin olmak üzere Asya ve hatta ABD'nin gerisinde kaldıklarını kabul ettiler. Bunun için de bundan sonraki bütçe döneminin mesleki beceriler ve teknolojik dönüşüme yönelik programlara odaklanacağını duyurdular.

Bu programların çerçevesini 'Erasmus+' adlı eğitim programı oluşturuyor. Burada 'eğitim' ile kastedilenin sadece okuldaki eğitim değil 'hayat boyu öğrenme' olduğunun altını çizmek gerekiyor. Bu program dâhilinde okul öncesi ve okul eğitiminin yanı sıra, yetişkinlerin eğitimi, eğitmenlerin eğitimi ve bizim için en önemlisi mesleki eğitim programlarına yer veriliyor. Geçen bütçe döneminde yaklaşık 15 milyar Euro olan program bütçesinin, 2020-2027 döneminde iki katına çıkarılması gündemde. Bu da Konferans'ta vurgulandığı üzere tüm dünya vatandaşlarının 2020 yılında dönemin akışına ayak uydurabilmek için yılda ekstra 101 günü – yani hayatlarının yaklaşık üçte birini- yeni bir şeyler öğrenmeye ayırmaları gerektiği anlamına gelen 'sürekli öğrenme' hedefine uygun düşüyor.

> Günümüzün ve geleceğin en önemli gerekliliklerinden sayılan 'temel dijital beceriler' konusunda AB nüfusunun durumunun çok parlak görünmediği, nüfusun yüzde 44'ünün bu becerilerden yoksun olduğu verisi Konferans'a damga vurdu.

Tek Pazar: Kazanım

Dünya ticaretinde yükselen korumacı politikalara inat, Avrupa Komisyonu'nun tüm yetkilileri Tek Pazar'ın AB entegrasyonun en önemli kazanımı olduğunu belirttiler; Tek Pazar'ın işlevinin sadece tüketicilere daha çok seçenek ve işletmelere AB coğrafyasında daha geniş pazarlar sunmak değil, aynı zamanda yabancı pazarlarda rekabet eden pek çok Avrupalı şirketi adil olmayan rekabet koşullarından korumak olduğunu hatırlattılar. Örneğin devlet yardımları ve haksız vergi indirimleri... Bu söylemlerden "İçeride yumuşak güç kullanıyoruz ama haksızlıklara karşı şirketlerimizi korumak için her türlü önlemi almaktan çekinmeyiz" mesajı alınabilir. Şu anda AB'nin, küresel ekonominin yüzde 40'ını kapsayan 70 ülke ile ticaret anlaşması bulunuyor. Konferans'ta hiç bahsi geçmese de, bir süredir sürüncemede olan 'ABD ile Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP)' süreci dönem dönem canlanıyor. Bugünlerde de o cephede hareketlilik var. Mevcut Komisyon Başkanı Juncker bu konuda bazı adımlar atmıştı. Yeni Komisyon'un ne pozisyon alacağı merak konusu...

Armudun sapı, üzümün çöpünden tekstil

AB Sanayi Günleri kapsamında AB tarafından desteklenen ARGE projelerinden örnekler de sergilendi. Elektrikli minibüslerden, yenilikçi solar panellere kadar pek çok farklı ürünün sunulduğu alanda sektörümüz için en dikkat çekici örneklerden biri İtalya'da Vegea adlı bir inovasyon şirketi tarafından geliştirilen bir biyomateryal idi. Şarapçılık endüstrisinin atığı olan üzüm posasının çekirdeği ve kabuğuyla birlikte mekanik işlemlerden geçirilerek üretilen suni deri; giyim, paketleme, mobilya ve otomotiv uygulamalarında kullanılabilecek. Daha az kimyasal hammadde kullanarak çevreci bir tutum sergileyen Vegea Textile, başka bir endüstrinin atıklarını harekete geçirererek 'döngüsel ekonomi'ye de katkı sağlamış oluyor. Bu yenilikçi materyalin astarında kullanılan organik pamuğun Türkiye'den tedarik edilmesi ise hoş bir haber.

İtalyan Vegea Textile firmasının üzüm posasından geliştirdiği biyomateryal, tekstil sektöründe kullanılabiliyor.

Dikişsiz örme teknolojisi

Giysiyi neredeyse dikişsiz üretmek için kullanılan yenilikçi bir konsept... Dikişsiz örme makineleri, dikiş içeren üretimi eski moda haline getirerek, kumaşların parçalar halinde üretilmesi ve daha sonra birleştirilmesi ihtiyacını ortadan kaldırıyor.

SİNEM KAHVECİ
Tekstil Mühendisi, Araştırma Uzman Yardımcısı

Dikişsiz üretim tekniği, hazır giyim sektöründe devrim yarattı ve dünya çapında yeni moda trendi olmayı başardı. Dikişsiz ürünler, hem üretim aşamasında hem de son kullanıcılar için birçok avantaj sunuyor. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

- Daha az dikiş ve dikiş ipliklerine uygulanan terbiye işlemleri maliyetinin ortadan kalkması
- İşçilik maliyetinin azaltılması
- Üretim şemasındaki makine sayısının azaltılması
- Enerji maliyetlerinin azaltılması
- Teslim zamanının kısaltılması
- Düşük iplik ve kumaş stoğu
- Örme sırasında farklı iplik tipleri arasında dikişsiz geçiş yapabilme
- Performansın artırılması için vücudun farklı bölgelerine özel katmanlı yapılar ekleme
- Vücudun farklı bölgelerine farklı esneklik verebilme
- Giysinin konfor ve dayanıklılığını artırma
- Beden ile daha iyi uyum sağlama

Başlangıçta yola iç çamaşırları, çorap ve eldivenlerle çıkıldı ancak bugün spor ve plaj kıyafetleri, medikal giysiler, trikolar ve diğer hazır giyim ürünleri de bu teknolojiyle üretiliyor. Dikişsiz ürünler, vücudu iyice sararak ikinci bir cilt görevi görmesi, performansı artırıcı konfor ve destek sağlaması sebebiyle iç ve dış spor giyim ürünlerinin üretiminde çokça kullanılıyor.

Dikişsiz örme teknolojisi, giyim endüstrisinde farklı kategorilerde hızla gelişse de, spor pazarına girişi daha geç oldu. Günümüzde yaşam tarzı haline gelen spor, örme endüstrisi için önem arz ediyor. Dikişsiz örme ürünleri, spor alanında sınırları aşan ve uygulamaları modanın parçası olmayı başarabilen bir konsept haline geldi.

Spor giyim için önemli

'Dikişsiz giysi teknolojisi', atkılı örme alanında geliştirilmiş son teknoloji olarak kullanılıyor. Dikişsiz teknolojiler bugün, spor giyimde vücudu saran giysiler yapmak için zorunluluk olarak kabul ediliyor ve dikişsiz üretim dışında bu açığı kapatabilecek alternatif bir teknoloji bulunmuyor.

Yuvarlak dikişsiz örme makinesinde örülen tüp kumaş, farklı desenlerin kombinasyonuna sahip olabiliyor. Spor ve performans giysisi teknik tasarımında, yeni ve önemli bir kavram olan 'vücut haritalandırması'nı (body mapping) desteklemek için farklı yapı ve niteliklere sahip giysi panelleri ve bölgeleri kullanılıyor. Bu kavram, insan vücudunun faaliyet seviyesini ve çevreye verdiği tepkilerdeki bölgesel değişimi dikkate alıyor. Örneğin, insan bedeninde koltukaltı, sırt gibi daha fazla terleyen bölgelerde, giysinin teri dışarı daha rahat atabilmesini sağlayan gözeneklere sahip file yapı kullanılıyor. Koşu, bisiklete binme ve tırmanma gibi sporlar için dikişsiz spor kıyafetler, güçlendirilmiş örme yapılar sağlayarak dayanıklılığı artırıyor. Bu teknoloji kullanılarak, bir file yapı, jarse örgüsüyle, rib örgüsüyle veya jakar örgüsüyle yan yana yerleştirilebiliyor. Böylece konfor özellikleri artırılmış, yüksek performans giysileri tasarlanabiliyor.

Dikişsiz örme teknolojisi sayesinde özellikle spor giyim ürünleri, vücudun fizyolojik özellikleri göz önünde bulundurularak tasarlanabiliyor.

Dikişsiz örme tüm bu özellikleri aynı anda verebilen teknoloji olma özelliğini taşıyor.

Teknolojiyi de değiştiriyor

'Dikişsiz' üretim yapan makineler de tekstil makineleri sektörü için devrim niteliğinde. Dikişsiz üretim konusunda öncülük eden Santoni, desen ve renk tasarımında daha fazla esneklik sunan modelleriyle, dikişsiz üretim makinelerine odaklandı. Şu anda, farklı tipte makineleriyle, çeşitli piyasa gereksinimlerini karşılamak için tekstil segmentlerinin çoğunu kapsayan tek grup olma özelliği taşıyor.

Dikişsiz teknolojiler bugün, spor giyimde vücudu saran giysiler yapmak için zorunluluk olarak kabul ediliyor.

Kalite birimi sürekli olarak tüm makineleri ve bileşenlerini izliyor. Bu kontroller, ürünün tasarımından başlayarak, müşteriye teslim edilmesine kadar tüm süreci kapsıyor.

İsviçre merkezli tekstil makineleri üreticisi Staubli de çorap ve dikişsiz örme makineleri için elektronik kontrol sistemleri, kolay kişiselleştirme, biçimlendirme ve programlama gibi makine yazılımlarını geliştirme üzerine çalışmalar yapıyor.

Teknolojik gelişmelerin çok büyük bir hızla üretim süreçlerini değiştirdiği günümüzde; yüzyıllardır tekstilin olmazsa olmaz parçaları, yerlerini yavaş yavaş başka alternatiflere bırakacak gibi görünüyor. Dikişsiz teknolojiler, terbiye süreçlerini elimine eden özellikli ipliklerden üretilen kumaşlar gibi yenilikler, tekstilde tedarik zincirini kökten değiştirebilir.

HABER

Denetim mekanizmaları gerekli olmakla birlikte, iş gücü, kaynak ve zaman gibi konularda kayıplara yol açıyor. SLCP bu sorunlara çare olmayı hedefliyor.

DENETİM YORGUNLUĞU İÇİN AKILCI BİR GİRİŞİM: SLCP

Sosyal duyarlılığa sahip 21'inci yüzyıl müşterisi artık alışverişinde tüm tedarik zincirine ait bilgi sahibi olmak istiyor. Müşteri tercihlerini bu zincirin halkaları belirliyor. Bu isteğin doğurduğu 'denetim' mekanizması, standart oluşturmanın yanı sıra kaynakların ortak ve etkin kullanılmasını sağlamayı hedefleyen SLCP projesi ile yeni bir boyut kazandı.

Tekstil, dünyanın en eski tüketici ürünleri imalatı sektörlerinden biri. Günümüzde ise dünyada üretim ve tüketim şartları kökünden değişti. Sürdürülebilirlik ve sosyal uyum gibi şartlar, satın alma grupları gibi aktörler hayatımıza girdi. Bu değişime ayak uyduramayanların, işleri hâlâ geçen yüzyıldaki gibi yapmakta ısrar edenlerin küresel pazarda rekabet şansları kalmadı.

Bugün sektörümüzün en büyük müşterisi ve son tüketiciye dokunduğu nokta olan çok uluslu perakendeciler ya da satın alma grupları, sektörümüzü yeniden şekillendiriyor. Üstelik artık tedarikçilerini seçerken karar vermedeki en önemli kriterleri fiyat da değil. Yani, üreticilerin büyük markaların tedarikçi listesine girmeleri için ucuza üretim yapmaları yeterli olmuyor.

> Müşterilerin bilinç ve hassasiyetlerinin oluştuğu çevresel ve sosyal konulara uyum artık en az maliyet kadar önemli bir satın alma kriteri.

Müşterinin sosyal duyarlılığı ne getirdi?

Müşterilerin bilinç ve hassasiyetlerinin oluştuğu çevresel ve sosyal konulara uyum da artık en az maliyet kadar önemli bir satın alma kriteri. Günümüzde müşteriler kendini piyasada ne varsa onu almak zorunda hissetmiyor, tam tersine, piyasaya arz edilecek ürünleri artık tüketici tercihleri belirliyor. 21'inci yüzyıl müşterisi bir üründe kullanılan pamuğun yetiştiği tarladaki çalışma şartlarından, kumaşın boyanmasında kullanılan su miktarına kadar tüm tedarik zincirine hakim olmak istiyor. Bu talebe cevap vermek isteyen markalar da bu standartları tedarikçilerine yansıtıyorlar. Tedarikçilerin bu şartları karşılayıp karşılamadığının kontrolü ise yepyeni bir iş kolu doğurdu: DENETİM. Markalar adına yıl içinde dönem dönem üreticileri ziyaret eden denetçiler üretim yerlerindeki fiziksel koşullara, kullanılan kimyasallara, çalışma ortamına bakarak işvereni puanlıyorlar. Üstelik her marka kendi denetimini yaptığı için, üreticiler bu benzer süreçlerden yıl içinde çok defa geçiyor. Bu, her ne kadar çalışanların refahı ve üretimin çevresel etkileri açısından kulağa hoş gelse de; üretimin yavaşlaması, çalışanların mülakatlarla zaman kaybetmesi gibi maliyet artırıcı faktörler üreticilerin üstünde bir yük olarak kalıyor. Artan maliyetin tüketicilere yansıtılması ise kaçınılmaz bir sonuç.

Denetim için ortak girişim: SLCP

'Denetim Yorgunluğu/Bıkkınlığı' olarak tanımlanan bu soruna çözüm bulmak için, önde gelen küresel markalar bir araya gelerek kaynakları ortak ve etkin kullanmaya karar verdi ve SLCP (Social & Labour Convergence Project / Sosyal Uyum Projesi) ortaya çıktı. Sektörümüzü ve üyelerimizi yakından ilgilendiren bu akılcı girişime Sendikamız da imza atarak paydaş oldu. SLCP'nin detaylarını, projenin direktörü Janet Mensink'e sorduk.

Denetim yorgunluğu nedir? SLCP'nin bu soruna yaklaşımı nasıl?

Hazır giyim ve ayakkabı tedarik zincirinde sosyal denetim, 20 yıldan fazla zamandır yükselişte. O zamandan bu yana, sosyal denetim standartları ve metodlarının sayısının bazen sadece çok küçük değişikliklerle arttığını gördük. Markalar ve perakendeciler birbirinden çok küçük değişikliklerle ayrılan standartları uygularken, üreticiler değerli kaynaklarını gittikçe artan denetimlerden geçebilmek için tahsis ediyor. Bu mükerrerlik, sorunu artırmakla kalmayıp, denetimlerin değerini düşürüyor ve bunun yerine çalışma şartlarının geliştirilmesinde kullanılabilecek kaynakların tüketilmesine sebep oluyor. Biz üyelerimizle birlikte bir Ortak Değerlendirme Sistemi oluşturduk. Hedefimiz, birbirine benzeyen mevcut sosyal ve çalışma şartları denetim pratiklerinin yerine bu sistemi koymak. Yeni sistem çok daha şeffaf, etkili ve maliyet-etkin olacak; ayrıca paydaşların global tedarik zincirlerindeki çalışma şartlarının iyileştirilmesi için gösterdikleri çabaya da önemli katkı sağlayacak.

Bu girişime sektörün ilgisi nasıl? Üyeleriniz tekstil değer zincirinin daha çok hangi halkalarından?

SLCP'nin prensiplerine 180'den fazla paydaş imza attı. Hazır giyim ve ayakkabı endüstrilerinin hemen her bölümünden katılım var. Bunun yanı sıra denetim firmaları, sosyal organizasyonlar, çok paydaşlı girişimler, endüstri dernekleri, ulusal hükümetler ve hükümetler arası organizasyonlar da aramızda. Türk üretici ve derneklerden de Program'a hatırı sayılır ölçüde aktif katılım oldu.

Girişiminizin ana unsurları markalar olmalı... Onları bir araya getiriyorsunuz, birbirleriyle konuşmalarını sağlıyorsunuz ve bilgi paylaşımı yapmalarını istiyorsunuz. Fakat günün sonunda, onlar pazarda birbirlerine rakipler. Kendi marka kimliklerini bırakıp, endüstrinin ortak faydası için işbirliği yapmaya nasıl ikna oldular?

İlginçtir, SLCP çok paydaşlı bir oluşum; herkes masada ve hepsinin

Janet Mensink

SLCP'nin prensiplerine 180'den fazla paydaş imza attı. Hazır giyim ve ayakkabı endüstrilerinin hemen her bölümünden katılım var.

söz hakkı var. Bizim yönetimimizde üreticiler ve markalar eşit temsiliyete sahip. Geçmişte, markalar tarafından geliştirilip, üreticilere dayatılan denetim sistemleri olmuş. Şimdiki Ortak Değerlendirme Sistemi ise hep birlikte geliştirildi ve üretim tesislerindeki sosyal şartlarla çalışma şartları hakkında gerçek veri sağlıyor. Programımızı ayakta tutan en önemli parçalardan bir imalatçıların da işin içinde olması.

Evet haklısınız, aralarında dünyaca ünlü spor ve moda markalarının da olduğu pek çok firma SLCP'yi destekliyor. Sistemin parçalarını birlikte geliştirdiler. Sanırım prototipleri, alanda test ettiklerinde ikna oldular. Ama asıl, Ortak Değerlendirme'nin işyeri koşullarını geliştirme programları ve şeffaflığı artırmak için gerekli kaynakları serbest bırakmasına yönelik potansiyel taşıdığı öngörüsü onları etkiledi. SLCP'yi tüm kalpleriyle destekliyor, Ortak Değerlendirme Sistemi'ni uygulamaya ve kendi yöntemlerini bırakmaya hazırlar.

Öz-değerlendirme kulağa güzel geliyor ama müşterilerin, tedarikçilerin açıklamalarına güvenmesi nasıl beklenebilir? Bir doğrulama/tasdik etme süreci var mı?

Burada verinin güvenirliği esas. Bizim geliştirdiğimiz Ortak Değerlendirme Sistemi fabrikaların öz/ortak değerlendirme süreçlerinin yanı sıra, sağlam ve bağımsız harici doğrulama süreçlerine de sahip.

Bu programın önümüzdeki yıllarda nasıl evrilmesini planlıyorsunuz?

Beş yıllık Strateji Planımızı henüz onayladık. Bu dönem için büyük çaba isteyen ama bir yandan da ulaşılabilir dört hedefimiz var:

- **Endüstri tarafından benimsenme:** 2023'e kadar, yılda 25 bin doğrulanmış değerlendirme
- **Çalışma şartlarının iyileştirilmesi için kaynak yaratımı:** Denetim ilişkili yıllık kaynak tasarrufunun 2023'e kadar 134 milyon dolara ulaşması ve bu kaynağın iyileştirme hamlelerine yönlendirilmesi
- **Dataya erişim ve kıyaslanabilirlik:** SLCP'nin giyim ve ayakkabı tedarik zincirine yönelik güvenilir, kıyaslanabilir sosyal ve çalışma verilerinin ana kaynağı olması
- **Finansal kabiliyet:** SLCP'nin geliriyle kendi kendine yeter hale gelmesi

2018'deki pilot uygulamanın bitmesiyle, 2019'da Ortak Değerlendirme Sistemi'ni kullanıma açacağız. Türkiye'nin de listemizde olacağını açıklamaktan mutluluk duyuyoruz.

SLCP'nin ülkemizdeki paydaşları şimdilik Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası, İHKİB, Milteks ve Yeşim Tekstil.

SLCP

(Social & Labour Convergence Project / Sosyal Uyum Projesi)

SLCP NEDİR?

• SLCP, hem markalara hem üreticilere getirdiği yük gittikçe artan sosyal denetimler sorununa çözüm getirmek üzere başlatılan bir ortak girişimdir. Hollanda merkezli proje, şu anda hukuki olarak STK statüsünde olan Sustainable Apparel Coalition (Sürdürülebilir Giyim Koalisyonu) adlı özel sektör birliğinin altında olup, birkaç yıl için tamamen kendi yasal statüsüne kavuşması öngörülmektedir.

NASIL İŞLİYOR?

• Bu sistem içinde, benzer üretim standartlarına sahip markaların bilgi paylaşımı yaparak, tek tek denetim yapmak yerine, ortak denetim sonuçlarını kullanması öngörülmektedir. Diğer benzer girişimlerden farkı, kendi kendini değerlendirme (self-assessment) prensibine dayalı olmasıdır. Başka bir deyişle üreticilerin, verili bir kontrol listesi üzerinden kendilerini denetleyecekleri, güvene dayalı bir sistemdir.

• Veri güvenliğine çok önem verilmektedir. Bir üreticinin verileri, üreticinin izni olmadan alıcı ile paylaşılmamaktadır. Veriler, Birleşmiş Milletler'in bir parçası olan ITC (International Trade Center/Uluslararası Ticaret Merkezi)'nin Cenevre'deki merkezinde tutulmaktadır.

• Projenin bütçesi, üye olan özel sektör kuruluşlarından aldığı aidat ve büyük ölçüde bağışlardan (Örneğin C&A Vakfı, Hollanda Hükümeti gibi) oluşmaktadır.

PAYDAŞLAR KİMLER?

• Adidas, Nike, Inditex, H&M, Aldo, Target gibi alıcılar, sektörel birlikler, üreticiler ve Bureau Veritas gibi bağımsız denetim kuruluşlarından oluşan üye sayısı 200'e yaklaşmıştır.

• ILO ve OECD gözlemciler arasında bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler'in bir parçası olan ITC (International Trade Center/Uluslararası Ticaret Merkezi) de projenin parçasıdır. ITMF de kurumsal olarak desteklemektedir.

• Listede ülkemizden Sendika'mız, İHKİB ve özel sektörden Milteks, Yeşim Tekstil bulunmaktadır.

MEVCUT DURUM

• Proje etap etap ilerlemektedir. Pilot gibi düşünülebilir. Önümüzdeki yıllarda sistemin tüm araçlarının tamamlanarak yüzde 100 operasyonel olması beklenmektedir.

• Şu anda Çin ve Sri Lanka'da Adidas, C&A, Nike, Esprit gibi markaların da dahil olduğu deneme operasyonları yürütülmektedir.

• ITMF Konferansı sırasında Nike, SLCP deneyimini paylaşmış; 2020'ye kadar kendi denetimlerini tamamen kaldırıp, yüzde 100 SLCP denetimlerini kullanacaklarını açıklamıştır.

CÜNEYT BAŞARAN
BLOOMBERGHT GENEL YAYIN YÖNETMENİ

BREXIT SONRASI

Türkiye-İngiltere ticari ilişkileri nasıl olacak?

Brexit yani Birleşik Krallık'ın, Avrupa Birliği'nden ayrılış süreci nasıl olacak? Anlaşarak mı? Kontrolsüz bir şekilde, anlaşma olmadan mı? Yoksa Brüksel, ayrılık kararını uzatacak mı? Bu soruların cevabını mart sonuna kadar öğrenmiş olacağız. Ancak karar ne olursa olsun bir başka gerçek var ki İngiltere, Brexit kararına hiç ama hiç hazır değil.

İngiltere Ticaret Bakanı Liam Fox 'un açıklamasına göre, Birleşik Krallık'ın AB çatısı altında herhangi bir özel anlaşma olmadan ticaret yapabildiği 69 ülke var. Bu ülkeler ile Birleşik Krallık'ın yaptığı toplam ticaretin (ihracat ve ithalat) hacmi 117 milyar Pound (150 milyar dolar). Anlaşmalı Brexit gerçekleşirse, iki yıllık geçiş süreci boyunca İngiltere, AB üyesi gibi bu avantajını sürdürürken, ilgili ülkeler ile yeni ticaret anlaşmaları yapmayı planlıyor.

Brexit, anlaşma olmadan gerçekleşirse, İngiltere daha önce AB üyeliği sayesinde devam ettirdiği serbest ticaret anlaşmalarını sürdüremeyecek ve bahsi geçen 69 ülke ile ilgili vergi rejimine göre ticaret yapmak zorunda kalacak.

Türkiye, Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılışı sonrası yaşayacağı muhtemel arz şokunda ilk temasa geçeceği ülkeler arasında.

Hangi ülkeler?

Listede 69 ülke var. Bu ülkeler ile yapılan ticaret, Birleşik Krallık'ın toplam ticaretinin yüzde 11'ine tekabül ediyor. AB üyeliği sayesinde vergisiz ticaret yapılabilen bu 69 ülkeden dördü, 53 milyar Pound'luk ticaret hacmi ile listenin yüzde 45'ini oluşturuyor. Bu ülkeler Kanada, Japonya, Güney Kore ve Türkiye...

İngiltere şu ana kadar toplam 14 milyar Pound ticaret hacmi olan İsviçre ile AB sonrası için yeni bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalamış durumda. Yukarıda ismi geçen dört ülke dahil diğerleri için ise henüz hiçbir adım atılmadı.

İngiltere'nin 12'nci büyük ticaret partneri: Türkiye

Türkiye ile İngiltere arasında 2018'de toplam 15 milyar Pound (19.5 milyar dolar) ticaret hacmi olmuş. Türkiye 11.5 milyar dolarlık ihracat yapmış, 8 milyar dolarlık ithalat. Türkiye'nin, Birleşik Krallık'a yaptığı yıllık ihracatın yüzde 23'ünü motorlu kara taşıtları, yüzde 17'sini elektrikli makineler ve mekanik cihazlar, yüzde 14'ünü örme giyim, yüzde 7'sini de tekstil ürünleri oluşturuyor. Motorlu kara taşıtlarında Türkiye, Birleşik Krallık'ın en fazla ithalat yaptığı yedinci ülke. Türkiye'nin üzerinde yer alan altı ülkenin dördü AB üyesi. Yani Brexit sonrası İngiltere'ye ihracat yapmaları halinde '0 vergi' avantajını kaçıracak ülkeler. Onların dışında kalan diğer iki ülke ise Japonya ve Güney Kore.

> Brexit sonrası Türkiye'nin AB ülkeleri ile yaptığı 'Gümrük Birliği Anlaşması' İngiltere için geçerli olmayacak. İşte bu noktada gözler Ankara ve Londra'ya çevrilecek.

Hazır giyim ve tekstil ürünleri

Türkiye, hazır giyim ve tekstil ürünlerinde İngiltere'nin üçüncü büyük tedarikçisi. Türkiye'nin üzerinde Çin ve Bangladeş var. Türkiye'nin hemen altında ise Hindistan, Almanya, İtalya ve Hollanda ve Belçika... Bu ülkelerin hepsi, Hindistan hariç AB üyesi. Yani, Brexit sonrası İngiltere'ye vergi avantajı olmadan ihracat yapmak zorunda kalacak ülkeler.

Brexit sonrası İngiltere'ye ihracat yapacak AB ülkelerinin işi hayli zor. Daha önce '0 vergi' ile mal satabildikleri İngiltere'ye, aynı malı bu kez yüksek vergi oranlarıyla satmak zorunda kalacaklar.

Türkiye nasıl etkilenecek?

Brexit sonrası Türkiye'nin AB ülkeleri ile yaptığı 'Gümrük Birliği Anlaşması' İngiltere için geçerli olmayacak. İşte bu noktada gözler Ankara ve Londra'ya çevrilecek. Yazının başında belirttiğim gibi Londra, AB sonrası için (AB dışındaki ülkeler) ana tedarikçileri ile görüşmelere başladı. Henüz işleri çok ağırdan alıyor. Sadece İsviçre ile anlaşma yapılabildi. Türkiye özellikle tekstil, hazır giyim, motorlu kara taşıtları ve gıda ürünlerinde, İngiltere'nin Brexit sonrası yaşayabileceği 'arz şokunu' rahat atlatması için ilk temasa geçeceği ülkeler arasında. Bunu eminim ki Ankara da görüyordur. Ancak elimizi çabuk tutmalı ve AB ile yapılan Gümrük Birliği Anlaşması'ndaki hatalara düşmeden, İngiltere ile en hızlı şekilde 'Serbest Ticaret Anlaşması' imzalamalıyız.

MAKALE

Poşetsiz hayat tekstil ve plastik sektörüne nasıl yansıdı?

1 Ocak 2019 itibariyle belli alışveriş noktalarında ücretsiz plastik poşet verilmesinin yasaklanması ile bez çantalara, filelere, kese kağıtlarına, kağıt torbalara rağbet arttı. Özellikle bez çantalara talebin artmasıyla, plastik dışı alışveriş çantası üretiminde yüzde 5'lik, çanta bezi üretiminde ise yüzde 10'luk artış yaşandı. Madalyonun diğer yüzündeki plastik sektöründe ise yaklaşık 10 bin çalışanın işsiz kalacağı öngörülüyor.

Geri dönüştürülmeyen plastik malzemenin doğada çözünmesi yüzlerce yıl alıyor.

Avrupa Birliği ile uyum süreci kapsamında hayata geçirilen poşet kullanımı düzenlemesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından "Kullanımı her geçen gün artan plastik alışveriş poşetlerinin hızlı bir şekilde çöpe dönüşmesi, hafif ağırlıkları nedeniyle etrafa yayılarak çevre kirliliğini önemli ölçüde artırması ve mevcut geri dönüşüm oranları çok düşük olduğundan kaynak verimliliğinin olumsuz yönde etkilemesi nedeniyle ücretlendirilecek" şeklinde açıklandı.

Poşetler, düzenlemeyle belirlenmiş satış noktalarından 25 kuruş ücret karşılığı alınabiliyor. İlk günlerde bocalama yaşandıysa da alışverişe hazırlıklı çıkanların sayısı hızla artıyor. Rengarenk alışveriş çantaları, fileler, kağıt torbalar boy göstermeye başladı bile...

Tüketiciler plastik poşetsiz hayata alıştı

Online Araştırma Şirketi DORinsight tarafından yapılan 'Poşet Kullanımı Araştırması' sonuçlarına göre plastik poşet kullanımı ocak sonu itibariyle yüzde 44 oranında azaldı. Plastik poşet kullanmayı bırakanların yüzde 55'i bez çanta kullanmaya başladı. Yüzde 20'si sırt çantası, yüzde 14'ü pazar filesi, yüzde 10'u ise kol çantası kullanıyor.

> Naylon poşet üreticilerinin içinde yer aldığı plastik sektörü ve çeşitli materyallerden alışveriş çantaları üreten firmalar, düzenlemeden farklı şekillerde etkilenmiş durumda.

Yine araştırma sonuçlarına göre tüketicilerin yüzde 77'si alışverişte geri dönüşümlü ürünlerin artırılması, yüzde 60'ı ürünlerde plastik yerine kağıt ambalaj kullanılması, yüzde 57'si konutlarda özel geri dönüşüm çöp kutularının olması, yüzde 39'u ise fiş yerine dijital ödeme belgesi verilmesi gerektiğini dile getiriyor.

Düzenlemenin tüketici kısmında bunlar yaşanırken, naylon poşet üreticilerinin içinde yer aldığı plastik sektörü ve çeşitli materyallerden alışveriş çantaları üreten firmalar, düzenlemeden farklı şekillerde etkilenmiş durumda.

Bez çanta sektörü 4-5 kat büyüyebilir

Yeni yasanın yürürlüğü girmesiyle plastik poşet kullanımı azalırken, başta bez çantalar olmak üzere plastik dışı maddelerden üretilen alışveriş çantalarına talep önemli oranda arttı. 40 yıldır ambalaj sanayiinde faaliyet gösteren ve ağırlıklı olarak da bez çantalar üreten Netpak Ambalaj'ın Satış Pazarlama Yöneticisi Halil Yılmaz, "Mevcut müşterilerinin taleplerinde artış yaşandığını, buna paralel olarak firmanın üretim kapasitesini de yıl içerisinde yüzde 50 artırmayı

HABER

hedeflediklerini" dile getiriyor. Bez çanta ve çevreci poşet kullanımının, şu anda ambalaj sektörünün yaklaşık yüzde 5'ini oluşturduğu söyleyen Yılmaz, "İnsanlar zamanla, bu ürünleri hayatlarına daha çok sokacak ve plastik poşet kullanımını azaltacaklardır. Böylece kullanımın, yüzde 50'yi geçeceğini, sektörde dört-beş katı kadar artış olacağını öngörmekteyiz"diyor. Yılmaz, bu artışın tekstil sektörüne etkisiyle ilgili olarak ise şöyle söylüyor: "Nonwoven kumaşlar da 'tekstil ürünü' olarak geçmektedir. Manuel dikişli çantalarda da artış olacaktır. Ancak bu ürünlerde kapasiteler çok düşük olacağından makine sektörü çok daha hızlı öne geçecektir."

Mehmet Karakaya

Çanta bezi kıymet buldu

Bez çantalara ilgi, sadece çanta üreticilerine değil, bez çanta kumaşına talebi de artırdı. 1985'ten bu yana çanta kumaşı üretimi yapan Karakaya Tekstil'in sahibi Mehmet Karakaya, naylon poşet yasağının yürürlüğe girmesinin hem çevre hem de insan sağlığı açısından doğru bir adım olduğunu söylüyor. Yasanın, çanta bezi satışında genel olarak yüzde 10'luk bir artış getirdiğini belirten Karakaya, bu oranın uygulamada herhangi bir değişiklik olmazsa, yıl sonunda yüzde 25'leri bulacağını öngörüyor. Yasanın yurt dışından farklı olarak plastik poşetlerin parayla satılmasıyla esnetildiğine dikkat çeken Karakaya, "Tamamen yasaklanmış olsaydı, bu oran çok daha fazla olurdu. Sonuçta bez çanta da parayla satılıyor. Yaklaşık 5 lira civarında... İnsanlar bazen bez çanta yerine plastik poşete para ödeyip, birkaç kez kullanmayı tercih edebiliyor" diyor.

> "Nonwoven kumaşlar 'tekstil ürünü' olarak geçmektedir. Manuel dikişli çantalarda da artış olacaktır."
>
> *Halil Yılmaz*

Yavuz Eroğlu

"Plastik yanlış anlaşılıyor"

Bir de madalyonun diğer yüzüne bakalım. Plastik sektörü karardan nasıl etkilendi? TOBB Plastik Kauçuk Kompozit Sanayi Meclisi Başkanı, PAGEV (Türk Plastik Sanayicileri Araştırma, Geliştirme ve Eğitim Vakfı) Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Eroğlu, yaklaşık 10 milyon tonluk üretim gücüne sahip olan Türk plastik sektörü içinde plastik poşetlerin 300 bin ton civarında pay aldığını ve plastik poşet üretiminin, sektörün yaklaşık yüzde 3'ünü oluşturduğunu ifade ediyor.

Plastiğin sağlık sektöründen ambalaja, tekstilden otomotive, oyuncaktan elektroniğe kadar aklımıza gelebilecek her alanda kullanıldığını belirten Eroğlu, bilinçsiz tüketim nedeniyle çevre kirliliğine yol açan bir malzeme olarak algılanmasından rahatsız olduklarını dile getiriyor.

"Desteklediğimiz yasa tehdide dönüştü"

Eroğlu, "PAGEV olarak, konuşulmaya başlandığı ilk günden itibaren katkı sağladığımız ve desteklediğimiz Çevre Kanunu, yasadaki eksiklikler nedeniyle üreticilerimiz için tehdide dönüşmüş bulunuyor" diyor. Asıl büyük tehlikeyi, plastik alışveriş poşetlerine ücret zorunluluğu getiren yasa ile gelişen plastik karşıtı söylemlerin oluşturduğunu belirten Eroğlu, Vakıf olarak plastik ile ilgili yanlış algıyı ve plastik sanayinin önüne konulmak istenen engelleri ortadan kaldırmak için çalışmalar yapacaklarını söylüyor.

Yaptıkları çalışmalara örnek veren Eroğlu, plastik poşet üreten yaklaşık 200 firmanın katıldığı bir sektör değerlendirme toplantısı düzenlediklerini, ücretli poşet uygulamasının üreticilere etkisini ve geçiş dönemi için çözüm önerilerini geniş bir katılımla istişare ettiklerini anlatıyor. Bundan sonraki adım bir 'sektörel yol haritası' çıkarılması...

"Hızlı geçişin sancıları yaşanıyor"

Plastik poşet kullanımında daha şimdiden yüzde 50'lik azalma söz konusu olduğunu, uygulama bugünkü hali ile devam ederse yıl sonunda plastik poşet kullanımındaki azalmanın yüzde 60'ları bulabileceğini ifade eden Eroğlu, "Kanun yürürlüğe girdiği günden bu yana plastik poşet satışlarındaki yüzde 50'lik azalma aynı oranda üretime de yansıdı. Sürecin öngörülen en üzücü sonuçlarından biri ise 20 bin çalışana sahip sektörde, yaklaşık 10 bin kişinin işsiz kalma riski ile karşı karşıya olması" diyor.

Sanayicilerin hızlı geçişin etkisiyle sancılı bir dönem yaşadıklarına dikkat çeken Eroğlu, alınacak tedbirlerle bu geçiş döneminin firmalar için kolaylaşacağını kaydediyor. Eroğlu şöyle devam ediyor: "Üretici firmaların dönüşüm süreçlerinin travmatik olmaması ve hedeflenen yeni alternatif poşet üretimleri için bu dönüşümün sanayide de desteklenmesi gerektiğine inanıyoruz. Yurt dışında buna benzer uygulamalar yapılmıştır. Örneğin; Fas'ta Ulusal Sanayi Dönüşüm Fonu oluşturuldu. Bu süreçte plastik poşetlerden alınan paranın belli bir kısmı firmaların dönüşümüne katkı sağlamak için kullanıldı. Bizim de beklentimiz 20 bin çalışanı ile yıllık 300 bin tonluk üretim yapan bu sektörün dönüşümü için gerekli tedbirlerin alınması ve firmalara destek olunmasıdır."

> "Bir ürünün çevreci olması hammaddesinin plastik ya da kağıt olmasıyla değil; karbon ayak izi ve yok olma süresiyle ölçülür."
>
> *Halil Yılmaz*

"Plastik sanayi olarak, plastik poşet tüketiminin azaltılması hedefinin karşısında olmadıklarını" vurgulayan Eroğlu "Aksine bilinçli tüketimi ve geri dönüşümü destekliyoruz. Çevreyi korumak istiyorsak yalnızca plastikleri değil kağıt, cam, her türlü malzemeyi bilinçli tüketmek zorundayız" diyor.

Bez çantada temizliğe dikkat

Tüketiciler plastik poşet kullanımı azaltıp, bez ve teknik tekstil kumaştan imal edilen nonwoven çantaların kullanımını artırmayı sürdürürken bir başka merak konusu ise plastik poşet dışında üretilen çantaların çevreci olup olmadığı...

Netpak Ambalaj Satış Pazarlama Yöneticisi Halil Yılmaz "Bir ürünün çevreci olması hammaddesinin plastik ya da kağıt olmasıyla değil; karbon ayak izi ve yok olma süresiyle ölçülür. Örneğin; Nonwoven çantaların hammaddesi de 'polipropilen' denilen bir plastik çeşididir. Ancak bu ürünler çok düşük enerjiyle üretilir. Çok uzun süreler kullanılır ve kolayca geri dönüştürülür" diyor.

Karakaya Tekstil'den Mehmet Karakaya da piyasada bez çantaya ilginin artmasıyla naylon poşete alternatif olarak sunulan ürünlerde farklı kalitelerde kumaşlar kullanıldığına belirtiyor. Tüketicilerin, dokunduklarında kolaylıkla anlayabilecekleri yüzde 100 pamuklu kumaştan yapılmış bez çantaları tercih etmelerinin sağlık açısından önemli olduğunu kaydeden Karakaya "Bez poşet 5 TL ise piyasada 3-4 TL'ye polyesterden, teladan yapılan tamamen naylon çantalar var. Plastik poşet yerine bunları tercih ettiklerinde çevre ve sağlık açısından durum çok da değişmiyor aslında" diyerek duruma dikkat çekiyor.

Henüz geçiş dönemini yaşadığımız 'plastik poşetsiz hayat' görülüyor ki; en çok plastik, tekstil ve makine sektörlerini etkileyecek. Uygulamanın çevreye katkısına ve sektörlere etkisine dair gerçek tablonun ise yıl sonunda çıkması bekleniyor.

ELEKTRONİK TEKSTİLLERİN YÜKSELİŞİ

Akıllı tekstillerin yükselişi ve bunun pazara yansıması, tekstil ve hazır giyim firmalarının bu alandaki gelişmeleri yakından izlemesini sağlıyor. Bu konuda ülkemizde de, sektöre yön verecek önemli araştırmalar yürütülüyor.

DR. ÖZGÜR ATALAY
İTÜ, Tekstil Teknolojisi ve Tasarımı Fakültesi

Özellikle son 10 yılda, gerek Avrupa Birliği (AB) projeleriyle (Myheart, Proetex, Stella, Biotex, Harken), gerekse bazı özel sektör kuruluşlarının katkılarıyla, akıllı tekstillerin gelişimi ve üretimi için yoğun faaliyet içerisine girildi. Bu yoğun çaba, sektörle ilgili rakamlara da yansıyor. Transparency Market Research tarafından hazırlanan rapora göre, giyilebilir elektroniklerin pazarının büyüklüğü 2014 yılında 700 milyon dolar civarındayken, 2023 yılında 7 milyar 730 milyon dolara çıkması bekleniyor. Hâlihazırda Adidas smart-shirt, Ralph Lauren smart shirt, Omsignal miometric

> Giyilebilir elektroniklerin pazarının büyüklüğü 2014 yılında 700 milyon dolar civarındayken, 2023 yılında 7 milyar 730 milyon dolara çıkması bekleniyor.

smartwear gibi ürünler dünya piyasasında önemli yer tutmaya başladı. Bu ürünlerin fiyatları sinyal çözümleme ve işleme modülleri hariç, yaklaşık 300 Amerikan doları civarında... Diğer gerekli komponentleri de ekleyince, ürün fiyatları yaklaşık iki katına çıkıyor. Görüldüğü üzere, üretilen ürünlerin ticari değerleri günlük hayatta giyilen diğer giysilerden çok daha yüksek bir ticari değere sahip.

Bilindiği gibi ülkemiz tekstil ve konfeksiyon sektörü, yıllık ihracatta otomotiv endüstrisinden sonra ikinci sırada geliyor. Ancak, tekstil ve konfeksiyon sektörünün ihracat içerisindeki güçlü konumunu koruması ve artırması için katma değeri yüksek ürünlere ihtiyaç duyması kaçınılmaz. Bu tarz ürünlerin geliştirilip, üretilmesi ise geleneksel tekstil ve konfeksiyon ürünlerinin üretiminden farklı olarak yoğun bir Ar-Ge sürecine ihtiyaç duyar. Bu alanda yapılacak projelerin, hem bu alanda yetişmiş insan gücüne katkı sağlaması hem de ortaya çıkacak sonuçların sanayiyle paylaşılıp, katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesine katkı sunması yadsınamaz.

Bu makale kapsamında elektronik tekstiller alanında bugüne kadar yapmış olduğum çalışmalardan çeşitli örnekler vererek, bu yapıların kullanım alanları ile bir fikir oluşturmaya çalışacağım:

> Uzama sensörleri, giyilebilir sağlık izleme, robotik sistemler, vücut kinematiği analizi ve spor eğitimi için önemli yer tutuyor.

1) Örme yapılı tekstil bazlı uzama/sıcaklık/basınç sensörlerinin geliştirilmesi ve uygulaması

Örme yapılı uzama sensörleri

Tekstil bazlı algılama teknolojisi, farklı yapıdaki ve tipteki sensörleri kapsamasına rağmen uzama sensörleri giyilebilir sağlık izleme, robotik sistemler, vücut kinematiği analizi ve spor eğitimi (antrenman) için önemli bir yer tutmaktadır. Geleneksel yapıdaki uzama sensörlerinin çok düşük uzama seviyelerinde (mikro seviyelerde) çalışması, yüksek uzama ve esneme seviyelerine gerek duyan tekstil uygulamaları için kullanımını imkânsız kılmaktadır. Bu nedenle, anılan uygulama, alanlarında

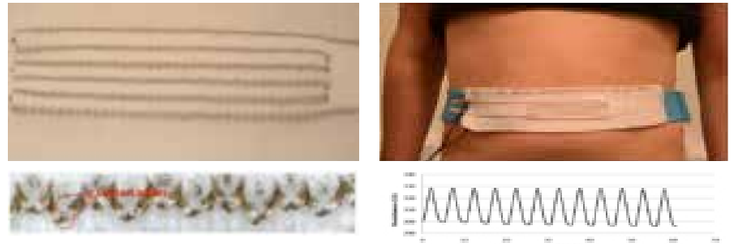

Figür 1: (Soldan sağa saat yönünde): Örme sensör yapısı, nefes hızı ölçüm uygulaması, uygulamaya ait bir sonuç, sensör yapısının mikroskop altındaki görüntüsü (gümüş kaplı iplik ve elastik iplik yapıları) ...

kullanılan tekstil yapılı uzama sensörleri sistem için kritik bir öneme sahip olmaktadır. Yapılan bu çalışmayla geleneksel örme teknolojisi kullanılarak, tekstil bazlı uzama sensörleri üretilmiştir. Bu çalışmada nano düzeyde gümüş kaplı iletken iplikler, esnek yapılı ipliklerle anılan sensör yapısını üretmek için örülmüşlerdir. Sensörlerin çalışma prensibi; çekme kuvveti altında, sensör yapısının elektriksel iletkenliğini değiştirmesidir. Geliştirilen sensör dizaynı ayrıca buna benzer yapılardaki rezistif sensörlerde görülen, tekrarlanan kuvvet altındaki sinyal kayması sorununa çözüm bulmuştur ve ayrıca insan nefes alışverişi başarılı bir şekilde bu sensör yapısı kullanılarak ölçülmüştür. Yukarıdaki figür 1 üretilen sensör yapısını göstermektedir.

Geliştirilen tekstil bazlı piezoelektrik yapısı sayesinde örme yapılı basınç ve uzama sensörlerinin üretimi ve uygulaması...

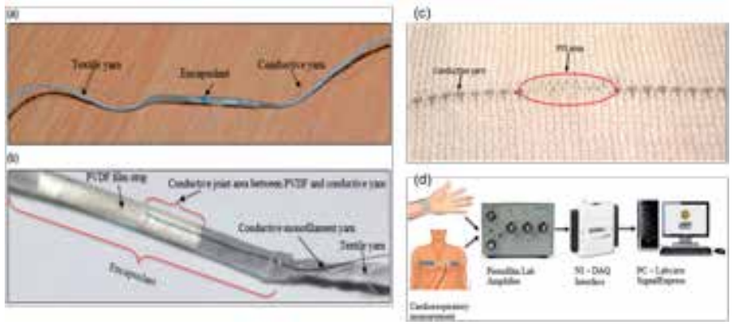

Çalışma kapsamında ilk defa piezoelektrik film, tekstil yapılı ipliklerle birlikte kapsül şeklinde entegre edilip, uygulanan basınç ya da germe kuvvetine elektrik sinyali olarak cevap veren akıllı iplikler elde edildi.

Örme yapılı sıcaklık sensörleri

Bu çalışma kapsamında yine endüstriyel düz örme makineleri kullanılarak, ilk defa örme yapılı giyilebilir sıcaklık sensörleri üretilmiştir. Geliştirilen sensörlerle, vücut sıcaklığı başarılı bir şekilde ölçülmüştür. Sensörlerin çalışma prensibi, kumaş yapısının içine örülen çok ince yapıdaki metal

> Üretilen sensörler insan vücut hareketlerinin ölçümünde ve yumuşak robotik giyilebilir yapılarda kullanılmaktadır.

tellerin sıcaklık değişimleri sonucu sahip oldukları elektriksel rezistansı değiştirmesine dayanmaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmalar, alanındaki saygın tekstil dergilerinde yayımlanmıştır.

Akıllı ve esnek bir materyal olan piezoelektrik PVDF film, uygulanan kuvvet karşısında kendiliğinden elektrik üretme özelliğine sahiptir. Ayrıca tekstil malzemeleriyle uyumluluğu ve verimliliği sayesinde, bu alanda kullanmak ve akıllı tekstiller üretmek için oldukça elverişli bir materyaldir. Bu çalışma kapsamında ilk defa piezoelektrik film, tekstil yapılı ipliklerle birlikte kapsül şeklinde entegre edilip, uygulanan basınç ya da germe kuvvetine elektrik sinyali olarak cevap veren akıllı iplikler elde edilmiştir. Bu dış etkenlere karşı izole edilmiş sensör iplikler örme yapıları haline getirilip, kalp atışı, nabız, nefes alma gibi yaşamsal fonksiyonları ölçebilen akıllı tekstil yapıları haline getirilmiştir.

2) İnsan vücut hareketlerinin ölçümünde ve yumuşak robotik uygulamalarda kullanılacak tekstil yapılı sensörlerin bir seferde toplu olarak üretilmesi

Doktora sonrası çalışmalarım sırasında geliştirmiş olduğum sensör teknolojisi, giyilebir elektronik ve robotik yapılar için düşük maliyetle çok sayıda sensör üretimine olanak verdi. Bu sayede insan hayatını kolaylaştıracak, giyilebilir elektronik sistemlerin üretimi için gerekli olan yumuşak sensörlerin üretiminde önemli derecede kolaylık sağlandı. Geliştirilmiş bu teknoloji için patent başvurusunda bulunuldu ve çalışmayla ilgili olarak bilimsel makaleler yayımlandı. Yapılan çalışma bilim çevrelerinde yankı uyandırmasının yanı sıra, çeşitli ulusal ve uluslararası yazılı ve görsel medyada kendine yer buldu.

Giyilebilir sensör teknolojisi ile ilgili haberlerin yerli ve yabancı basına yansıması...

Sensör teknolojisi ile ilk aşamada parmak hareketlerini ölçen akıllı eldiven üretildi.

Üretilmiş olan sensör teknolojisi, iletken kumaş yapılarının silikon bazlı bir dielektrik materyalle ayrılması ve bu doğrultuda kapasitif bazlı esnek uzayabilen yapıların üretilmesine dayanmaktadır. Çalışmanın en önemli adımı ise geliştirilen üretim teknolijisiyle bir defada çok ucuz maliyetle birden çok miktarda yumuşak sensörün üretilmesidir. Sensör yapısı uzama ve basınç etkisi altında lineer ve tekrarlanabilir bir şekilde kapasitans değerini değiştirmektedir. Üretilen sensörler insan vücut hareketlerinin ölçümünde ve yumuşak robotik giyilebilir yapılarda kullanılmaktadır. Bu bağlamda ilk aşamada parmak hareketlerini ölçen akıllı eldiven üretilmiştir.

Daha sonraki aşamada üretilen sensör, ellerinde güç kaybı yaşayan hastalar için üretilmesi amaçlanan ve yapay kas görevi gören eldiven yapısına entegre edilmiştir.

Diger bir uygulama alanı olarak üretilen sensörler, tekstil yapılı giyilebilir mekonaterapi (masaj uygulaması yapan) sistemine entegre edilmiştir. Entegre edilen sensörler sistemin geri beslemeli denetim sistemi oluşturulması için kullanılmıştır.

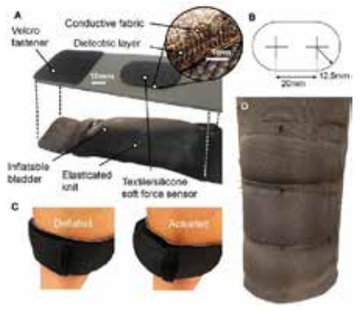

Tüketici ‘Organik Tekstil’e nasıl bakıyor?

Organik tekstil ürünleri, henüz küçük bir pazara sahip olsa da gelecekte hayli geniş bir alana yayılacağı açık. Kocaeli Üniversitesi öğretim üyelerinin yaptığı araştırma, tüketicilerin organik tekstile bakışını ve tercihlerini ortaya koyarken, pazarın nasıl şekilleneceğine dair ipuçları veriyor.

Organik ürünlere duyulan ilgi, tekstil ve konfeksiyon sektöründeki rekabeti de artırmış durumda. Öne çıkmak isteyen firmaların değişen tüketici tercihlerini ve tercihleri etkileyen faktörleri bilmeleri, satış - pazarlama stratejilerini buna göre oluşturmaları gerekiyor.

Peki tüketicilerin organik tekstil ürünlerine yönelik tercihleri ve öncelikleri neler? Üreticilerden, markalardan neler bekliyorlar? Kocaeli Üniversitesi, Kandıra Meslek Yüksek Okulu, Tekstil Teknolojisi Programı öğretim üyelerinden Arzu Azizağaoğlu ve aynı üniversitenin İşletme Yönetimi Programı öğretim üyelerinden Barış Aksu, ‘Organik Tekstil Ürünlerine Yönelik Tüketici Tutumlarının İncelenmesi’ başlıklı bir çalışma yaptı.

Gelecek ‘organik tekstil’de

Araştırma, literatür taramasının yanı sıra Kocaeli ve İstanbul’da, yüzde 84,2’si (368 kişi) kadın ve yüzde 15,8’i (69 kişi) erkek olmak üzere toplam 437 kişiye uygulanan anketin sonuçlarını ve bu sonuçlar üzerinden yapılan analizleri kapsıyor.

Çalışmada öncelikle, tekstil ve konfeksiyon sektöründe faaliyet gösteren işletmelerinin kaliteli, inovatif, insan ve çevre sağlığına zarar vermeyen, sosyal sorumluluk bilinciyle üretilmiş, tüketiciler tarafından rakiplerinden daha özel olarak algılanabilecek ürünler geliştirmelerinin zorunluluk haline geldiğine dikkat çekiliyor. Bu özel ürünler içerisinde en dikkat çeken gruplardan biri, hem dünyada hem de Türkiye’de organik tekstil...

Tercih nedenleri

Organik tekstil ürünleri henüz Türkiye’de büyük bir pazara sahip değil. Ancak kullanıcı sayısı artıyor. Organik tekstil ürünlerini ne kadar süredir satın aldıkları sorulan katılımcıların yüzde 24’ü bir ilâ üç yıldır, yüzde 23’ü ise altı ay ilâ bir yıldır bu ürünleri satın aldıklarını ifade ediyor. Beş yıldan fazla zamandır organik tekstil ürünleri satın aldığını söyleyenlerin oranı ise sadece yüzde 5.

Araştırmaya göre tekstil ürünleri satın alırken tüketici tercihlerini etkileyen ilk neden ‘organik bir ürün olması’. Tercihleri etkileyen ürün özellikleri sıralamasında ikinci sırada ‘modeli / kesimi ve tasarımı’, üçüncü sırada ‘kumaş ve dikiş özellikleri’, dördüncü sırada ise ‘fiyatı’ yer alıyor.

Bebek -çocuk tekstili önde

Organik tekstil ürünleri satın alan katılımcıların yüzde 56’sı (289 kişi) bu alışverişi çocukları için yaptıklarını ifade ediyor. Katılımcıların yüzde 22.7’si (117 kişi) kendileri için, yüzde 63’ü yeğeni, yüzde 23’ü kardeşi, yüzde 21’i ise torunu için aldığını belirtiyor.

Ankete katılanların büyük çoğunluğunun küçük yaştaki çocuklarının yanı sıra yetişkin çocuklarına, kendilerine ve eşlerine de organik tekstil ürünü aldıklarını ifade etmeleri gelecekte pazarın genişleyeceğinin işaretini veriyor.

Katılımcılara “Organik olması tercih edilen tekstil ürünleri” sorulduğunda yüzde 44.1’i (406 kişi) ilk sıraya iç giyim ürünlerini koyuyor. İç giyim ürünlerinin diğer tekstil ürünlerine kıyasla insan bedenine daha yakın temasta olması insan sağlığına özen gösteren ürünlerin tercih edilmesinin başlıca nedeni. İç giyim ürünlerinden sonra ikinci sırada yüzde 18.5 ile ev tekstili ürünleri geliyor. Onları yüzde 17.6 ile dış giyim ürünleri, yüzde 12.3 ile oyuncaklar, yüzde ise 7.5 ile terlik, ayakkabı vb. takip ediyor.

Sağlık odaklı

Tüketicilere organik ürünleri tercih etmelerinin nedeni sorulduğunda ise ilk sırada yüzde 93.7 oranla ‘insan sağlığı’ yer alıyor. Takipçiler şöyle:

Yüzde 86.3 : Sosyal sorumluluk ve güvenilirlik
Yüzde 84.4: Çevre sağlığı
Yüzde 76: Değer
Yüzde 75.3: Ürün özellikleri

Kadın katılımcılar organik tekstil ürünlerinde ‘insan sağlığı’ ve ‘ürün özellikleri’ni erkeklerden daha fazla önemsiyor. Evli katılımcılar, bekârlara göre ‘insan sağlığı’ ve ‘değer’ faktörlerine daha fazla önem veriyor. Eğitim seviyelerine göre bakıldığında ise lisans mezunu kişilerin ilköğretim ve lise mezunlarına göre ‘insan sağlığı’nı daha fazla önemsedikleri görülüyor.

‘Kadınlar’ belirleyici

Ankete katılanların yüzde 84.2’si (368 kişi) kadınlar... Tekstil ürünlerinin satın alma sürecinde kadınlar çok daha aktif rol oynuyor. Anket çalışmasının yapıldığı organik tekstil ürünleri satılan mağazanın müşterilerinin çoğunluğunu da kadınlar oluşturuyor. Kendilerinin yanı sıra, çocuklarının ihtiyaçlarının büyük bölümünü de kadınlar alıyor.

Organik tekstil pazarı, tüketicilerin bilinç düzeyine göre de gelişim gösteriyor. Tekstil ve konfeksiyon sektöründe faaliyet gösteren işletmeler için, insan ve çevre sağlığına zarar vermeyen, sosyal sorumluluk bilinciyle üretilmiş tekstil ürünlerini satın alma ve kullanma eğilimdeki bilinçli tüketicilerin artması fırsat olarak görülüyor. Ürünlerine ‘organik’ statüsü kazandıran işletmeler yoğun rekabet ortamında başarı kazanıyor. Bununla birlikte üreticilerin organik tekstil ürünlerinin üretimi ve sertifikasyonu, tüketicilerin de organik tekstil ürünlerinin özellikleri ve bir ürünün organik olduğundan nasıl emin olabilecekleri yönünde bilinç düzeylerinin artırılmasına ihtiyaç var.

> Katılımcılara ‘Organik olması tercih edilen tekstil ürünleri’ sorulduğunda yüzde 44.1’i (406 kişi) ilk sıraya iç giyim ürünlerini koyuyor.

Tüketiciler organik tekstil ürünlerini en çok çocukları için alıyor.

Tüketicisi internet kullanıcısı

Organik tekstil ürünleri hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi olup olmadıkları sorulan katılımcıların yüzde 77.1’i (337 kişi) “evet”, yüzde 22.9’u (100 kişi) “hayır” cevabını veriyor. Organik tekstil ürünleri hakkında bilgi edinme kaynakları arasında internet ilk sırada yer alıyor. İnterneti mağazalardaki satış elemanları, tanıdık ve arkadaşlar, yazılı basın (gazete, dergi vb.), TV reklamları ve programları, radyo reklamları ve programları takip ediyor.

Markaların hedef kitlesine hangi kanallar üzerinden başarılı bir şekilde ulaşabileceği konusunda ipuçları veren bu tabloda iletişimde dijital dünyanın önemi bir kez daha öne çıkıyor. Tüketiciler çoğunlukla internet üzerinden araştırma yapıyor ve bilgi sahibi oluyor. Organik tekstil ürünlerini satın alan ve kullanan tüketicilerin eğitim seviyelerinin ve bilinç düzeylerinin yüksek olması nedeniyle büyük çoğunluğunun internet kullanıcısı olabileceğini söylemek mümkün. Bu nedenle organik tekstil ürünleri üreten tekstil ve hazır giyim markalarının, internet siteleri üzerinden de satış yapmaları pazar paylarına büyütmek adına önem taşıyor. Katılımcıların önemli bir kısmı organik tekstil ürünleri hakkında internetten sonra mağazalardaki satış elemanlarından da bilgi edindiklerini ifade ediyor. Bu nedenle firma yöneticilerinin, satış elemanlarının bu ürünlerin özellikleri ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmaları konusunda titiz davranmaları önemli.

YARARLANILAN KAYNAK:
Arzu AZİZAĞAOĞLU, Barış AKSU (2018): Organik Tekstil Ürünlerine Yönelik Tüketici Tutumlarının İncelenmesi, Tekstil ve Mühendis, 25: 111, 254-263.

Emre Pakel'in D-Ethnicity koleksiyonundan...

EMRE PAKEL:

"Türk erkekleri daha cesur olmalı"

26'ncı Koza Genç Moda Tasarımcıları Yarışması'nda ikincilik ödülü kazandıktan sonra, henüz 25 yaşındayken kendi markasını kuran Emre Pakel, özgün ve cesur avangart tasarımlarıyla modada kadın erkek arasındaki ayrımı ortadan kaldırıyor. "Bence stil, içindeki seni dışa vurmak" diyen Pakel'in en büyük hayali, markasını global sahnede izleyebilmek.

Emre Pakel

Genç tasarımcı Emre Pakel, Alman Dili ve Edebiyatı okurken modaya tutkusu ağır basınca yüreğinin sesini dinlemeye karar veriyor ve okulu yarıda bırakarak Moda ve Tekstil Tasarımı eğitimi almaya başlıyor. Okurken birçok önemli ismin yanında staj da yapan Pakel, bu dönemin kendisine büyük deneyim kazandırdığını söylüyor.

Geçen yıl, 26'ncı Koza Genç Moda Tasarımcıları Yarışması'nda ikincilik ödülü kazandıktan sonra tekstil ve tasarım piyasasında daha çok tanınmaya başlayan Pakel, zaman kaybetmeden kendi markasını kurmak için kollarını sıvıyor ve içinde ironiyi de barındıran avangart tasarımların markası Pakel böylece ortaya çıkıyor.

Genç tasarımcı, modada cinsiyet kavramının ortadan kalkması nedeniyle kadın/erkek ayrımı yapmadan koleksiyonlar hazırlıyor. Eski tip erkek modasının artık raflardan kalktığını dile getiren Pakel'e göre, Türk erkekleri stil konusunda daha cesur olmalı.

Pakel, çanta tasarımlarıyla da birçok ünlünün tercihi. Ece Sükan, Paris'te sokak fotoğrafçılarına elinde onun tasarımı bir çantayla poz verdi. Çantaların en büyük özelliği içine koyduğunuz eşya kadar genişlerken, estetik görünümünün bozulmaması. Son zamanlarda moda dünyasında adını sıkça duymaya başladığımız Emre Pakel ile tasarımlarını ve erkek modasını konuştuk.

Moda serüveniniz nasıl başladı?

Modaya, kıyafetlere her zaman ilgim vardı fakat yeteneğim olduğunun farkında değildim. "Bu yeteneğimi sevgili arkadaşım Mehmet Kayabinar sayesinde keşfettim" diyebilirim. Alman Dili ve Edebiyatı okurken istediğim mesleği yapmak ve diplomalı bir tasarımcı olmak için okulumu değiştirdim. Başkent Üniversitesi'ni burslu kazanarak bu yönde eğitim almaya başladım. Öğrenim hayatım boyunca da çok önemli isimlerle çalıştım. Modacı Tuvana Büyükçınar'ın yanında couture stajı, Beymen Academia markasında tasarım stajı ve Nihan Buruk markasında tasarım asistanlığı yaptım.

> "Koza Genç Moda Tasarımcıları Yarışması'nda D-Ethnicity koleksiyonu ile ikincilik ödülü kazandıktan sonra kendi markamı kurma kararı aldım."

Kendi markanızı kurmaya nasıl karar verdiniz?

İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği'nin (İHKİB) düzenlediği Koza Genç Moda Tasarımcıları Yarışması'nda D-Ethnicity koleksiyonu ile ikincilik ödülü kazandıktan sonra kendi markamı kurma kararı aldım.

'D-Ethnicity'den bahseder misiniz?

Koleksiyon 'Etnisite' kelimesinin kökenine iniyor. Kore ve Japonya teknoloji konusunda önde gelen ülkeler. Buna rağmen Japonların etnik kimlikleri de bir o kadar belirgin. Günümüzdeyse Ortadoğu'nun hakimiyeti malum. Koleksiyon, teknolojinin Ortadoğu'daki yükselişiyle, Doğu ve Uzakdoğu'nun sentezi olarak geleceğin Ortadoğu'sunu ele alıyor.

Kazandığınız başka ödüller var mı?

Ege İhracatçı Birlikleri'nin düzenlediği EİB Moda Tasarımı Yarışması'nda birincilik ödülüm var. Buradan EİB ailesine ve Burak Sertbaş'a sevgilerimi

iletmek istiyorum destekleri için. DENİB ailesinin düzenlediği Ev ve Plaj Giyimi Tasarım Yarışması'nda da ikincilik ödülüm var.

Ödül kazanmak ne gibi avantajlar sağlıyor?

Yurt dışı eğitim desteği, para ödülü, sektörde tanınma fırsatı ve daha birçok imkân...

Hazırladığınız diğer koleksiyonlardan da kısaca bahsedebilir misiniz?

Aquatic, Harakiri, Childhood ve Petal Dance... Koleksiyonlarımın ortak noktası, insanlığın ve dünyamızın geleceğinde olabilecek kuramlar konusunda bilgi verme özelliği taşımaları...

Sizin için en özel koleksiyon hangisiydi? Neden?

'Harakiri' koleksiyonum çok özeldi. Hazırlarken çok heyecanlanmıştım. Dört ayrı kadın silüeti Japonlara özgü bir intihar biçimi olan 'harakiri'de can bularak yeni kıyafet formlarına ışık tutuyordu.

Çanta tasarımları da yapıyorsunuz. Bu süreç nasıl gelişti?

Koza Genç Moda Tasarımcıları Yarışması için hazırladığım koleksiyonun styling parçasıydı aslında. Daha sonra çantalarım bir iş planı olarak hayata geçti. Şu an Vakkorama mağazalarında ve Maezae Karaköy'de satılıyor.

Tasarımlarınızı -çanta ve kıyafet dışında- daha başka alanlarda da görebilecek miyiz?

Belki ilerleyen zamanlarda ayakkabı ve inovatif tekstillerde...

Fark yaratan detaylar, Pakel'in tasarımlarında önemli yer tutuyor.

> "Koleksiyonlarımın ortak noktası insanlığın ve dünyamızın geleceğinde olabilecek kuramlar konusunda bilgi verme özelliği taşımaları."

"Tarzım Street Avant-garde"

Tasarımlarınız kişiye özel mi hazırlanıyor?

Tasarımlarımız hem kişiye özel hem de seri üretim olarak ürün çeşidine göre değişiklik gösteriyor.

Bir tasarımcı olarak çizginizi nasıl tanımlarsınız?

'Street Avant-garde' olarak tanımlayabilirim.

Tasarımlarınızı oluştururken size neler ilham veriyor?

En çok Uzakdoğu kültürü ve kendi kültürümüz. Ardından bilim kurgu filmleri ve tarihte yaşanmış büyük olaylar...

Size göre bir tasarımı ne iyi kılar?

Özgün olması ve bir hikâyeye dayanması.

Tasarımlarınızda olmazsa olmaz tercihleriniz neler?

Yeni bir form, baskı ya da doku...

Tasarımlarınızda hangi kumaş ve dokuları, hangi renkleri kullanmayı tercih ediyorsunuz?

Ana renkler kırmızı, mavi, sarı ve beyaz olmazsa olmazlarım arasında.

Yerli kumaş kullanıyor musunuz?

Kesinlikle...

Kumaş tedariki konusunda Türkiye'yi nasıl buluyorsunuz?

Çok değerli kumaşçılarımız var fakat bu değerli kumaşları elde etmesi biraz güç. Buradan kumaş ve tekstil firmalarımıza daha tasarımcı odaklı olmaları gerektiğini söylemek istiyorum. Trendleri bizler belirliyoruz ve iyi kalite kumaş kullanmak, tasarım için çok önemli. Bence sektörde yer edinmiş tasarımcıların, kumaş sponsorlarına ihtiyaçları var.

Yerli tekstil sektörünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kesinlikle üretim konusunda çok iyiyiz. Tasarım konusunda yeni nesil tasarımcılar çok kuvvetli. Bence tasarım markalar ile tekstil sektörü işbirliklerine gitmeli ve Türkiye'nin tasarım ve tekstil alanında elverişli bir alan olması için birlikte çalışmalı.

Siz stil sahibi olmayı nasıl tanımlıyorsunuz?

"Kendin gibi olmak" diyorum. İçindeki seni dışa vurmak bence stil.

Kadın-erkek ayrımı yok

Hem erkek hem de kadınlar için koleksiyon hazırlıyorsunuz, değil mi?

Evet. Bunun nedeni 'cinsiyet' kavramının ortadan kalkması, kadın-erkek eşitliği gibi konuları destekliyor olmam. Bunun için kadın-erkek ayırmadan koleksiyonlar hazırlıyorum.

Kadınlar için mi yoksa erkekler için mi tasarım yapmak daha keyifli?

Özel dikim kısmında erkeklerle çalışmak daha keyif verici.

Türkiye'de erkek modası sizce yeteri kadar ilgi görüyor mu?

Görmeye başlıyor ve "Demode olan erkek modası artık raflardan kalkıyor" diyebilirim.

Sizce Türk erkeklerinin stil konusunda en çok neye ihtiyacı var?

Cesur olmaya…

Koleksiyon mu, kostüm mü? Hangisi daha keyifli?

Koleksiyon da kostüm de… Her ikisi de ayrı tatlar...

Örnek aldığınız Türk veya yabancı tasarımcılar var mı?

> "Çok değerli kumaşçılarımız var fakat bu değerli kumaşları elde etmesi biraz güç. Buradan kumaş ve tekstil firmalarımıza daha tasarımcı odaklı olmaları gerektiğini söylemek istiyorum."

Benim için en değerli tasarımcı Martin Maison Margiela. Hazırladığı koleksiyonlarda insanı kendi dünyasına çekmeyi başaran, farklı yorumlarla moda dünyasını şaşırtan usta bir sanatçı bence.

"Artık Slow Fashion zamanı"

Size göre moda dünyasında sürdürülebilir bir kariyere sahip olmanın koşulları neler?

"İstikrarlı olmak ve ürün bazlı hareket edip, daha sonra bunu çeşitlendirmek" diyebilirim.

Bir tasarımcı olarak 'Fast Fashion' hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bence tasarımcıların sonu. Özel olarak tasarlanmış ürünlerin hızlıca seri üretime geçirilip, değerini kaybetmesine yol açtı. Ama artık Slow Fashion zamanı... Daha az üretim, daha fazla kalite, daha fazla tasarım gücü ile 'Fast Fashion'un sancılı dönemini atlatmak üzereyiz.

Yeni nesil tasarımcılar sizce nasıl?

Tasarım olarak daha cesur, maddi olarak daha zayıfız. Yeni nesil tasarımcıların daha fazla işbirliğine ve daha fazla desteklenmeye ihtiyacı var.

Modaya dair gelecek planlarınız nedir?

Kendi markamı global sahnede izleyebilmek en büyük hayalim.

Sosyal medyayı çok iyi kullanıyorsunuz. Sizce sosyal medya moda dünyasını nasıl etkiledi?

Artık sosyal medya hayatımızın her yerinde. Yeni giyim alışkanlıkları, farklı stiller sosyal medya sayesinde açığa çıkıyor ve yayılıyor. Böylelikle dünya vitrininde yer bulabiliyor. Dünya bu yöne doğru gittiği için ben de ayak uydurmaya çalışıyorum.

Tasarımlarınızı almak isteyenler nerelerden ulaşabilir?

Hipicon.com ile Boreal İstanbul, Vakkorama mağazaları ve Maezae Karaköy'den ulaşabilirler.

SEYAHAT

Bir günde üç ülke:

BASEL

İsviçre'nin Basel kenti, Almanya ve Fransa sınırında olmasıyla bir günde tüm bu ülkelerin tadını çıkarmanızı sağlıyor. Sanat, tarih ve doğal güzellik dolu Basel'da eski Avrupa'yı yaşarken, Alman şehri Freiburg'da yavaş hayatın, Fransız şehri Colmar'da muhteşem mimari ve yemeklerin keyfini sürün.

İçinden Ren nehrinin geçtiği Basel, yüzlerce yıllık bozulmamış mimarisiyle filmlerden çıkmış gibi...

Basel, Zürih ve Cenevre'nin ardından İsviçre'nin en büyük üçüncü kenti. 2 bin yıl öncesine uzanan tarihiyle de diğer kentlerden bir adım öne çıkıyor.

Kentin zenginliğinin bir diğer nedeni de dünyanın en büyük ilaç şirketlerinden ikisinin (Roche ve Novartis) merkezinin burada olması.

Ren nehrinin hemen yanına kurulan kent, tam üç ülkenin, (İsviçre, Fransa ve Almanya) üçgen şeklinde birleştiği noktada. Almanya ve Fransa arasında tarih boyunca tartışması konusu olmuş Alsas Loren bölgesinin hemen yanı başında. Kentin bu eşsiz konumu, tarih boyunca hem ticaret merkezi hem de Avrupa'yı sarsan büyük düşüncelerin filizlendiği bir yer olarak ortaya çıkmasını sağlamış. İsviçre'nin ilk üniversitesi burada, ünlü düşünür Erasmus tarafından kurulmuş.

Tarihi binalara yerleşmiş oteller, Michelin yıldızlı restoranlar, konserler, müzeler, sanat galerileri, kentin her köşesine yayılmış durumda.

Kralların oteli

Kentte her keseye uygun otel bulmak mümkün. Ama en ünlüsü, Les Trois Rois (Üç Kral) oteli. Otelin Avrupa'nın en eski oteli olduğu yolunda söylentiler var. Ama kayıtlara göre, otelin Üç Kral adıyla faaliyet geçmesi, 1681 yılında başlıyor, şimdiki binasına ise 1844 yılında kavuşmuş. Üç Kral, kenti, Büyük ve Küçük Basel olarak ikiye bölen Ren nehrinin hemen kıyısına kurulu, nehrin üstünden geçen beş köprünün en eskisinin (Rheinbürck) yanında... Kralların, aristokratların ve sanatçıların tarih boyunca konakladığı otelin ünlü simalarından biri de Napolyon. Fransız imparator aslında otelde hiç kalmamış, sadece yemek yemiş. Ancak barış yanlısı İsviçreliler, olur da bir gün Napolyon

Les Trois Rois

440 • OCAK-ŞUBAT 2019

Jean Tinguely Müzesi

oraları ele geçirmek isterse, kendisine misafirperver davranıp, savaştan kaçınmak için onun adına bir süit hazırlamışlar. Napolyon bir daha gelmemiş ama adına hazırlanan süit bugün de kullanılıyor. Otel sadece tarihiyle değil, lokantasıyla da Avrupa çapında üne sahip.

Yürüyerek keşfedin

Kenti keşif için yapılması gereken ilk şey, hele de havada güzelse, Ren nehri boyunca yürümek. Kent sakinlerinin en büyük eğlencelerinden biri, Ren nehri boyunca güneşlenmek hatta yüzmek. Nehir üzerinde beş köprü var ama karşı yakaya küçük teknelerde de geçmek mümkün. Bunun için nehir kıyısında bulunan, küçük çanları çalmak yeterli. Kısa süre içinde geleneksel kıyafetleri içinde bir sandalcı sizi alıp, karşı kıyıya götürecektir. Keşif turunun olmazsa olmaz duraklarından biri de kentin en eski katedrali Münster. 12'nci yüzyılda inşasına başlanan bu gotik katedral, hâlâ faaliyette. Kilisenin önündeki meydan birçok müzenin yanı sıra, bugün çeşitli açık toplantılara da ev sahipliği yapıyor. Eski şehrin merkezindeki ilginç binalardan biri de Belediye Meclisi. Yerel hükümetin ve meclisin toplandığı bu bina, 1505 yılında yapılmış, kuleleri, heykelleri ve freskleriyle ilgi çekiyor. Binanın ortasındaki alanda, Basel'daki ilk Romalı yerleşimin kurucusu Romalı Munatius Plancus'un heykeli yer alıyor.

40'tan fazla müze

Basel aynı zamanda bir müze-kent. Nüfusu yaklaşık 200 bin olan şehirde 40'tan fazla müze var. Bunlardan ikisi öne çıkıyor. İlki Jean Tinguely Müzesi, diğeri ise Beyeler Vakfı Galerisi.

Jean Tinguely, Basel'da yaşamış dünyaca ünlü bir heykeltıraş. Ren nehrinin hemen kıyısında kurulu müzesinde dünyanın en büyük Tinguely koleksiyonunu görmek mümkün. Eserleri daha çok metaldan yapılmış. Salonlardan birinde, tamamen yanmış bir çiftlik evinden topladığı materyallerle yaptığı eserler yer alıyor. Müzedeki her eserin önünde, bir kırmızı düğme bulunuyor. Bu düğmeye bastığınızda, karşınızda hareketsiz duran eser bir anda

Pablo Picasso'nun gençlik yılları...

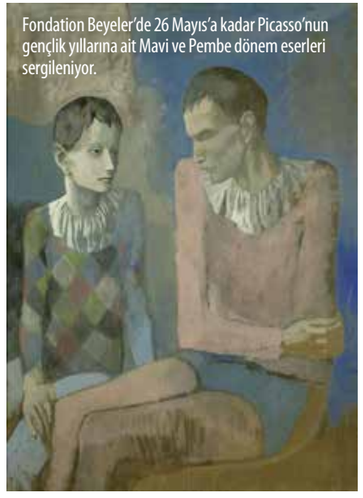
Fondation Beyeler'de 26 Mayıs'a kadar Picasso'nun gençlik yıllarına ait Mavi ve Pembe dönem eserleri sergileniyor.

Fasnach Karnavalı

ArtBasel

canlanıyor ve nasıl çalıştığını görerek anlıyorsunuz. 1991 yılında hayata veda eden sanatçı, Basel'ın en büyük özelliklerinden olan karnavalların da sıkı bir müdavimiymiş. Basel vatandaşları kendi içlerinde çeşitli dernekler kurmuş. Bunlar bütün bir yıl boyunca mart ayında yapılan Fasnach adlı karnavala hazırlanıyorlar. Ve her dernek karnaval günü, ilginç maske, kostüm ve müzik aletleriyle kent içinde geçit töreni yapıyor. Tinguely aynı zamanda üyesi olduğu dernek için tasarladığı masklar ve kostümlerle de ünlü. Müzede, dernek üyeleri için yaptığı masklardan oluşan bir sergi de bulunuyor. Müze başka sanatçıların eserlerine de ev sahipliği yapıyor.

Sanat kenti

Beyeler Vakfı ise karı koca iki sanat aşığı tarafından kurulmuş. Çift, yıllar boyunca biriktirdikleri, aralarında Picasso, Matisse gibi sanatçıların da bulunduğu eserleri, sergilemek üzere bu galeriyi yaptırmış. Basel'ın Riehen adlı banliyösünde küçük bir parkın içinde bulunan müze, şu anda Basel'in en ilgi çeken yerlerinden. Binanın özel bir tasarımı var, gün ışığı her eseri aydınlatabilecek ölçüde tasarlanmış. Müze, sabit eserlerin dışında yılda üç ya da dört kez başka sanatçılarının eserlerini de sergiliyor.

Basel, bunların dışında bir çok uluslararası fuara ev sahipliği yapıyor. En ünlüsü de sanat fuarı... Dünyanın dört bir köşesinde 300'ü aşkın galerinin katıldığı ArtBasel bu yıl 13 – 16 Haziran arasında.

> Fasnach Karnavalı'nda her dernek, ilginç maske, kostüm ve müzik aletleriyle kent içinde geçit töreni yapıyor.

Muhteşem restoranlar

Les Trois Rois'nın, Ren nehrine bakan muhteşem barı ve restoranı şık bir akşam geçirmek isteyenler için. Geceleri saat 23.00'den sonra kulübe dönüşen Atlantis adlı bar-restoran ise kentin sakin gece hayatı dikkate alındığında, kayda değer bir kalabalığı kendisine çekiyor

Bahsetmeden geçemeyeceğimiz bir başka mekân ise 1412'den bu yana varlığını sürdüren Gasthof zum Goldenen Sternen adlı restoran. Ren nehrinin kıyısında muhteşem bir lezzet yolculuğu için birebir.

Pahalı ama çaresi var

Basel, İsviçre'nin pahalı şehirlerinden. Ama kent sakinleri işin kolayını bulmuş. Araçla yaklaşık yarım saat içinde Almanya ya da Fransa'ya ulaşmak mümkün. Bazı Basel sakinleri haftalık alışverişlerini bu ülkelerden yapıyorlar.

Bu ülkeler sadece alışveriş için değil, gezmek için de ideal. Örneğin, Basel'dan 60 kilometre uzaktaki Fransa'nın Colmar şehri, hafta sonu kaçamağı için birebir. Bozulmadan korunmuş eski evleri, tarihi binaları ve daracık sokaklarıyla Colmar, bir Ortaçağ kasabasını andırıyor. İsviçre peynirleri çok pahalı gelirse, hafta sonlarında kurulan halk pazarlarında Fransızların ünlü peynirlerinden alabilirsiniz. Çevreci politikaları hayata geçirmesi bilinen Alman şehri Freiburg ise bir şehirde de sakin hayat sürülebileceğini göstermesi açısından mutlaka ziyaret edilmeli.

Nasıl gidilir?

Basel'a, İstanbul'dan THY ve Pegasus Havayolları'nın direkt uçuşları mevcut.

‘Alice’ başladı

Lewis Carroll’ın yazdığı, bugüne kadar 174 dile çevrilen ‘Alice Harikalar Diyarında’, Serdar Biliş’in yönetmenliği ve Beyhan Murphy’nin koreografisiyle çağdaş bir müzikal uyarlama olarak sahnedeki yerini aldı. Müzikalde Serenay Sarıkaya, Alice rolüyle izleyicinin karşısına çıkıyor. Bu aralar çok konuşulan müzikali Zorlu PSM Turkcell Sahnesi’nde izleyebilirsiniz. *zorlupsm.com*

Tekstilin sanat hali

İstanbul Modern’de şubat ayında başlayan ‘İplikten Çözülenler’ sergisi 7 Temmuz’a kadar devam edecek. Sergi, tekstil malzemelerini yapıtlarında sanatsal ifade aracı olarak kullanan ve tekstil aracılığıyla küresel anlatıların peşine düşen 25 çağdaş sanatçının nesne, resim, yerleştirme ve videolardan oluşan çalışmalarını bir araya getiriyor. Pazartesi günleri dışında ziyaret edebilirsiniz. *(istanbulmodern.com)*

Macera dolu bir oyun

Seyircinin arasında, 360 derece oynanan interaktif polisiye Eğlenceli Cinayetler Kumpanyası-Metres, bu sefer de izleyicilerini ‘Diskonun Altın Yılları’nda’ baş döndürücü bir geceye götürüyor. Selin Atasoy’un yazdığı, Okan Bayülgen’in sahnelediği oyun 27 Mart’ta, saat 20.30’da Dada Salon Kabarett’de.

Festival filmi sevenlere

Akbank Kısa Film Festivali, 18-28 Mart tarihleri arasında 15’inci kez düzenleniyor. 68 ülkeden toplam bin 406 kısa filmin başvurduğu festivalle ilgili detaylı bilgi için *www.akbankkisafilmfestivali.com* ve *www.akbanksanat.com* adreslerini ziyaret edebilirsiniz.

Enrico Macias İstanbul’da

Sıra dışı ses rengiyle, yıllardır farklı coğrafyalardaki dinleyicilerinin duygularını harekete geçirmeyi sürdüren Enrico Macias, PSM Caz Festivali kapsamında, 27 Nisan’da, saat 20.30’da Zorlu PSM Turkcell Sahnesi’nde dinleyicileriyle buluşuyor. *biletix.com*

Azra Kohen’den yeni kitap

KİTAP

Azra Kohen’in merakla beklenen yeni kitabı ‘Gör Beni-İki Devrin Hikâyesi’ raflardaki yerini aldı. Kohen, bir ikilemenin ilki olan kitabıyla ilgili bir röportajında şöyle diyor: “Gör Beni ile 1930’ların Türkiyesi’nde Ülkü’yü, Dudu’yu, İlmiye’yi tanıyacağız. Selim’in ikileminde gezineceğiz. Antik zamanların bugüne benzerliklerinde gezinip, din tarihinin hayret verici gerçeklerinden çıkıp, bir devrim hikayesine tanıklık edeceğiz.”

Akaretler’de sanat günleri

İlki büyük ilgi gören Artweeks@Akaretler’in ikinci bu yıl 5-17 Mart arasında. Önemli sanatçıların eserleri, Bilgili Holding ve Sabiha Kurtulmuş’un işbirliğiyle Akaretler’deki farklı mekânlarda sanatseverlerle buluşuyor.

Fazıl Say & Genç Yetenekler

Besteci ve piyanist Fazıl Say 15 Mart Cuma akşamı İstanbul izleyicisiyle buluşuyor. TİM Show Center’da, 21.00’de başlayacak konserde Say’a, yetenekleriyle dikkat çeken iki genç solist de eşlik edecek: Kemanda Elvin Hoxha Ganiyev ve viyolonselde Jamal Aliyev. *biletix.com*

Kahkaha dolu bir gece

Yılmaz Erdoğan ve Çok Güzel Hareketler 2 ile eğlenceli bir cumartesi gecesi geçirebilirsiniz. Tarih 6 Nisan, yer Beşiktaş Kültür Merkezi, saat 20.30... *biletix.com*

Cezeri’nin Olağanüstü Makineleri

Sergide Artukluların dahi mühendisi Cezeri’nin, 800 yıl sonra ilk kez görücüye çıkacak makinelerinin rekonstrüksiyonları eşliğinde eşsiz bir deneyim yaşayacaksınız. Yer, Maslak Uniq Expo... 29 Nisan’a kadar pazartesi 12.00’den, diğer günler 10.00’dan itibaren görebilirsiniz. *biletix.com*

Bursa seyicisi için

Victor Hugo’nun ölümsüz eseri Notre Dame’in Kamburu Müzikali, izleyicisiyle buluşmaya devam ediyor. Müzikali 16 Nisan’da, saat 20.30’da Bursa Tayyare Kültür Merkezi’nde izleyebilirsiniz. *biletix.com*

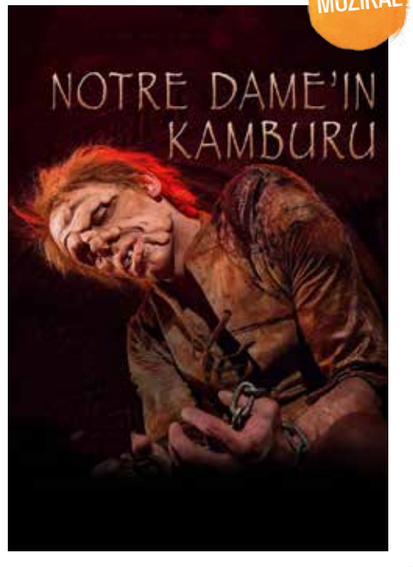

Wind of Change in the EU

2019 is expected to be a year full of changes in the decision-making mechanisms in Brussels. In May, the Members of the European Parliament will be elected by popular vote in all member states. It seems that the right-wing populist parties would be increasing their support in the European society which may translate into more anti-Turkey discourses to be heard in Brussels. Following this, the seats in the Commission will be re-configured in Autumn. European Commission is a critical organ in the EU for setting the EU policies and executing them. There are hopes that these changes will boost Europe that has been struggling with Brexit, immigrant problem, crisis with Russia, trade war with the US, and technology race with China.

Future of the EU Industrial Policy

EU Industry Days held by the European Commission on 5th-6th February in Brussels brought together more than 1,500 participants and distinguished speakers from European institutions and private sector.

Two key notions marked the two-days Conference: DIGITAL TRANSFORMATION and SKILLS needed to adapt to digitalization. These were followed by the Sustainability, Circular Economy, and Innovation which are assumed to be internalized already in years. A few remarkable take-aways from the Conference are:

• Nearly half of the currently defined jobs will be lost in the Digital Transformation Process, while new jobs will be created at the same amount. However, the people taking these new jobs will not be the same people losing their jobs. Job-skill mismatch is the real threat for unemployment, not the robots. Therefore, governments need to invest into people to combat unemployment.

• Digital skills become the most important assets for employability. Surprisingly 44% of all the European citizens lack the basic digital skills. Furthermore, around 150 million within the employable population of 380 million in the EU will need to upskill themselves to keep their jobs.

• As a solution, the European Commission will give priority to fund the programs focusing on Skills, Vocations Training, and Life-long learning in 2020-2027 budget calendar.

Jean Claude Juncker

Audit Fatigue

Janet Mensink / Director of SLCP

Textile is one of the most ancient manufacturing sectors of the world. However, as of today, the production and consumption patterns changed dramatically. The sector has become subjected to sustainability and social compliance. And the actors called buyers re-shape the industry with their power of being the largest customer of the manufacturers. Their buying criteria are not simply price-based anymore, but the footprint of a product across the whole value chain from the field to the shelves. The need to control the suppliers and their suppliers paved the way to a new business: AUDIT. Throughout the year, the auditors on behalf of the brands/customers, visit and assess the manufacturers on the basis of physical standards, chemicals used in production, workers' welfare, etc. While this sounds nice in terms of environmental and social aspects; redundancy of audits becomes a financial burden on the manufacturers due to loss of labor time and slowdown in production lines. To combat audit fatigue, the stakeholders of the industry came together and created SLCP (Social & Labour Convergence Project). We have interviewed Janet Mensink-Director SLCP.

What is the audit fatigue? How does the SLCP respond to it?

Since the rise of social auditing in the apparel and footwear supply chain more than twenty years ago, we have seen the number of social audit standards and methods increase dramatically, some with only minor differences. In addition to contributing to "audit fatigue," this duplication reduces the value of audits and consumes resources that could otherwise be applied to making improvements in labor conditions. Together with our signatories, we have created a Converged Assessment Framework. Our goal is to replace the current practice of duplicative social and labor audits with this framework. The new system will be much more transparent, effective and cost-efficient, and make a significant contribution to stakeholders' efforts to improve working conditions in global supply chains.

How is the interest from the sector? How are the signatories distributed across the textile value chain?

More than 180 signatories have committed to the principles of SLCP. They come from every part of the

apparel and footwear industries as well as from audit firms, social organizations, MSIs, industry associations, national governments and intergovernmental organizations. We have a significant number of Turkish manufacturers and associations actively involved in the Program.

Brands must be the main components of your initiative. You bring them together, make them talk to each other, ask them to share information with each other. But at the end of the day, they are competitors in the market. How were they convinced to leave their brand identities out and collaborate for a common good of the industry?

Interestingly, the SLCP is multi-stakeholder, all parties are at the table and have a voice. In the past, there have been audit systems developed by brands, which were imposed upon manufacturers. This Converged Assessment Framework has been developed jointly and produces verified data on social and labor conditions in production facilities. Manufacturer ownership is one of the pillars of our Program. So yes, there are a lot of brands supporting the SLCP, among which the famous global sports and fashion brands.I think they got convinced when they tested the proto-types in the field, but the foresight on the potential of the Converged Assessment to unlock resources for improvement programs and accelerate transparency was really the best selling point.

What do you plan this Program would evolve into in coming years?

We have just approved our 5 year Strategic plan. We have four ambitious but attainable aims for the strategy period:

Industry adoption: 25.000 verified assessments per year by 2023.

Resources to improve working conditions: Annual audit-related resource savings worth up to $134m by 2023, for redirection into improvement actions.

Data access and comparability: SLCP will be the principal source of trusted, comparable verified social and labor data in the apparel and footwear supply chain.

Financial resilience: SLCP will be fully self-sustaining through earned income.

After a light operation end 2018, we'll roll out the Converged Assessment Framework in 2019. We are pleased to announce that Turkey will be on the list!

FUAR TAKVİMİ

MART

TRANOI WOMEN
1/3/2019-4/3/2019
Hazır Giyim
Paris, Fransa

CAIRO FAHION&TEX
1/3/2019-3/3/2019
Moda, Hazır Giyim,
Ayakkabı, Aksesuar
Kahire, Mısır

WOMAN PARIS AW19
1/3/2019-3/3/2019
Bayan Hazırgiyim
Paris, Fransa

CHILDREN'S CLUB MARCH 2019
3/3/2019-5/3/2019
Çocuk Giyim Ve Gereçleri
New York, ABD

POZNAN FASHION FAIR
5/3/2019-6/3/2019
Tekstil, Moda, Konfeksiyon
Yan Sanayi, Hazır Giyim,
Deri, Ayakkabı, Kumaş, Triko
Poznan, Polonya

LA TEXTILE
6/3/2019-8/3/2019
Tekstil, Kumaş, Aksesuar
Los Angeles, ABD

MYVENDO FAIR
6/3/2019-7/3/2019
Hazır Giyim
Viborg, Danimarka

DUBAI MODEST FASHION WEEK
7/3/2019-9/3/2019
Hazır Giyim
Dubai, BAE

FALL WINTER LOS ANGELES
11/3/2019-13/3/2019
Hazır Giyim
Los Angeles, ABD

INTERTEXTILE SHANGHAI SPRING EDITION
3/12/2019-3/14/2019
Tekstil, Hazır Giyim
Şanhay, Çin

33. WEDDING SHOW MOSCOW
14/3/2019-16/3/2019
Gelinlik, Damatlık, Abiye
Giyim, Abiye Takı ve Bijuteri,
Aksesuar, Çorap
Moskova, Rusya
Federasyonu

23TH CATEXPO FASHION CENTRAL ASIA
17/3/2019-19/3/2019
Bay, Bayan Hazır Giyim,
Çocuk Giyim, İç Çamaşır,
Deri Konfeksiyon ve
Aksesuar Ayakkabı
Almatı, Kazakistan

BRIDAL MARKET 2019
17/3/2019-19/3/2019
Gelinlik
Chicago, ABD

INTERFABRIC MOSCOW
19/3/2019-22/3/2019
Kumaş ve Tekstil Fuarı
Moskova, Rusya
Federasyonu

SHANGHAI INTERNATIONAL PURCHASING EXPO 2019
20/3/2019-22/3/2019
Çorap, İç Giyim,
Örme, Boyama,
İç Giyim
Şanhay, Çin

AMMAN INTERNATIONAL FASHION AND TEXTILE EXHIBITION EXTILE
20/3/2019-23/3/2019
Tekstil, Konfeksiyon,
Hazır Giyim, Deri,
Ayakkabı, Çanta,
Kemer, Etiket,
Saraciye
Amman, Ürdün

ROMA BRIDAL WEEK 2019
23/3/2019-25/3/2019
Gelinlik, Abiye
Roma, İtalya

WHITE GALLERY
24/3/2019-26/3/2019
Gelinlik
Londra, İngiltere

IDEA 2019
25/3/2019-28/3/2019
Tekstil
Miami, ABD

EXPO PRODUCCION
26/3/2019-28/3/2019
Tekstil, Tekstil Makinaları
Meksiko, Meksika

DOMOTEX ASIA CHINA FLOOR 2019
26/3/2019-28/3/2019
Halı ve Zemin Kaplamaları
Şanhay, Çin

TEXFUSION
26/3/2019-27/3/2019
Tekstil, Kumaş
Londra, İngiltere

FASHION WORLD TOKYO
27/3/2019-29/3/2019
Moda Ve Giyim
Tokyo, Japonya

PROJECT TOKYO
27/3/2019-28/3/2019
Moda ve Giyim
Tokyo, Japonya

FALL WINTER DALLAS
27/3/2019-29/3/2019
Hazır Giyim
Dallas, ABD

INDO INTERTEX 2019 THE 17TH INDONESIA INTERNATIONAL TEXTILE AND GARMENT MACHINERY & ACCESSORIES EXHIBITION
28/3/2019-30/3/2019
Tekstil ve Tekstil
Makineleri
Cakarta, Endonezya

5. MOROCCO FASHION AND TEXTILE
28/3/2019-31/3/2019
Giyim, Deri, Ayakkabı ve
Çanta, Çorap,
Konfeksiyon, Tekstil,
İplik, Kumaş,
Makine, İmalat
Aksesuarları
Kazablanka, Fas

FEA FUR EXCELLENCE IN ATHENS INTERNATIONAL FUR FAIR
29/3/2019-31/3/2019
Deri ve
Kürk Konfeksiyon
Atina, Yunanistan

EUROPEAN BRIDAL WEEK
30/3/2019-1/4/2019
Gelinlik, Abiye,
Damatlık ve
Aksesuarları
Essen, Almanya

NİSAN

INTERNATIONAL APPAREL & TEXTILE FAIR
2/4/2019-4/4/2019
Tekstil
Dubai, BAE

2. INTERTEX TUNUSA
4/4/2019-6/4/2019
Hazır Giyim Tekstil Aksesuar
Tekstil Makinaları
Sousse, Tunus

SI SPOSAITALIA COLLEZIONI (MILANO BRIDAL WEEK)
5/4/2019-8/4/2019
Gelinlik, Damatlık, Abiye
Milano, İtalya

2019 STYLEMAX APRIL
7/4/2019-9/4/2019
Tekstil
Chıcago, ABD

CHINA INTERDYE
10/4/2019-12/4/2019
Tekstil Kimyasalları
Şanhay, Çin

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası

Metrocity A Ofis Blok Büyükdere Cad. No: 171 K: 19 34330 1. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 344 07 77 (Pbx) Fax: (0212) 344 07 66-67
www.tekstilisveren.org.tr info@tekstilisveren.org.tr